

FACULTEIT VOOR PSYCHOLOGIE EN EDUCATIEWETENSCHAPPEN

Richting: Master Agogische Wetenschappen

Bakra of Sranan Uma?

De denkwijze van jonge Surinaamse mannen over de Europese versus Surinaamse vrouw, op gebied van seksualiteit en relaties

Thesis voorgelegd voor het behalen van de graad van Master in de Sociale Agogiek door

Laura De Keyzer

Academiejaar 2015-2016

Promotor: Prof Dr. Tom Vanwing

Begeleidster: Dra. Lieselotte Vaneeckhaute

Aantal woorden: 21 733

SAMENVATTING MASTERPROEF

Naam en voornaam: De Keyzer Laura

Rolnr.: 0516827

KLIN ☐

AO ☐

ONKU ☐

AGOG ☒

Titel van de Masterproef: *Bakra of Sranan uma?* De denkwijze van jonge Surinaamse mannen over de Europese versus Surinaamse vrouw, op gebied van seksualiteit en relaties.

Promotor: Prof. Dr. Tom Vanwing

Samenvatting: (303 woorden)

Dit kwalitatief onderzoek peilt naar de denkwijze en omgang van jonge Surinaamse mannen over/met Europese vrouwen, op het gebied van seksualiteit en relaties. Specifiek gaat het over Nederlandse en Vlaamse vrouwen, door Surinaamse mannen ook 'stagiaires' genoemd. Op basis van semi-gestructureerde interviews met 20 Surinaamse mannen en 6 Europese vrouwen, wordt getracht een beeld te schetsen over hun wederzijdse omgang. De beeldvorming dat mannen van Creoolse afkomst een hoge seksuele drift hebben, wakkert de nieuwsgierigheid aan van blanke vrouwen en doet verhalen ontstaan rond de *black experience*. De resultaten van dit onderzoek tonen echter aan dat niet enkel Creolen er losse seksuele opvattingen of gedragingen op nahouden, maar ook andere bevolkingsgroepen in Suriname. Dit onderzoek kadert dus de algemene seksuele Surinaamse cultuur en focust niet op één etnische groep waarvan de beeldvorming reeds gekend is. Surinaamse mannen leren Europese vrouwen voornamelijk kennen tijdens het uitgaansleven. Blanke stagiaires oefenen vanwege hun vrij en progressief karakter een aantrekkingskracht uit op de Surinaamse man. Verder spelen zaken uit eigenbelang een rol waarbij status verwerven en geld ontfutselen een drijfveer kan zijn van de Surinaamse man in het zoeken van contact. Aangezien Europese vrouwen en Surinaamse mannen elkaar interessant vinden kan dit kan leiden tot seksuele contacten of mogelijke relaties. Surinaamse vrouwen daarentegen vallen niet altijd in de smaak bij Surinaamse mannen, omwille van hun materialistische karaktereigenschappen en afhankelijke houding. Ten slotte hechten jonge Surinaamse mannen een aanzienlijk belang aan seks. Wel tonen de onderzoeksresultaten aan dat communicatie over seksualiteit en relaties met de partner, ouders en vrienden niet altijd gemakkelijk verloopt. In de toekomst zou het enerzijds interessant zijn om vervolgonderzoek te voeren waarbij er aandacht wordt besteed aan andere etnische groepen dan Creolen in Suriname, zoals Javanen en Hindoestanen. Anderzijds zijn ook ideeën van de Surinaamse vrouw over dit thema relevant en nog niet onderzocht.

Dankwoord

Bij de aanvang van mijn thesis wil ik graag enkele mensen bedanken.

Allereerst wil ik mijn promotor Professor Vanwing bedanken om mij de weg te wijzen naar een haalbaar thesisonderwerp en voor het vertrouwen en vrijheid die ik kreeg om mijn thesis te mogen invullen naar mijn persoonlijke interesses. Vervolgens bedank ik mijn begeleidster Lieselotte Vaneeckhoutte voor de ondersteuning bij de opstelling van een goed interviewschema en het kritisch nalezen van mijn thesis. Beiden gaven me ook steeds onmisbare tips in Suriname zelf!

Daarnaast wil ik de respondenten bedanken die aan mijn onderzoek hebben meegewerkt. Jullie vinden was niet altijd even gemakkelijk. Ook mag ik Eva, Nadine en Marlies niet vergeten. Zij hielpen mij nadenken over een goede aanpak en verwezen mensen door. Het is mede dankzij hun dat ik een geweldige tijd heb beleefd in Suriname en dit zalige land heb kunnen verkennen!

Anissa en Christelle wil ik graag bedanken voor de nieuwe kijk die ze me hebben meegegeven, voor de vele interessante gesprekken over 'het leven' en voor de steun die we aan elkaar hadden in Suriname rond onze thesis!

Ik wil mijn medeagogen bedanken voor de twee super fijne jaren aan de VUB! En natuurlijk ook voor de nuttige thesistips die constant met elkaar werden uitgewisseld.

Ten slotte mag ik mijn ouders, grootouders en vriend Wout niet vergeten. Zij gaven mij doorheen mijn studies het vertrouwen en steun die ik nodig had.

Inhoudsopgave

Deel 1: Inleiding	1
1 Probleemstelling	1
2 Literatuurstudie	3
2.1 Gender: een breed begrip	3
2.1.1 Sociale constructie van mannelijkheid in de Caraïben en Suriname	4
2.1.2 Patriarchale en matrifocale systemen in de Caraïben en Suriname	4
2.2 Seksualiteit	5
2.2.1 Twee theoretische stromingen	5
2.2.1.1 Het essentialisme	6
2.2.1.2 Sociaal constructionisme	7
2.3 Seksualiteit in Suriname en de Caraïben	8
2.3.1 Dominante beeldvorming over zwarte seksualiteit in Suriname	8
2.3.1.1 De invloed van kolonialisme en slavernij	8
2.4 Houding zwarte mannen over blanken	9
2.5 Jonge mannen m.b.t. seksualiteit en relaties	10
2.5.1 Seksuele voorlichting	10
2.5.2 Datingmotieven	11
2.5.3 Seksualiteit en relaties	11
2.6 Conclusie	12
3 Onderzoeksvragen	14
Deel 2: Data en methode	15
1 Onderzoekseenheden	15
2 Dataverzamelmethode	17
3 Meetinstrument	18
4 Analyseprocedure	18
Deel 3: Onderzoeksresultaten	19
1 Algemene Surinaamse cultuur	19
1.1 Seksuele en relationele openheid	19
1.2 Seksuele voorlichting	19
1.3 Versieren	20
1.4 Seksualiteit	20
1.5 Partnerrelaties	21
1.6 Monogamie en vreemdgaan	22
1.7 Rol van religie en bevolkingsgroep	24
1.8 Belangrijke rol van de moeder	24
2 Surinaamse versus Europese vrouwen	24
2.1 Belangrijke vrouwelijke eigenschappen	24

2.2	Surinaamse vrouwen	25
2.3	Europese vrouwen	26
2.3.1	Gedrag	26
2.3.2	Eigenschappen.....	27
2.3.3	Vlaamse versus Nederlandse vrouwen	27
2.4	Verschillen tussen Surinaamse vrouwen en Europese vrouwen	28
2.5	Surinaamse mannen.....	29
2.5.1	Beeldvorming over Surinaamse mannen	29
2.5.2	Eigenschappen.....	30
3	Verwachtingen van Surinaamse mannen over Europese vrouwen	31
4	Omgang van Surinaamse mannen met Europese vrouwen	31
4.1	Ontmoeting	31
4.2	Kussen.....	32
4.3	(Losse) seksuele contacten.....	33
4.4	Relaties.....	33
5	Drijfredenen tot het overgaan van contact	33
Deel 4: Discussie en conclusie		36
1	Bespreking van de onderzoeksvragen	36
1.1	Algemene Surinaamse cultuur op vlak van seksualiteit en relaties	36
1.2	Surinaamse mannen over de Surinaamse versus Europese vrouwen	38
1.3	Verwachtingen van Surinaamse mannen over Europese vrouwen	39
1.4	Omgang van Surinaamse mannen met Europese vrouwen	39
1.5	Drijfredenen tot het overgaan van contact met Europese vrouwen	40
2	Praktische- en beleidsaanbevelingen	40
3	Beperkingen van het onderzoek	41
4	Aanbevelingen verder onderzoek	41
5	Conclusie	42
Deel 5: Bibliografie		44
Deel 6: Bijlagen		48
1	Interviewschema's	48
2	Labelschema MAX-QDA.....	51
3	Interviewvoorbeeld	56

Deel 1: Inleiding

1 Probleemstelling

Suriname is een stagiaireland waar jaarlijks een groot aantal Nederlandse en Vlaamse studenten naar toe trekken ("Suriname: 'stagiaireland'", 2012.). Officiële en correcte cijfers ontbreken maar het aantal studenten die jaarlijks naar Suriname gaat wordt geschat op 6000 ("Seminarie: 'Toename in Surinaamse stages en onderzoek: uitdagingen en opportuniteiten,'" 2016). Het Algemeen Bureau van Statistiek in Suriname spreekt jaarlijks over 2000 studenten ("Bevolkings Statistieken - ABS," 2012). De komst van studenten heeft echter een grote invloed op het land en de bevolking. Studenten vinden het aangenaam dat er Nederlands gesproken wordt en het aanbod vrijetijdsactiviteiten, zoals uitgaan en binnenlandse tochten, is erg uitgebreid. Daardoor komen veel studenten echter niet uit hun vertrouwde cocon en laten ze de lokale bevolking vaak links liggen ("Seminarie: 'Toename in Surinaamse stages en onderzoek: uitdagingen en opportuniteiten,'" 2016). Studenten die naar Suriname komen, vertrekken bovendien met een bepaalde beeldvorming. Ze denken dat mannen uit zijn op seks of dat vrouwen komen voor 'the black experience' ("Suriname: 'stagiaireland'", 2012). Wetenschappelijk onderzoek rond dit 'stagiairefenomeen' ontbreekt of is onvolledig.

Terborg (2002, p. 247) deed onderzoek naar seksualiteit en relaties bij Creolen in Suriname, de nakomelingen van de slavernij. "Het idee dat slaven geen huwelijksvormen kenden en primair gedreven werden door seksuele instincten zit diep geworteld in het blanke koloniale denken". Seksuele betrekkingen tussen blanken en gekleurden waren normaal en kwamen voor in alle Surinaamse kolonies. Donkere vrouwen waren gemakkelijk te vinden omdat een verbintenis met een blanke man materiële zekerheid en status met zich mee bracht (Buddingh', 1995). Niet enkel voor donkere vrouwen zijn blanken interessant, maar ook voor de Afrikaans-Amerikaanse man staat de witte vrouw voor het sociaal geïdentificeerd vrouwelijk ideaal en spannend seksueel object. Hij ervaart bijvoorbeeld een gevoel van macht wanneer hij deze 'waardevolle' vrouwen heeft kunnen strikken of hij ziet dat als een vorm van 'revenge' naar de blanke man (Mcclean, 1997). Het hebben van een blanke vrouw wordt tevens ervaren als een statussymbool (Sebald, 1974).

Stereotypen van de geschiedenis van de slavernij en kolonisatie leiden tot misinterpretatie van mannen van Afrikaanse afkomst en hebben een negatief effect op hun mannelijkheid en het vormgeven van hun gedrag. De stereotypen kenmerken hen tot 'wilde' seksuele objecten die gemaakt zijn voor fysiek in plaats van psychisch werk (Orelus, 2010). De zwarte man wordt geacht zich seksueel krachtig te gedragen en de blanke vrouw eerder nieuwsgierig (Sebald, 1974). Afrikaans-Amerikaanse mannen worden gelinkt met een aantal begrippen rond seksualiteit: 'hyperseksueel' (Mcclean, 1997) en zijnde 'een natuurlijke jager' (Terborg, 2015). Dit wakkert de nieuwsgierigheid aan van de blanke vrouw (Sebald, 1974), die verwacht dat wat ze heeft gehoord waar is. De man houdt zich, op zijn beurt, aan deze beeldvorming en is geneigd zijn seksualiteit te overdrijven om te voldoen aan het verwachtingspatroon (Terborg, 2015). Sebald (1974) spreekt van een "self-fulfilling prophecy".

Terborg ziet binnen zwarte seksualiteit een grote discrepantie tussen de 'openbare seksuele cultuur', het idee dat mannen een grote seksuele drift hebben, en de 'privé seksuele cultuur', waar veel taboes heersen

en er een beperkte kennis is over seks (Terborg, 2002). Botman & Sanches (2008) stellen dat er in de Caraïben nog steeds sprake is van taboes op het gebied van seksualiteit en relaties.

Kempadoo (2008) onderstreept dat het net belangrijk is aandacht te schenken aan ervaringen, beleving, emoties en andere uitdrukkingen wanneer mensen praten over seksualiteit en relaties. Ook Terborg (2002) geeft aan dat de denkwijze van mannen en vrouwen over seksualiteit weinig bekend is. Bepaalde ideeën - bijvoorbeeld rond de informele cultuur van polygamie-, komen vaak terug in de verschillende onderzoeken rond seksuele praktijken in de Caraïben en slechts een beperkt aantal goede kwalitatieve studies zijn voorhanden (Kempadoo, 2008). Volgens Wekker is onderzoek naar seksualiteit zelfs noodzakelijk, zowel per etnische groep als overkoepelend voor de Surinaamse samenleving. Naar de seksuele cultuur onder Javanen, Inheemsen, Boeroes, Hindoestanen en Marrons is amper onderzoek verricht (Wekker, 2008). Ook in dit onderzoek bakenen we de bevolkingsgroepen niet af. Literatuur rond seksualiteit in Suriname en de Caraïben focust vooral op de Afrikaanse geïmmigreerde bevolking en laat de resterende Surinaamse bevolkingsgroepen buiten beschouwing. Het is net daarom dat dit onderzoek breder wil kijken dan enkel en alleen naar de Creoolse bevolking.

Wekker geeft bovendien aan dat de constructie van mannelijkheid en mannen als onderzoeksobject in Suriname dringend onderzoeksaandacht vraagt (Wekker, 2008). In het jaar 2000 ondertekenden 189 landen wereldwijd, de 'Millennium Development Goals (MDG's)' van de Verenigde Naties met als doel om tegen 2015 wereldwijde ontwikkelingsuitdagingen, zoals ongelijkheid tussen mannen en vrouwen, de wereld uit te helpen. Ook Suriname ondertekende de MDG's en integreerde ze in hun nationaal ontwikkelingsplan. Ondanks veel vooruitgang, blijven er uitdagingen onder andere op vlak van gender en gelijkheid (General Bureau of Statistics (ABS), Ministry of Foreign Affairs, 2014). Heemskerk en Apapoe (2011) benadrukken dat mannen soms gemarginaliseerd zijn en ook sociaal achtergestelde posities bekleden in de Surinaamse samenleving: "de aandacht ligt steeds op vrouwen en meisjes maar mannen en jongens hebben ook nood aan bescherming en leiding" (Heemskerk & Apapoe, 2011, p. 26).

Zoals gezegd is Suriname uitgegroeid tot een waar 'stagiaireland'. Informeel staat het bekend voor zijn avontuurtjes tussen stagiaires en Surinaamse mannen. De Surinaamse vrouwen zijn hier echter niet blij mee ("Suriname: 'stagiaireland'", 2012). Opdat de Surinaamse samenleving dit opkomend fenomeen op vlak van seksualiteit en eventuele relaties zou kunnen begrijpen, is het essentieel om te weten hoe de jonge mannen ertegenover staan. Ook Surinaamse vrouwen kunnen tot inzichten komen wanneer zij de drijfveer kennen van de Surinaamse mannen om op zoek te gaan naar een blanke dame.

Er is tot vandaag nog geen kwantitatief of kwalitatief onderzoek verricht naar het fenomeen van losse seksuele contacten en relaties tussen blanke Europese vrouwen en Surinaamse mannen. Deze masterproef is exploratief van aard, tracht in te spelen op de onderzoekshiaten en zal verdere kennis vergaren over: ten eerste de denkwijze van jonge Surinaamse mannen over Europese vrouwen en ten tweede hun omgang met Europese vrouwen op gebied van seksualiteit en relaties. Het onderzoek focust op Surinaamse mannen.

2 Literatuurstudie

2.1 Gender: een breed begrip

"In de voorbije jaren is de term 'gender' veelvuldig gedefinieerd door verschillende organisaties en auteurs" (Heemskerk & Apapoe, 2011, p. 24). Gender is het begrip of idee dat iemand van zichzelf heeft als mannelijk of vrouwelijk en hoeft niet samen te vallen met iemands biologisch geslacht. Mensen worden dus niet als man of vrouw geboren, maar tot man of vrouw 'gemaakt' (Butler, 2000). Gender is niet vast en onveranderlijk, maar moet begrepen worden als een situationele variabele (Rahman & Jackson, 2010).

Gender gaat ook over de verschillende rollen die mannen en vrouwen innemen in de samenleving (Heemskerk & Apapoe, 2011). Parsons spreekt over 'genderrollen', sociale rollen die mannen en vrouwen vooral tot uiting brengen in hun privéleven en in de maatschappij. Door middel van rolpatronen brengen ze deze genderrollen tot uiting en daarbij moeten hun gedragingen congruent zijn met de sociaal geconstrueerde idealen van mannelijkheid en vrouwelijkheid. Eigenschappen geassocieerd met mannelijkheid zijn bijvoorbeeld: actie, concurrentie en instrumentaliteit, en eigenschappen van vrouwelijkheid: passiviteit, samenwerking en expressiviteit. Vrouwen worden geassocieerd met vrouwelijke genderrollen (domestic setting = huiselijke omgeving) en mannen met mannelijke genderrollen (work setting = werk setting) (Miville, Bratini, Corpus, & Diaz, 2013).

Expressieve waarden zoals het uitdrukken van gevoelens zijn meer wenselijk in een romantische context en instrumentele waarden zoals de wil om iets te realiseren passen eerder in de werkcontext. Zo worden vrouwen geacht zich vrouwelijk te gedragen: concreet door hun figuur te benadrukken, make-up te dragen en gevoelens te uiten. Succes op de werkvloer wordt dan weer gezien als iets belangrijk voor mannen. Deze zaken maken deel uit van gender typisch gedrag (Smiler & Kubotera, 2010). Miville en anderen (2013, p. 3) formuleren het als volgt: "Rolpatronen hangen vaak samen met toegang tot macht en middelen", daardoor plaatsen mannen zich in een superieure positie en vrouwen in een onderdanige rol. Het concept genderrollen kan volgens critici niet verklaren waarom mannen bijna altijd de meest gewaardeerde leden zijn van een sociale groep. Rolpatronen uiten onze positie in de maatschappij en zijn een weerspiegeling van ons uiterlijk, manieren, persoonlijkheidskenmerken en overtuigingen (Miville et al., 2013). Genderrollen zijn functionele sociale rollen. Als een ingrijpende verandering zich toedient in rol en functie, is dat disfunctioneel voor het sociaal systeem. Zo worden vrouwen niet geacht om carrière te maken, want dat is de genderrol van de man (Sydie, 2006).

'Man of vrouw zijn' was voor sociologen een ongecompliceerde kwestie: het was de uitkomst van socialisatie. Voor het concept 'gender' de woordenschat van sociale wetenschappers binnenkwam, was het geaccepteerd dat genderrollen historisch en cultureel variëren en eerder aangeleerd zijn dan aangeboren. Toen feministen begonnen na te denken en schrijven over gender in de jaren 70, namen velen het socialisatie paradigma over (Rahman & Jackson, 2010), de zogenoemde 'tweede feministische golf' genoemd (Nurse, 2004). Het was vanaf deze periode dat wereldwijd de interesse groeide naar het thema gender, meer bepaald naar 'vrouwen' specifiek (Heemskerk & Apapoe, 2011). De feministen concentreerden zich op de sociale uitwerkingen van de sekseverschillen. Ze bekritiseerden het onderdrukkende karakter van de man- en vrouwverhoudingen (Sydie, 2006). Judith Butler (2000) had forse kritiek op de feministische theorievorming, die was volgens haar overwegend heteroseksueel en legde niet voldoende de nadruk dat sekseverschillen sociaal geconstrueerd zijn.

2.1.1 Sociale constructie van mannelijkheid in de Caraïben en Suriname

Eind 20ste eeuw staken zorgen rond mannelijkheid de kop op, wat zich uitte in een 'mannelijkheidsbeweging' als verzameling van onverenigbare afzonderlijke bewegingen die op dezelfde manier begonnen na te denken over mannelijkheid als de feministen over vrouwelijkheid (Nurse, 2004).

'Machismo' en 'caballerismo' zijn twee sociale constructies die veelvuldig voorkomen in literatuur (Miville et al., 2013; Pardo, Weisfeld, Hill, & Slatcher, 2013). 'Machismo' verwijst naar mannelijke dominantie, agressie, overdreven mannelijkheid en vreemdgaan. Machismo definieert mannelijkheid op basis van uiterlijke kwaliteiten zoals fysieke kracht (Miville et al., 2013). Zo worden Afrikaans-Amerikaanse jongens opgevoed met het idee dat ze hard moeten zijn, terwijl meisjes verwacht worden vriendelijk en lief te zijn (McClellan, 1997). Naast machismo is er de constructie van 'caballerismo', dat meer de nadruk legt op positieve waarden geassocieerd met mannelijkheid: het beschermen van de familie, waardigheid en het tonen van respect aan anderen. Deze vorm associeert mannelijkheid eerder met innerlijke kwaliteiten zoals wijsheid en eer (Miville et al., 2013).

Kemadoo (2008) stelt dat een man pas gezien wordt als mannelijk als hij seksueel actief is. Mannelijkheid wordt vaak bekeken door anderen in termen van het aantal vrouwen en kinderen dat een man heeft. Ook Terborg (2002) zegt dat in Suriname het traditionele beeld over de man bij Creolen in teken staat van vrouwen 'bevruchten' (eventueel bij meerdere vrouwen en zonder sociale verantwoordelijkheden) en hun seksuele potentie bewijzen, want dat bepaalt hun sociale status. Tegenwoordig bepalen vrouwen zelf of ze kinderen willen en hoeveel (Terborg, 2015). Literatuur m.b.t. dit onderwerp over de andere bevolkingsgroepen in Suriname ontbreekt.

Seksueel plezier en 'stoer' gedrag is de norm en heeft invloed op de constructie van mannelijkheid (Botman & Sanches, 2008). Jongens krijgen een andere positie toegewezen dan vrouwen, want ze kunnen sociaal beloond worden voor hun seksuele losbandigheid en het hebben van meerdere partners (Smiler, 2008).

Gendersverschillen worden door sommige wetenschappers niet gezien als een sociale constructie of socialisatie maar als een genetisch biologisch gevolg, als resultaat van verschillen in geslachtshormonen zoals testosteron en oestrogeen. Testosteron duwt mannen in agressie, competitie en geweld, terwijl oestrogeen passiviteit, tederheid en emotionaliteit veroorzaakt. Deze discussie betreft het 'nature' versus 'nurture' debat (Nurse, 2004).

2.1.2 Patriarchale en matrifocale systemen in de Caraïben en Suriname

Caraïbische seksualiteit wordt in literatuur gekenmerkt als een patriarchaal familiesysteem (Kempadoo, 2008). De patriarchale genderideologie is ook binnen de Afro-Surinaamse gemeenschap het belangrijkste referentiekader bij het verdelen van taken en verantwoordelijkheden in het huishouden tussen seksen. Het is een conditie die verschilt per historische periode en samenleving. Een kenmerk van patriarchaat is de hiërarchisch gestructureerde genderrelatie, waarbij de man dominantie heeft over de vrouw en kinderen (Terborg, 2002). Hoe ouder een man is, hoe meer hij te zeggen heeft, ook over jongere mannen (Kempadoo, 2003). We zien de genderhiërarchie in de privé- en openbare sfeer. De privésfeer is het domein van de vrouw die de rol heeft van moeder, huisvrouw en echtgenote, terwijl de man in de openbare sfeer de rol van kostwinner uitvoert (Terborg, 2002).

Het onderzoek van Terborg (2002) concludeert tegenstrijdige ideeën in verband met het patriarchaat. Vrouwen erkennen de mannelijke rol van kostwinner en leider, los van onvoorwaardelijke gehoorzaamheid. Vrouwen zijn zich meer en bewust van de ongelijkheid en kennen een grotere behoefte naar bewegingsvrijheid en ontplooiing. Het zelfbeeld van vrouwen stemt niet meer overeen met het dominante patriarchale vrouwbeeld, want het zijn vooral de mannen die sterk vasthouden aan de patriarchale cultuur. "Vrouwen beseffen dat het hun persoonlijke en maatschappelijke ontwikkeling stagneert" (Terborg, 2002, p. 260). Patriarchaat wordt nog steeds gezien als een systeem dat vrouwen onderdrukt (Orelus, 2010). Terborg (2015) stelt dat Creolen niet zo sterk vasthouden aan het patriarchaat, in tegenstelling tot Hindoestanen of Javanen waarbinnen het huwelijk een striktere patriarchale invulling heerst.

Het tegenovergestelde van patriarchaat zijn 'matrifocale gezinnen' of 'moeder-gecentreerde' huishoudens: "Economisch actieve vrouwen en gezinshoofden van Creoolse familie- en huishoudstructuur" (Terborg, 2002, p. 253), met afwezigheid van de patriarchale man (Blackwood, 2005). Deze gezinnen komen veelvuldig voor in het Caraïbisch gebied (Quinlan, 2006; Safa, 2005). Het is niet omdat de huishoudens matrifocaal zijn dat de man een missende rol heeft, hij is betrokken maar niet dominant (Blackwood, 2005). Hij is wel van belang voor seksualiteit en voortplanting. Doorheen slavernij, kolonialisme en migratie is de traditionele huwelijksband afgezwakt. Dankzij toenemende mogelijkheden op vlak van opleiding en werk verwerven vrouwen immers meer economische autonomie. Dit wil niet zeggen dat de vrouwen niet hopen op een stabiele en ondersteunende partner, want ook zij zijn beïnvloed door het opkomende ideaal van het Westerse kerngezin. De banden in matrifocale families zijn sterker dan in Westerse kerngezinnen, vooral tussen de vrouw en de kinderen. Kinderen kunnen voortkomen van verschillende mannen die elk op hun manier financiële hulp kunnen bieden (Safa, 2005). Opmerkelijk is dat moeders in matrifocale gezinnen veel strenger zijn voor de dochters dan voor de zonen (Quinlan, 2006).

Specifieke literatuur rond patriarchale en matrifocale systemen van de andere Surinaamse bevolkingsgroepen ontbreekt.

2.2 Seksualiteit

2.2.1 Twee theoretische stromingen

Seksualiteit is een ingewikkelde categorie en is geen transparant begrip (Rahman & Jackson, 2010). In de hedendaagse discussie over seksualiteit onderscheiden we twee theoretische stromingen: het essentialisme en het constructivisme (Rahman & Jackson, 2010; Spengen, 2013; Terborg, 2002).

2.2.1.1 Het essentialisme

De opkomst van het wetenschappelijke essentialisme

Seksualiteit geeft zijn naam aan de wetenschappelijke studie van seksualiteit en gender ontwikkelt als discipline rond eind 19de eeuw. Charles Darwin zei dat onze seksuele organen in eerste plaats dienen om ons voort te planten (DeLamater & Shibley Hyde, 1998; Rahman & Jackson, 2010). Hij kwam steeds meer tot het besef dat seksuele driften en fantasieën de oorzaak zijn van ieders neuroses. Seksualiteit is een ruw instinct in de mens (Breger, 2014) en seksualiteit zonder voortplanting vormt een perversie van het natuurlijk proces (Rahman & Jackson, 2010). Darwins ideeën begon de wetenschap steeds meer te beïnvloeden. Seksueel verlangen werd bekeken als een ziektebeeld en mannelijke lusten als een problematische 'drift' (Rahman & Jackson, 2010).

Zonder de evolutietheorie van Darwin zou het Victoriaanse idee, naar Christian Victorian, nooit bestaan hebben (Lightman, Zon, & Schmitt, 2014). Dat idee acht de geest belangrijk voor seksueel gedrag, waarbij de geest scheidsrechter is van normaal en moreel gedrag. De denkwijze van Victorian betekende het startpunt van een eerste golf van seksuologische studies, waarbij het menselijke seksuele gedrag object van studie was. Grote aandacht ging naar homoseksualiteit, toen beschouwd als seksuele inversie (Rahman & Jackson, 2010). Jana Funke (2013) beschrijft seksuele inversie als "het wederzijds verlangen tussen mensen uit hetzelfde geslacht" (p 141 & 149).

De dualistische scheiding tussen lichaam en ziel resulteert in religieus essentialisme en vormde ook het kader waarbinnen de psychologie zich ontwikkelde. Die psychologie werd namelijk belangrijk in de ontwikkeling van de seksuologie, als verklaring voor deviante seksuele gedragingen, bijvoorbeeld homoseksualiteit. Essentialisme was ook bezig met de morele constructies van mannelijkheid en vrouwelijkheid, zo waren heteroseksuele relaties moreel juist en natuurlijk, met als gevolg de stigmatisering van niet-heteroseksuele identiteiten. Dat was de aanzet tot vele seksuologische studies die nadachten over de legale regulatie van homoseksualiteit (Rahman & Jackson, 2010).

Van seksuologie tot psychologie: Freud en psychoanalyse in de 19de en 20ste eeuw

In de periode waarin Freud leefde (19de eeuw) werden ideeën en praktijken over seksualiteit gestigmatiseerd. Zo was masturbatie een gevaarlijke praktijk en lag aan de basis van een reeks klachten en ziektes. "Freud has been credited with freeing us from the crippling effects of 19th century sexual taboos, constrictions and guilt" (Breger, 2014, p. 1). Freud is een essentialist en zijn ideeën werden de basis voor klinische interventies en therapie. Hij zocht naar een respectabele manier om seksuele storingen zoals homoseksualiteit te behandelen in de psychoanalyse. Aan de ene kant stond hij voor een vrijer seksueel leven, maar aan de andere kant vond hij dat seksuele driften en libido bestreden moesten worden (Rahman & Jackson, 2010).

De volharding van het wetenschappelijk essentialisme in de 21ste eeuw

"Wetenschappelijke essentialisme blijft een alomtegenwoordige eigenschap van de hedendaagse cultuur en blijft aanleiding geven tot onderzoek die de natuurlijke verschillen tussen mannen en vrouwen aantoon" (Rahman & Jackson, 2010, p. 116). Een voorbeeld hiervan is de man die de vrouw moet bevruchten. Mannen kennen volgens Rahman & Jackson (2010) namelijk een natuurlijk verlangen om hun sperma te verspreiden, wat mogelijk ontrouw en neiging tot verkrachting kan verklaren. Sociologen en feministen bekritiseren dit perspectief en zien het als ongelijkheid tussen man en vrouw.

Samenvattend gaat het essentialisme uit van het idee dat seksueel gedrag terug te voeren is naar biologische eigenschappen. De geslachtsverschillen tussen mannen en vrouwen zijn een verklaring voor verschillen in seksuele behoeften en verlangens. Zo zouden mannen van nature een grotere seksuele drift hebben dan vrouwen (Terborg, 2002). Essentialisme gaat ervan uit dat bepaalde seksuele fenomenen met betrekking tot gender natuurlijk, onvermijdelijk en universeel zijn (DeLamater & Shibley Hyde, 1998; Spengen, 2013). Mannelijke seksualiteit wordt in dit kader dus als superieur gezien aan de vrouwelijke seksualiteit (Spengen, 2013).

2.2.1.2 Sociaal constructionisme

De term sociaal constructionisme wordt veelvuldig gebruikt in sociale wetenschappen om te wijzen op de invloed van socialisatie op de individuele ervaring. Seksualiteit is geen universeel fenomeen, onafhankelijk van historische tijd of culturele ruimte (DeLamater & Shibley Hyde, 1998). Het is daarentegen eigen aan de samenleving wanneer gedrag en relaties gezien worden als 'seksueel' en wanneer niet (Spengen, 2013).

Michel Foucault is een belangrijke voorloper van het constructionisme (Terborg, 2002). "Volgens Foucault is seksualiteit een product van een specifieke historische, sociale en culturele context" (Terborg, 2002, p. 9). Voor hem is seksualiteit geen biologische zaak of natuurlijke drift, maar wordt de betekenis ontleend door taal of een bepaald discours (DeLamater & Shibley Hyde, 1998). Seksualiteit is dus een sociaal geconstrueerde realiteit die steeds anders geïnterpreteerd wordt (Spengen, 2013). Elke samenleving denkt, praat en handelt naar een bepaald discours dat heerst over seksualiteit. Zo is voor het constructivisme aantrekkelijkheid geen universele standaard. In één samenleving kan een 'molligere' vrouw voor mannen immers als zeer seksueel aantrekkelijk beschouwd worden terwijl mannen uit een andere samenleving eerder seksueel aangetrokken zijn tot 'slankere' vrouwen (DeLamater & Shibley Hyde, 1998). Foucaults werk 'A History of Sexuality' verlegde de focus van kracht, als iets dat mannen voor lief nemen in relaties met vrouwen in een patriarchale cultuur, naar een gecentreerde visie op kracht (Seidler, 2006). "Rather than think of power as centred in men, with women positioned as victims of male power and violence, power is decentred and no longer conceived as gendered" (Seidler, 2006, p. 130).

2.3 Seksualiteit in Suriname en de Caraïben

In volgende delen wordt de dominante beeldvorming over Creoolse seksualiteit en de invloed van kolonialisme en slavernij erop besproken.

2.3.1 Dominante beeldvorming over zwarte seksualiteit in Suriname

Terborg (2002) deed onderzoek naar seksualiteit en relaties bij Creolen, de Afrikaanse afstammelingen van de Surinaamse slavernij, ze laat daarbij Marrons buiten beschouwing, omdat die tijdens de kolonisatie hun plantages verlieten en 'geen' slavernij kenden. 'Marron' of 'Boslandcreool' duidt in het Caraïbisch gebied de weggelopen West-Afrikaanse slaven aan (Buddingh', 1995). Dit is een belangrijke nuancerings.

Er heerst een bepaalde beeldvorming over Creolen. "Het idee dat slaven geen huwelijksvormen kenden en primair gedreven werden door seksuele instincten zit diep geworteld in het blanke koloniale denken" (Terborg, 2002, p. 247). Terborg veronderstelt dat deze blanke beeldvorming een belangrijke factor is geweest in de sociale constructie van seksualiteit van zwarte mensen. Terborg ziet binnen zwarte seksualiteit een grote discrepantie tussen de 'openbare seksuele cultuur' (het idee dat mannen een grote seksuele drift hebben) versus de 'privé seksuele cultuur' (waar veel taboes heersen en er een beperkte kennis is over seks) (Terborg, 2002). "Dit laatste zie je ook in heel de Caraïben wat lange tijd het onderzoek naar seksualiteit en erotiek heeft bemoeilijkt" (Botman & Sanches, 2008). In de dagelijkse omgang zijn er nog steeds taboes (Botman & Sanches, 2008).

Het idee dat mannen een grote seksuele drift hebben, is een opvatting die leeft. Volgens Terborg is dit stereotyperende beeldvorming die de huidige zelfbeelden van mannen beïnvloedt. Het gaat over een ongelijke seksuele relatie tussen mannen en vrouwen, waarin het meer getolereerd wordt van mannen meerdere partners te hebben dan van vrouwen. Deze dubbele seksuele moraal is onderdeel van de patriarchale genderideologie. Deze patriarchale genderideologie is, zoals eerder aangehaald, minder van toepassing op Creolen. Creoolse vrouwen zijn vrijer in het ontwikkelen van seksuele relaties, want hun seksuele behoeften worden erkend. Ze moeten niet trouwen en kunnen buitenrelaties hebben. In vergelijking met andere Surinaamse bevolkingsgroepen zoals Javanen en Hindoestanen, waar de dwingende norm van het huwelijk geldt, worden Creoolse vrouwen minder gecontroleerd op deze patriarchale genderideologie (Terborg, 2015). Creoolse vrouwen moeten wel kinderen krijgen, wat belangrijker is dan trouwen en een belangrijk doel van vrouwelijkheid vormt (Terborg, 2015; Wekker, 2008).

Afrikaans-Amerikaanse mannen worden gelinkt aan een aantal begrippen omtrent seksualiteit. Zo worden ze gezien als 'dieren' en zouden 'hyperseksueel' zijn. Ook zouden deze mannen de reputatie hebben luid te zijn, opdringerig, agressief en extravert (McClellan, 1997). Terborg haalt aan dat mannelijkheid bij Creolen vaak bekeken wordt als het hebben van meerdere partners: 'de man is zoals hij is', 'de man is van nature een jager' en 'de man heeft een hoge seksuele behoefte die bevredigd moet worden' (Terborg, 2015).

2.3.1.1 De invloed van kolonialisme en slavernij

Zoals gezegd heeft slavernij een belangrijke invloed gehad op de Creoolse seksualiteit.

During slavery and colonization, in countries such as Haiti and Suriname known as hell for slaves, enslaved/ colonized men and women who were imported from different territories in Africa witnessed and suffered the most brutal forms of masculinity and maleness that were being performed by their white masters (Orelus, 2010, p. 68).

Ook al is de tijd van slavernij voorbij, toch ervaren Afrikaanse mannen nog gevolgen, want die tijd speelde een grote rol in de hedendaagse gemarginaliseerde positie van mannen en de vormgeving van hun gedrag. Het concept van mannelijkheid is gelinkt aan de historische erfenis van de zwarte werker tegenover de witte baas (Orelus, 2010). Julia Terborg (2002, p. 246) ging eveneens uit van "de veronderstelling dat familiestructuren en partnerrelaties in het Caraïbische gebied gefundeerd zijn in een collectieve ideologie, als product van een koloniaal verleden, waarin de samenleving gekenmerkt werd door een hiërarchische ras-, gender- en klassenstructuur". Het publieke mannendomein staat gelijk met een domein van actie en seksuele vrijheid (Terborg, 2002). Afrikaanse mannen zijn 'wilde' seksuele objecten, bedoeld voor fysiek in plaats van psychisch werk. De zwarte mannelijkheid wordt gezien als iets biologisch, niet-historisch en niet-contextueel, terwijl het net de historische, economische en sociale-condities zijn die hun mannelijkheid gevormd hebben (Orelus, 2010).

Seksuele betrekkingen tussen blanken en gekleurden waren in Suriname normaal en kwamen voor in alle kolonies. Nochtans was seksueel verkeer tussen zwarte en blanke vrouwen een doodzonde in de ogen van het koloniale bestuur, omdat het de sociale verhoudingen zou ontregelen. Voor donkere mannen in de kolonie stond op seksueel verkeer met blanke vrouwen de doodstraf. Vanaf de 18de eeuw werd het meer en meer getolereerd en het verbod werd genegeerd. Vanwege de toenmalige economische crisis daalde het aantal vrouwen in de kolonie en waren er meer ongehuwde mannen (Buddingh', 1995). "De blanke mannen op de plantages namen dikwijls een negerin in huis of nog liever een mulattin" (Buddingh', 1995, p.67). Veel kolonialisten kochten deze vrouwen als huishoudster én minnares. Donkere vrouwen waren gemakkelijk te overtuigen, omdat een verbintenis met een blanke man materiële zekerheid en status betekende. Welgestelde mannen onderhielden soms meerdere vrouwen of 'buitenvrouwen', met wie ze soms ook kinderen hadden. Omdat de vrouwen wisten dat de relatie zou ophouden bij de terugkeer van de blank man naar Europa, probeerden ze vaak bezit te verwerven als materiële zekerheid voor zichzelf en de kinderen. De relatie had matrifocale trekken en de moeder gold als belangrijkste figuur voor het kind (Buddingh', 1995). Terborg stelt dat binnen de slavernij de strikt patriarchale norm niet werd nageleefd, mannen hadden niet de macht die andere bevolkingsgroepen wel hadden. Zo geldt voor Hindoestanen vanuit het Hindoeïsme dat ze moeten trouwen en dat vrouwen zich moeten onderschikken aan de man. Hoewel Creolen ook bijna allemaal gelovig (christelijk) zijn, gold dat voor hen niet. Al in de koloniale periode was het Christendom flexibel in het toepassen van hun regels: kinderen krijgen mocht voor het huwelijk (Terborg, 2015).

2.4 Houding zwarte mannen over blanken

De koloniale samenlevingen van onder andere de Caraïben waren en zijn immigrantensamenlevingen (Yancy, 2004). In de tweede helft van de 18de eeuw was het aantal slaven in Suriname tien keer groter dan het aantal blanken. Dat zorgde voor angst bij blanke kolonialisten en de behoefte aan een strikte beheersing van de slavenmacht. De superioriteit van de blanken kwam tot uiting in een regelgeving die afstand moest scheppen tussen blanken en slaven. Blanke kolonialisten konden zich best niet in de buurt van de 'zwarten' begeven, omdat anders hun aanzien zou dalen. Een uitzondering hierop was het

'concubinaat' tussen blanke mannen en zwarte vrouwen (Buddingh', 1995). De aanwezigheid van blanken tijdens de kolonisatie heeft een grote invloed gehad voor donkere mensen in de Caraïben. Slavernij is niet alleen een systeem van inspanning, maar zorgde voor een onderscheid tussen 'wie wit is' en 'wie zwart' (Yancy, 2004).

Literatuur maakt een onderscheid tussen 'whiteness' en 'white supremacy'. *Whiteness* wordt meer ontleend als algemene sociale categorie: iemand is blank of zwart. *White supremacy* gaat over waarden die witte mensen en hun power toegekend krijgen binnen bepaalde sociale en historische condities (Yancy, 2004). Niet enkel voor donkere vrouwen zijn blanken aantrekkelijk, maar ook de Afrikaans-Amerikaanse man ziet in hen het sociaal geïdentificeerd vrouwelijk ideaal en een spannend seksueel object. Het verbodene en de begeerlijkheid van een blanke vrouw is voor veel Afrikaans-Amerikaanse mannen een fantasie, hij krijgt een gevoel van macht wanneer hij deze 'waardevolle' vrouwen heeft kunnen strikken en wanneer ze hem begeert (McClellan, 1997). Ook status is een belangrijke drijfveer voor de zwarte man (Sebald, 1974). De zwarte man gelooft dat de witte vrouw hem als gelijke ziet of net meer naar hem verlangt dan naar een witte man.

In sommige gevallen ziet de Afrikaans- Amerikaanse man het bezitten van een blanke vrouw als een 'revenge' naar de blanke man: niet-relatieve seks met blanke vrouwen als het overtreffen van de blanke mannen in het kader van seks. Voor zwarte mannen is de beeldvorming van een vrouw vaak gebaseerd op hun moeder of zussen, maar een blanke vrouw bekijken ze anders waardoor ze ook gemakkelijker met hen overgaan tot seksueel contact (McClellan, 1997). Daten tussen blanke vrouwen en donkere mannen wordt vaak gelinkt met 'het hebben van seks': de zwarte man wordt geacht zich seksueel krachtig te gedragen en de blanke vrouw eerder nieuwsgierig (Sebald, 1974). De blanke vrouw verwacht dat de ideeën die ze gehoord hebben van donkere mannen, waar is. De man houdt zich aan deze beeldvorming en is geneigd zijn seksualiteit te overdrijven om te voldoen aan het verwachtingspatroon (Terborg, 2015). Sebald (1974) spreekt over een "self-fulfilling prophecy". Deze stereotypering wekt de nieuwsgierigheid van blanke vrouwen nog meer in de hand. Vrouwen vallen vaak voor de mysterieuze indruk die deze mannen achterlaten (Sebald, 1974).

Het kolonialisme heeft er o.a. voor gezorgd dat blanken aan 'power' wonnen en zwarten hun *power* net verloren. Dat zet zich nog altijd voort en heeft grote invloed op de denkwijze van Afro-Afrikanen over blanken: onder meer een toename in het gebruik van 'bleaching creams' en meer afrokapsels die blond geverfd zijn. Een lichte huidskleur wordt een schoonheidsideaal (Yancy, 2004).

2.5 Jonge mannen m.b.t. seksualiteit en relaties

Hierna komen de seksuele voorlichting, datingmotieven en de omgang van jonge mannen, uit de Caraïben en Suriname, tot seks en relaties aan bod.

2.5.1 Seksuele voorlichting

Terborg (2002) onderzocht seksuele voorlichting in Suriname en zag dat de meeste respondenten boven dertig jaar thuis niet seksueel voorgelicht werden. Deze generatie vindt het, in tegenstelling tot de generatie van hun ouders, belangrijk dat ze openlijk kunnen praten over seks. Wel blijken jongens en meisjes andere boodschappen mee te krijgen op vlak van seksualiteit: zo worden meisjes eerder

beschermend opgevoed, terwijl jongens meer vrijheid krijgen om te experimenteren. Jongens leren dat mannelijke seksualiteit gaat over de controle van de vrouwelijke seksualiteit en het bevredigen van vrouwelijke behoeften, een sterk patriarchaal georiënteerd idee. Meisjes leren dat ze zich moeten conformeren aan de normen rond seksueel fatsoen, bijvoorbeeld geen seksuele initiatieven nemen en hun seksuele gevoelens beheersen. Recenter onderzoek ontbreekt.

Er mist vaak goede communicatie over seks in het gezin, wat een contrast vormt met het idee van een open openbare seksuele cultuur (Terborg, 2002). Jonge meisjes krijgen niet de nodige informatie over veilige seks: "Er heersen bij meisjes veel culturele en morele taboes over seks" (Kempadoo, 2008, p. 3). Seksuele voorlichting komt in de Caraïben beantwoordt niet aan de beeldvorming in de praktijk. "Dit taboe, de onzichtbaarheid, de overdreven zichtbaarheid en explicietheid anderzijds, is kenmerkend voor de houding tegenover seksualiteit in heel het Caraïbisch gebied" (Botman & Sanches, 2008). Volgens onderzoek in Oost-Caraïbische landen is educatie over seks en relaties gericht op de biologie van seksueel contact, zoals condoomgebruik en preventie van SOA's. Leerkrachten voelen zich ongemakkelijk bij het lesgeven over seks en bij het gebruik van woorden als 'vagina' en 'penis'. Seksuele voorlichting thuis focust meer op de gevolgen van onveilige seks en minder op omgaan met relaties. De informatie die jongeren niet hebben meegekregen thuis of op school vullen ze aan met informatie van het internet (Allen & Thomas-Purcell, 2014).

2.5.2 Datingmotieven

Recent onderzoek naar datingmotieven van jonge mannen in de Caraïben of naar interetnische relaties tussen 'zwarten' en 'blanken' ontbreekt. Het onderzoek van Sebald (1974) onderzocht interetnische datingmotieven en seksuele verhoudingen tussen zwarte en blanke studenten. Het onderzoek toonde opmerkelijke verschillen: bijna alle zwarte mannen hadden datingervaring met blanke vrouwen én hadden een groter aantal interetnische partners dan blanke mannen. Meer dan 68 procent van de 80 bevraagde zwarte mannen heeft meer als vijf blanke vrouwen 'gedatet', tegenover 2 procent van 140 blanke mannen. De mannen gaven als verklaring dat er drie keer zoveel zwarte mannen rondliepen op de campus als zwarte vrouwen, daarnaast gaven ze aan dat blanke vrouwen zich tot hen aangetrokken voelen omwille van hun atletische bouw en fysiek uiterlijk. 77 procent van de blanke mannen geeft de voorkeur aan daten met iemand van hetzelfde ras, in vergelijking met 80 procent van de zwarte mannen, die aangeven dat ras voor hen niet uitmaakt. Ook op vlak van losse seksuele contacten zien we verschillen: 9 procent van de blanke mannen en 87 procent van de zwarte mannen heeft wel eens een *one night stand* gehad met iemand van de andere huidskleur.

2.5.3 Seksualiteit en relaties

Seks vormt een essentieel element in de man-vrouwrelatie. De beelden die mannen en vrouwen van zichzelf hebben bepalen hun seksuele ervaringen. Volgens Terborg is er nog steeds gebrek aan inzichten over de man-vrouwrelatie als interactief proces, er is ook weinig bekend over de wijze waarop Surinaamse mannen en vrouwen hun partnerrelaties ervaren en wat hun denkwijze is over seksualiteit (Terborg, 2002). Pas sinds de jaren 80 steeg de bezorgdheid over seksualiteit bij jongeren. De studies focusten vooral op jonge Afrikaanse Caribische mensen met een lager inkomen (Kempadoo, 2008).

Een recent Caraïbisch onderzoek "Strengthening the evidence base on youth sexual and reproductive health and rights in the Eastern Caribbean" toont een aantal opmerkelijke zaken op vlak van seks en relaties. Zo hebben mannen de kracht om te kiezen of ze een relatie aangaan of niet, terwijl vrouwen meer bezig zijn met de kracht om nee te zeggen tegen seks in een relatie en mogelijk misbruik. Echter, op vlak van seksueel contact vinden mannen het moeilijk om seksueel contact te weigeren, ze zien seks als een verplichting. Vrouwen plaatsen zichzelf meer in de passieve rol als het op seksuele ontmoetingen aankomt, ze voelen zich sneller overhaald of gedwongen (Allen & Thomas-Purcell, 2014). In relaties gebruiken mannen vaak de argumenten als "seks is noodzakelijk voor onze relatie" en "mijn vrienden doen het ook" (Allen & Thomas-Purcell, 2014, p. 25). Groepsdruk is een belangrijke factor voor mannen bij het hebben van seks. Ook in de materialistische cultuur in de Caraïben wordt seks als ruilmiddel beschouwd voor een betere sociale en economische positie. Meisjes worden bijvoorbeeld 'gedwongen' tot seks in ruil voor een smartphone. Tot slot tonen mannen meer seksueel agressief gedrag en vallen ze meisjes sneller lastig als ze dronken zijn. Vrouwen zien in alcohol een bepalende factor voor het hebben van meerdere partners (Allen & Thomas-Purcell, 2014). Ook ander Caraïbisch onderzoek wijst op de rol van alcohol in het nemen van seksuele risico's zoals ongewild seksueel contact dat kan leiden tot SOA's (Reid, 2015).

"In the African American community, we are far more accepting of teenage sexual activity than our White counterparts" (McClellan, 1997, p. 217). Dat blijkt ook uit ander onderzoek van Sebold. (1974). Hier zijn een aantal redenen voor: als eerste ervaren jongere Afrikaans Amerikaanse jongens een grotere druk (net zoals jonge blanke jongens met een lage sociaaleconomische status) om hun mannelijkheid te bewijzen tegenover hun dagdagelijkse omgeving en zich zodus te engageren tot seksuele activiteiten. Ten tweede, voor veel Afrikaans-Amerikaanse adolescenten is seks niet zozeer een middel om intimiteit te bereiken met hun partner, maar eerder een manier om status te verwerven onder onze mannelijke leeftijdsgenoten of vrienden. Ze gebruiken seks exploratief en competitief. Voor jonge Afrikaans Amerikaanse vrouwen is seks net bedoeld om te tonen dat ze volwassen zijn geworden (McClellan, 1997).

2.6 Conclusie

Gender wordt bepaald door het idee dat iemand van zichzelf heeft als mannelijk of vrouwelijk, wat niet hoeft samen te vallen met zijn/haar biologisch geslacht (Butler, 2000). Het gaat ook over de verschillende rollen die mannen en vrouwen innemen in de samenleving (Heemskerk & Apapoe, 2011). De gedragingen die we stellen moeten congruent zijn met de sociaal geconstrueerde idealen van mannelijkheid (man als actief) en vrouwelijkheid (vrouw als passief). Mannelijkheid is een sociale constructie die op verschillende manieren kan ingevuld worden (Miville et al., 2013). Zo stelt Kempadoo (2008) dat een man pas gezien wordt als hij seksueel actief is. Seksueel plezier en 'stoer' gedrag zijn de norm en hebben invloed op de constructie van mannelijkheid (Botman & Sanches, 2008).

De literatuur kenmerkt de Caraïbische seksualiteit door een patriarchaal familiesysteem (Kempadoo, 2008) waarbij de man dominantie heeft over de vrouw en kinderen (Terborg, 2002). Toch stelt Terborg dat Creolen zich niet altijd zo strikt houden aan de patriarchale genderideologie in tegenstelling tot andere Surinaamse bevolkingsgroepen (Terborg, 2015). Tegenover het patriarchaat staan de 'matrifocale gezinnen' (Terborg, 2002) of 'moeder-gecentreerde' huishoudens (Quinlan, 2006; Safa, 2005). Hier zijn mannen ook betrokken in het gezin maar op een minder dominante manier (Blackwood, 2005).

In de hedendaagse discussie over seksualiteit onderscheiden we twee theoretische stromingen: het essentialisme en het constructivisme (Rahman & Jackson, 2010; Spengen, 2013; Terborg, 2002). Voor het essentialisme is seksueel gedrag altijd terug te voeren naar biologische eigenschappen (Terborg, 2002). Volgens het sociaal constructivisme is seksualiteit geen universeel fenomeen en dus niet hetzelfde in elke historische tijd of elke culturele ruimte (DeLamater & Shibley Hyde, 1998).

Terborg (2002) merkte een bepaalde beeldvorming over zwarte seksualiteit op. Zo zouden mannen een grote seksuele drift hebben (Terborg, 2015) en worden ze gezien als 'dieren' en 'hyperseksueel' (McClean, 1997). Ook al is de tijd van slavernij en kolonisatie in de suiker- en katoenplantages voorbij, toch heeft die nog gevolgen voor de seksualiteit van mannen van Afrikaanse afkomst. De stereotypen kenmerken hen tot 'wilde' seksuele objecten gemaakt voor fysiek werk in plaats van psychisch werk (Orelus, 2010).

In de kolonies kwamen seksuele betrekkingen tussen blanken en gekleurden veelvuldig voor, zoals het 'concubinaat' tussen blanke mannen en donkere vrouwen (Buddingh', 1995). Niet enkel voor donkere vrouwen zijn blanken interessant, maar ook voor de Afrikaans-Amerikaanse man staat de witte vrouw voor het sociaal geïdentificeerd vrouwelijk ideaal en spannend seksueel object (McClean, 1997). Daten tussen blanke vrouwen en donkere mannen vaak gelinkt wordt met 'het hebben van seks'. De zwarte man wordt geacht zich seksueel krachtig te gedragen en de blanke vrouw eerder nieuwsgierig (Sebald, 1974). Literatuur focust vooral op zwarte seksualiteit. Over seksualiteit en relaties bij andere etnische groepen dan Creolen is weinig bekend (Wekker, 2008).

Vervolgens werd gekeken naar seksualiteit en relaties bij jonge mannen. Seksuele voorlichting in de Caraïben komt niet overeen met de beeldvorming van een losse seksuele cultuur die er heerst in de praktijk en is eerder taboe (Botman & Sanches, 2008). Terborg ziet ook binnen zwarte seksualiteit een grote discrepantie tussen de 'openbare seksuele cultuur' (het idee dat mannen een grote seksuele drift hebben) versus de 'privé seksuele cultuur' (waar veel taboes heersen en er een beperkte kennis is over seks) (Terborg, 2002).

Het onderzoek van Sebald (1974) ging kijken naar interetnische datingmotieven en seksuele verhoudingen tussen zwarte en blanke studenten. Zo hadden bijna alle zwarte mannen reeds ervaring in daten met blanke vrouwen. Blanke mannen gaven eerder de voorkeur aan daten met iemand van hetzelfde ras (Sebald, 1974). Recent onderzoek naar datingmotieven van jonge mannen in de Caraïben of naar interetnische relaties tussen 'zwarten' en 'blanken' ontbreekt.

Seks is een essentieel element in de man-vrouw relatie. Terborg (2002) geeft aan dat er weinig bekend is over de wijze waarop Surinaamse mannen en vrouwen hun partnerrelaties ervaren en wat hun denkwijze is over seksualiteit. Uit recent Caraïbisch onderzoek bleek dat op seksueel vlak mannen eerder een actievere rol innemen en vrouwen de passievere rol. Voor mannen speelt groepsdruk een belangrijke rol om over te gaan tot seks (Allen & Thomas-Purcell, 2014). Uit eerder onderzoek bleek dat er een grotere druk is op Afrikaans Amerikaanse jongens om hun mannelijkheid te bewijzen en zodus zich te engageren tot seksuele activiteiten (McClean, 1997). Ook de materialistische cultuur die heerst in de Caraïben speelt een rol. Seks is hierbij vooral voor meisjes een ruilmiddel dient om een betere sociale en economische positie te verwerven (Allen & Thomas-Purcell, 2014).

3 Onderzoeksvragen

De globale onderzoeksvraag is: **Hoe denken 'jonge Surinaamse mannen' over 'Vlaamse en Nederlandse vrouwen in Paramaribo' en hoe gaan ze met hen om op vlak van seksualiteit en relaties?**

Het onderzoek in deze masterproef is explorerend van aard en gaat uit van een brede probleemstelling, die pas lopende het onderzoek leidt tot meer precieze probleemstellingen. Explorerend onderzoek ligt voor de hand als er weinig over het onderzoeksobject bekend is. De onderzoeksvragen gaan niet vooraf aan onderzoek rond Surinaamse mannen en Europese vrouwen, omdat dit fenomeen nog niet is afgebakend ten opzichte van de context (Swanborn, 2004). Het onderzoek is van kwalitatieve aard dus er wordt gewerkt met onderzoeksvragen (Baarda, 2013).

In de deelonderzoeksvragen onderscheiden we drie beschrijvende en twee verklarende deelonderzoeksvragen. De eerste drie beschrijven de situatie over het onderwerp in Suriname en de laatste twee behandelen de oorzaak van een bepaald fenomeen.

Deelonderzoeksvragen:

- 1) Algemeen: Wat is de Surinaamse cultuur op vlak van seksualiteit en relaties?
- 2) Hoe denken jonge Surinaamse mannen over Europese vrouwen (stagiaires, thesisstudenten ...) en Surinaamse vrouwen?
- 3) Wat zijn de verwachtingen van de jonge mannen over Europese vrouwen op het gebied van (losse) seksuele contacten en relaties?
- 4) Hoe gaan de jonge mannen om met Europese vrouwen op het gebied van (losse) seksuele contacten en relaties?
- 5) Wat zijn de drijfveren dat jonge Surinaamse mannen contact zoeken met Europese vrouwen?

Deel 2: Data en methode

In het tweede deel van het onderzoek worden de onderzoekseenheden, de dataverzamelmethode, het materiaal en de analyseprocedure beschreven.

1 Onderzoekseenheden

In dit onderdeel worden de twee groepen deelnemers van het onderzoek besproken: de Surinaamse mannen en de Europese vrouwen. Omdat het onderzoek zich kadert in Suriname, gaat de aandacht eerst uit naar deze onbekende onderzoekcontext.

Suriname is het kleinste onafhankelijke land van Zuid-Amerika met buurlanden Guyana in het Westen, Frans-Guyana in het Oosten en Brazilië ten Zuiden (Walter & Lind, 2003). Het land was vanaf de 17de eeuw gekolonialiseerd tot zijn onafhankelijkheid in 1975 (Brana-Shute, 1996). Suriname is op vlak van cultuur en handel gerelateerd aan de Caraïben (Heemskerk & Apapoe, 2011). Het land kent een populatie van meer als 542.000 inwoners, evenveel mannen en vrouwen ("Bevolkings Statistieken - ABS," 2012). De oorspronkelijke bewoners van Suriname zijn de Indianen, later werden slaven, de Creolen, uit West-Afrika gehaald om te werken op de koloniale plantages. Door o.a. de groei van het aantal slaven en de slechte omstandigheden begonnen de slaven weg te lopen. De wegloperij, zogenoemde 'marronage', leent zich later aan de bevolkingsgroep 'Marron'/ 'boslandcreool' die in het hele Caribische gebied de weggelopen 'negerslaven' aanduidt. Omdat de kolonialisten daardoor niet genoeg werkers meer vonden, sloten ze contracten om mensen naar hier te halen uit Java (Javanen), China (Chinezen) en voormalig Brits-India (Hindoestanen) (Buddingh', 1995). Vanwege het koloniale verleden kent Suriname een etnisch diverse populatie (Walter & Lind, 2003) die het meest gevarieerd is van de hele Caraïben (Brana-Shute, 1996): Hindoestanen (27%), Marrons/ 'boslandcreolen' (22%), Creolen (16%), Javanen (13%), Indianen in het binnenland (4%) en andere etnische groepen zoals Chinezen en Europeanen (Ram, Durant, & Howell, 2014). Het land heeft ook een diverse religieuze pluraliteit met als grootste religieuze groep de Christenen (48%) gevolgd door de Hindoes (22%) en de moslims (14%) (Ram et al., 2014).

Het onderzoek werd geografisch afgebakend tot de hoofdstad van Suriname, Paramaribo, omdat Europese vrouwen zich voornamelijk vestigen in de hoofdstad omwille van werk of stage. Dit is ook de plaats waar het uitgaansleven plaatsvindt en waar Surinaamse mannen en Europese vrouwen elkaar ontmoeten ("Suriname: 'stagiaireland,'" n.d.).

In dit exploratief onderzoek is het belangrijk dat de groep respondenten heterogeen is. Zoals aangegeven zijn niet alleen verticale studies van Surinaamse seksuele culturen belangrijk, maar ook studies die kijken naar horizontale verschijnselen (Wekker, 2008). Kortom, hoe gaan jonge Surinaamse mannen uit verschillende bevolkingsgroepen om met Europese vrouwen op vlak van seksualiteit en relaties en is er een gemeenschappelijke Surinaamse seksuele cultuur? Omwille het explorerende karakter van het onderzoek schenken we geen aandacht aan de verschillende bevolkingsgroepen in relatie tot het onderwerp. Ook religie, leefsituatie, scholingsgraad en beroepsprofiel zijn factoren die niet meespelen, maar tijdens de interviews enkel informatief bevraagd werden. Op de leeftijd van de respondenten werd geen exacte afbakening gemaakt, de respondenten zijn wel tussen 20 en 35 jaar. Drie respondenten waren iets ouder (37, 41 en 45 jaar).

Belangrijker was om gedragskenmerken af te bakenen: jonge mannen die een relatie of los seksueel contact hebben (gehad) met een Europese blanke vrouw. Het onderzoek beperkt zich niet alleen tot de denkwijze van Surinaamse mannen maar gaat de ervaringen van de Europese vrouw met de Surinaamse man na. Dit is echter niet de hoofdzaak van het onderzoek. De inzichten van de Europese vrouwen bieden een aanvulling op de inzichten van de mannen in het resultatenstuk. Zes vrouwen werden rond dit onderwerp bevraagd.

In totaal werden twintig Surinaamse mannen bevraagd en zes Europese vrouwen. Onderstaande tabellen geven een overzicht van de respondenten en enkele relevante persoonsgegevens zoals leeftijd en bevolkingsgroep. Extra informatie zoals leefsituatie, relatiestatus, scholingsgraad en beroepsstatus zijn in kader van dit onderzoek niet relevant.

Tabel 1: gegevens mannelijke respondenten

MANNELIJKE Respondenten	Leeftijd	Bevolkingsgroep
<i>R1</i>	29	Boslandcreool/ Marron (Saramaccaner)
<i>R2</i>	32	Stadscreool
<i>R3</i>	34	Creool
<i>R4</i>	37	Creool
<i>R5</i>	29	Boslandcreool/ Marron (Saramaccaner)
<i>R6</i>	28	Hindoestaans (beide ouders zijn Surinaams), Nederlandse nationaliteit (woont sinds 2,5 jaar in Suriname)
<i>R7</i>	21	Stadscreool
<i>R8</i>	19	Hindoestaan
<i>R9</i>	30	Marron (Saramaccaner)
<i>R10</i>	27	Creools- Indiaans (beide ouders zijn Surinaams), Nederlandse nationaliteit (woont sinds 8 maanden in Suriname)
<i>R11</i>	23	Mix Creools, Boeroe – Javaans
<i>R12</i>	24	Mix Creools – Indiaans (voelt zich Creool)
<i>R13</i>	45	Mix Blank, Portugees– Indiaans, Creool
<i>R14</i>	32	Mix Creool, Indiaan
<i>R15</i>	24	Creools (noemt zich liever gewoon Surinamer)
<i>R16</i>	30	Mix Chinees, Duits, Creools
<i>R17</i>	21	Javaan

<i>R18</i>	41	Javaan
<i>R19</i>	26	Hindoestaan
<i>R20</i>	21	Mix Creool, Indiaan – Nederlandse nationaliteit (woont sinds 7 jaar in Suriname)

Tabel 2: gegevens vrouwelijke respondenten

VROUWELIJKE Respondenten	Leeftijd	Nationaliteit
<i>R21</i>	20	Nederlands
<i>R22</i>	24	Belg
<i>R23</i>	29	Nederlands
<i>R24</i>	28	Belg
<i>R25</i>	26	Nederlands
<i>R26</i>	21	Nederlands

Naast de respondenten voor de interviews werd er één interview gehouden met een sleutelinformant. Julia Terborg is sociologe en voert o.a. onderzoek naar gender, seksualiteit en relaties in Suriname. Haar informatie wordt bijgevoegd in de literatuurstudie en de discussie.

2 Dataverzamelingmethoden

Het onderzoek is kwalitatief van aard en wil dus begrijpen wat mensen denken en voelen (Baarda, 2013). Dit onderzoek wil inzicht verwerven in de relatie tussen de jonge Surinaamse man met de Europese vrouw en wil begrijpen hoe ze omgaan met elkaar op vlak van relaties en seksualiteit.

De rekrutering van de respondenten gebeurde volgens de 'vindplaatsgerichte steekproef'. Hierbij werd gericht op zoek gegaan naar waar Surinaamse mannen de meest kans heeft om in contact te komen met Europese vrouwen, zoals uitgaansgelegenheden en *events*. Vervolgens is het belangrijk om de respondent uit te leggen wat het onderzoek inhoudt en nagaan of hij een antwoord kan bieden op de onderzoeksvragen. Op deze manier worden een aantal startrespondenten voor de sneeuwbalsteekproef gerekruteerd (Baarda, 2013). "Wanneer je één of meer geschikte waarnemingseenheden gevonden hebt voor je onderzoek, kan je vragen of zij nog meer mensen kennen die mogelijk willen meedoen aan je onderzoek. Als daaruit nieuwe respondenten voortkomen, vraag je hun eveneens naar andere geschikte deelnemers voor je onderzoek" (Baarda, 2013, p. 98). Via een doorverwijssysteem breidt de steekproef uit (Baarda, 2013; Roose & Meuleman, 2014), een goede manier als de zoektocht naar respondenten niet gemakkelijk loopt (Baarda, 2013). Jonge mannen die seksuele contacten hebben (gehad) met een Europese vrouw bieden zich immers niet spontaan aan. Via via werden ook namen doorgegeven die we via Facebook contacteerden om de toegankelijkheid zo hoog mogelijk te houden.

Er werd gekozen voor individuele semi-gestructureerde interviews. Deze vorm is het meest aangewezen omdat er vragen gesteld worden met een sterk privé-karakter. Vertrouwen winnen (Baarda, 2013) en gepast doorvragen is essentieel (Roose & Meuleman, 2014).

Een belangrijk uitgangspunt om het aantal respondenten te bepalen is de theoretische verzadiging of saturatie, wat betekent dat nieuw materiaal en de analyse ervan de reeds aanwezige inzichten goed aanvullen, maar geen nieuwe informatie meer opleveren (Baarda, 2013). Na twintig interviews met de Surinaamse mannen werd een punt van saturatie bereikt omdat zaken steeds terugkwamen. De gemiddelde duur van de interviews met de Surinaamse mannen is één uur. De interviews met de Surinaamse vrouwen zijn gemiddeld korter. Vier interviews met de vrouwen duurden gemiddeld een uur, de overige twee interviews slechts een kwartier, omdat ze geen seksueel contact of relatie hadden met een Surinaamse man, maar enkel algemene ervaringen deelden. De totale periode van data-afname bedroeg twee maanden (oktober en november 2015).

3 Meetinstrument

In dit onderzoek werd gewerkt met semi-gestructureerde interviews, aan de hand van een topiclijst met onderwerpen die zijn vastgelegd en per onderwerp een beginvraag. De basis hiervan is de literatuur en de onderzoeksvragen (Baarda, 2013). Een topiclijst houdt een vertaling in van de centrale begrippen van het onderzoek naar een gemakkelijk gespreksonderwerp. Per topic wordt een vraag geformuleerd, doorvragen ligt niet vast (Roose & Meuleman, 2014). In bijlage is het interviewschema dat voor deze masterproef gebruikt werd terug te vinden.

Het is belangrijk om tijdens het onderzoek aandacht te hebben voor de principes van ethische aanvaardbaarheid. Zo verliep het onderzoek anoniem en is het gebaseerd op de vrijwillige medewerking van de deelnemers (Baarda, 2013). Daarom werd telkens aan het begin van het interview gevraagd of het gesprek kon worden opgenomen, ook het doel en de werkwijze van het onderzoek en interview werden uitgelegd.

4 Analyseprocedure

De interviews werden opgenomen worden met een voicerecorder en vervolgens letterlijk uitgetypt met het programma 'Express Scribe Transcription'. Omdat het hele gesprek relevant was, werd niets geschrapt.

Aan de hand van de topiclijst werd de labellijst gemaakt. De labels en sub-labels moeten relevant zijn voor de onderzoeksvragen. Labelen is een iteratief proces. Er kunnen steeds nieuwe labels toegevoegd worden wanneer deze relevant zijn (Mortelmans, 2013). Hiervoor werd de voorkeur gegeven aan het data-analyseprogramma MAXQDA. Het gebruik van een computerprogramma bevordert bovendien de validiteit en betrouwbaarheid van kwalitatief onderzoek (Baarda, 2013). Vervolgens werden de labels en sub-labels geanalyseerd en de resultaten uitgeschreven. In het resultatenstuk worden quotes toegevoegd om een levendiger antwoord te krijgen op de onderzoeksvragen (Mortelmans, 2013).

Deel 3: Onderzoeksresultaten

Bij de bespreking van de resultaten wordt er een antwoord gezocht op de onderzoeksvragen, ondersteund door voorbeelden en citaten uit gesprekken (Baarda, 2013).

1 Algemene Surinaamse cultuur

1.1 Seksuele en relationele openheid

Een groot deel van de respondenten gaf aan dat ze niet gemakkelijk met hun ouders (vader of moeder) of voogd praten over seks. *"Hier praten de ouders niet over seks met kinderen."* (R1). Sommige mannen gaven te kennen dat het zelfs een taboe is om er openlijk binnen het gezin over te praten. Kinderen durven er vaak zélf niet met de ouders over te praten, door verschillende redenen: respect voor de moeder, het zelf niet durven aanhalen en het bestaan van een wederzijdse taboe. In enkele gevallen kon hier wel vrij over gepraat worden en gingen de ouders er los mee om. *"Het ging zelfs zo ver dat m'n moeder gewoon aan me vroeg van eumh, die condooms haal ik ook wel voor je hoor."* (R7). Het varieert dus van gezin tot gezin. De relationele openheid binnen het gezin verschilt niet erg tegenover de seksuele openheid. De respondenten gaven aan dat ouders vaak commentaar geven op een relatie in plaats van erover te praten.

"In je vriendenkring ga je helemaal open zijn over alles. Vooral wat seks betreft." (R15). Dat gold voor een groot deel van de respondenten. Een enkele respondent gaf aan dat gesprekken serieuzer werden naargelang de leeftijd. Een deel wist te zeggen dat ze niet in detail spreken over seks maar eerder algemeen. *"Ik ga gewoon zeggen van 'ey, ik heb omgang gehad met zo'n dame'. Dat alleen. Niet into details."* (R7). Op vlak van relationele openheid gaat het volgens enkele Surinaamse mannen vrij gemakkelijk om het er met hun vrienden over te hebben.

Slechts een paar respondenten verklaarden dat ze met hun (seks)partner konden praten over seks. Zij konden op een respectvolle manier aangeven wat ze wel of niet leuk vinden tijdens de seks.

Een aantal Surinaamse mannen vond het moeilijk om met hun moeder te praten over seks. Ze praten liever met mannen onderling zoals ooms, neven, of in mindere mate ook met hun vader. Enkele anderen schetsten dat alles afhangt van generatie. *"Er is een nieuwe progressieve generatie. Het is een iets meer open manier van praten."* (R4). Deze jongere generatie praat opener over seks dan de iets oudere generatie.

1.2 Seksuele voorlichting

Vrijwel alle respondenten gaven aan dat seksuele voorlichting voornamelijk gegeven wordt in de lessen biologie. Het merendeel van deze respondenten gaf aan dat de focus alleen ligt op het biologische en niet op het relationele. Op vlak van de seksuele voorlichting thuis waren de meningen verdeeld. Een deel vertelde dat er thuis wel voorlichting werd gegeven maar in beperkte mate, met als focus het condoomgebruik en de gevolgen van seks zoals HIV en ongewenste zwangerschap. *"Je ouders gaan je alleen voorlichting geven van, 'als je het doet gebruik condoom', maar voor de rest, hou je het voor jezelf."* (R7). Anderen gaven aan dat seksuele voorlichting thuis ontbrak en dat ze dit zelf moesten ontdekken. Het gebrek aan voorlichting en praten over seksualiteit heeft volgens enkele respondenten een keerzijde en maakt dat jongeren zelf gaan experimenteren. *"Je hebt ook nog veel tienerzwangerschappen. Omdat*

mensen, jeugdigen, op onze onderzoek uitgaan... Maar dan verkeerd experimenteren, snap je?" (R3). Daarnaast vormen ook televisie, tijdschriften, internet en vrienden een bron van informatie.

1.3 Versieren

Een aantal respondenten vertelde dat Surinaamse mannen openlijk tonen wanneer ze iemand leuk vinden, door naar die persoon te fluiten of door oogcontact te maken. Ook de vrouwelijke respondenten merkten dit op. *"Als je hier over straat loopt dan word je nagetoeterd en nagefloten. En iedereen vraagt, nou niet iedereen, maar mannen vragen 'lekker aan de wandel?' of 'goeiemorgen'. Maar ook veel mannen die 'psssst' doen enzo. Als ze op een leuke manier goeiemorgen ofzo zeggen zeg ik wel goedemorgen terug."* (R21). Enkele vrouwen vertelden dat ze opdringerige mannen niet altijd leuk vinden vanwege hun seksistische opmerkingen of nastaren.

"Het is gewoon dat ze ongegeneerd blijven staren en roepen. Heel onbeschoft vind ik echt. Ik had ééntje en die bleef naast me lopen. En die bleef maar zeggen 'likken, likken, lekker likken'. Ik stak de straat over en hij stak mee de straat over. En uiteindelijk heb ik heel hard geroepen of hij er alstublieft mee op wou houden. Een andere keer stond ik voor het stoplicht en het stoplicht was rood. En toen stond er een man op de stoep en die vroeg 'mag ik je vagina eten?'. En dan dacht ik echt 'laat het groen worden'. Want je kan dan op dat moment geen kant op. Dan zit je wel te negeren maar je wil gewoon van die blik af." (R26).

Enkele mannen begrepen dat het voor Europese dames erg confronterend kan zijn en dat de benadering in België of Nederland verschilt. Enkele vrouwen gaven aan dat de benadering inderdaad anders is en dat ze het niet gewend zijn. Een mannelijke respondent benadrukt dat opleiding een grote rol speelt in bovenstaand gedrag en benadrukt dat hoogopgeleiden dit niet snel zullen doen. Enkele respondenten gaven ten slotte aan dat de Surinaamse vrouwen gewend zijn geraakt aan het versiergedrag van de Surinaamse mannen, met als gevolg dat Surinaamse vrouwen zich afstandelijker opstellen, in tegenstelling tot Europese vrouwen.

1.4 Seksualiteit

"We zijn ook een beetje Latijns-Amerikaans hé. We hebben een beetje meer gevoel en meer... We zijn romantischer en daar kunnen die meisjes voor vallen." (R2). Enkele respondenten gaven aan dat Caraïbische mannen temperamentvoller zijn dan Europese mannen, wat geldt voor heel Suriname en Zuid-Amerika. Sommige respondenten verwezen naar de Afrikaanse afkomst van sommige Surinamers, als reden van hun temperament. *"Die Afrikaanse roots dat is toch wel iets meer lust en gewoon de drive. Dat zit in de genen ofzo. En de tropische temperatuur en alles bij elkaar. Dat heeft misschien samen de cultuur gevormd."* (R10). Ook enkele vrouwelijke respondenten vertelden dat ze vaker hadden gehoord dat donkere mannen goed zijn in bed. Een respondent (R24) deelde hierover haar ervaring: *"Die zwarte was echt wel zo heel, zo super beestig zo. Wij hadden echt super goeie seks. En echt wel van 'de vrouw' en 'ik wil u plezieren' enzo. Ni van 'ik wil mezelf plezieren'. Ja echt super intens en heftig om het zo te zeggen."*

De respondenten gaven meermaals aan dat seks belangrijk is, niet alleen in relaties maar ook daarbuiten. Voor sommige mannen is het een manier om om te gaan met stress, zichzelf te ontspannen of problemen te vergeten. *"Als ik geen seks krijg dan wordt men hoofd 'spang (beladen)'. Word ik gestrest. Seks maakt je gekoeld."* (R19).

Enkele Surinaamse mannen gaven aan dat het vrij gemakkelijk is om seks te hebben in Suriname. *"En voordat je het denkt kunnen we seks hebben. Of soms is het zo open dat je dezelfde dag seks kan hebben."* (R12), *"De kansen die ik krijg om het te doen zijn heel groot."* (R7). Dat de kansen groot zijn heeft echter een keerzijde: enkele respondenten vertelden dat seks niet meer speciaal is en dat er te los wordt mee omgegaan. Dat overgaan tot seksuele contacten gezien wordt als gemakkelijk, bevestigden sommigen door het groot aanbod van sekstoerisme in Suriname. Enkele mannen gaven ook aan dat er zogenoemde 'shortstays' bestaan in Suriname. *"Dat zijn plekken waar je kan gaan voor een uurtje of twee. Als je snel seks wil hebben met een dame. Het is gewoon een kamer dat je huurt."* (R2). Ze vertelden dat deze pensions gebruikt worden om op een snelle en anonieme wijze met iemand af te spreken of om vreemd te gaan.

Ondanks het feit dat seks belangrijk blijkt voor een deel van de respondenten, gaf een aantal aan dat seks nog taboe is. Er wordt volgens hen niet openlijk over gesproken en Surinamers hebben de neiging om veel voor zich te houden. Andere respondenten geven dan weer aan dat het afhangt van persoon tot persoon. *"Aan de serveerster: 'Hou je van pijpen?', serveerster: reageert geschrokken en antwoordt 'nee', respondent: 'zie je, ze zijn een beetje terughoudend'."* (R2). Ook de bevolkingsgroep en leeftijd kunnen volgens anderen een rol spelen in de manier waarop erover wordt gesproken.

Enkele respondenten zijn als sinds een erg jonge leeftijd seksueel actief. Er werden leeftijden genoemd zoals, acht, elf of twaalf jaar. Opvallend was dat een aantal van deze respondenten aangaf dat die seksuele betrekkingen niet altijd plaatsvonden binnen een relatie. Eerste relaties beginnen doorgaans later dan de eerste keer seks.

Vrienden bepalen voor enkele respondenten hun denkwijze rond seksualiteit. *"Als je een 'matti (vriend)' hebt bij Surinaamse jongens onderling en hij heeft niet genoeg seks, gaan ze hem plagen."* (R12). Enkele Surinaamse mannen ervaren een soort van druk van *peers* om over te gaan tot seksueel contact. Hoe meer meisjes ze kunnen versieren, hoe 'stoerder' ze overkomen bij leeftijdsgenoten. Dit zagen we eerder bij jongere respondenten.

1.5 Partnerrelaties

Een aantal mannen vonden goede communicatie cruciaal binnen een relatie om deze te behouden. Al gaven sommigen aan dat het niet altijd evident is om goed te kunnen praten met hun partner. *"Binnen een relatie wordt sowieso gesproken, toekomstplannen en dat soort dingen. Maar irritatiepunten worden niet altijd goed uitgesproken."* (R3). Enkele mannen vertelden dat ze irritatiepunten eerder uitspreken tegen vrienden of familie. Anderen zijn dan weer te 'trots' om te praten.

Een paar mannen wezen binnen een relatie op het belang van samenwerking en wederzijds respect. *"Je moet werken naar mekaar toe. En als je een beetje van jezelf, van wat jij daar hebt, beetje los laat en die andere ook een beetje van wat hij heeft, wat die andere niet accepteert, loslaat... Dan kunnen jullie bij elkaar gaan passen."* (R9). Een relatie draait om aanpassing aan elkaar en acceptatie, daarnaast kan het volgens sommigen ook een samenwerking zijn op financieel vlak waarbij degene die het op dat moment het meeste nodig heeft ondersteund wordt.

"Haar wereld moet blijven bestaan. Haar manier van aanpak. Mijn wereld moet blijven bestaan. En het stukje dat elkaar overlapt, waar we overeenkomsten met elkaar hebben, is het stukje waar de liefde woont." (R3). Sommige respondenten vonden elkaar ruimte geven binnen een relatie belangrijk.

"Als je alleen al kijkt naar hoeveel gebroken relaties er zijn. Dat heeft verschillende invloeden hoor, vreemdgaan, jaloezie en vertrouwen. Toch wel drie kernwoorden denk ik." (R16). Een paar keer vertelden de respondenten dat er veel gebroken relaties zijn in Suriname. Lange relaties komen steeds minder voor en mannen maken kinderen bij verschillende vrouwen. *"Ik heb gemerkt dat relaties vaak slecht zitten hier in Suriname. Die gaan ni gemakkelijk uit elkaar als ze getrouwd zijn of al lang samen. Want stel dat je alleen bent op je 27? Dat is 'not done'."* (R24). Enkele mannelijke respondenten haalden aan dat niemand vrijgezel wil blijven in Suriname.

Andere relevante zaken die vermeld werden is dat mensen hun relatie soms snel opgeven of vreemdgaan als het even niet goed loopt, terwijl het net belangrijk is om te blijven 'vechten'. Tot slot gaven ze ook aan dat er de laatste jaren een positieve evolutie is binnen partnerrelaties en het gezin. *"Je hebt meer mannen die de verantwoordelijkheid als vader innemen. Het gezin ondersteunen en deelnemen aan de opvoeding van de kinderen. Maar als ik moet terugblikken op de generatie van mijn vader en daarvoor, dat waren Rolling Stones."* (R2).

1.6 Monogamie en vreemdgaan

Enkele respondenten hebben een uitgesproken mening over 'monogamie' en noemen het onnatuurlijk, een illusie en iets dat ze niet kunnen garanderen.

"Mensen zijn dieren hé. Maar we zijn zo arrogant dat we ons op de één of andere manier gewoon soort van, willen onderscheiden. Maar dieren of zoogdieren, zijn niet monogaam. Kijk monogamie is er in gebracht door religie. Religie heeft gewoon een systeem gecreëerd voor de mens om te zeggen van "je moet je houden aan één partner." (R3).

Andere respondenten gaven aan dat monogamie iets is waarnaar gestreefd moet worden. *"Ja zolang je zeg maar, zolang je al in een relatie bent, zeg maar serieus bent, al samenwoont en al dat soort dingen, dan vind ik het wel nodig."* (R17). Veel respondenten erkennen dat niemand perfect is en dat monogamie nooit met honderd procent zekerheid te verzekeren is omdat de toekomst onduidelijk is. *"Je probeert natuurlijk zo lang het goed gaat om trouw te zijn. Je kan nooit zeggen van, 'je blijft eeuwen bij die persoon', want je weet niet wat morgen is. Zo ver het gaat probeer je wel trouw te zijn."* (R9).

Vrijwel alle respondenten vonden vreemdgaan te verantwoorden en geven aan dat het regelmatig gebeurt. *"Maar ik ben iemand als een dame mij wil en als ik d'r ook wil, al heb ik een vriendin. Ga ik echt ni weigeren."* (R20). De respondenten vertelden dat mannen meermaals buitenvrouwen, een 'minnares', hebben. *"Het is, een schatje noemen we meestal onze beste vriendinnen. En ook misschien één vrouw waarmee we vreemdgaan noemen we meestal ook schatjes gewoon. Dus zolang je niet serieus met die persoon bent, noemen we het gewoon een schatje."* (R8).

De respondenten wijten vreemdgaan aan hun relatie die niet goed zit en de communicatie die ontbreekt. Velen zien het als iets wat ze niet altijd kunnen tegenhouden. Enkele doen het om 'op te laden' of als

tegenreactie als hun partner moeilijk doet. *"Je wil gelukkig zijn toch. Als je vrouw echt begint af te geven, alle kleine dingetjes, klaagt ... Dan wil je ergens gaan waar je je gelukkig kan voelen. Dan ga je sowieso vreemd willen gaan toch."* (R8).

Een andere reden waarom respondenten vreemdgaan tolereren is omwille de algemene cultuur die gegroeid is in Suriname. *"Het is een cultuur waarmee we zijn opgegroeid. Dat zat gewoon in ons. M'n opa deed het ook. De buurman deed het ook ja. Men ooms doen het ook, ik heb het ook gedaan. En de vrouwen, nou ja, het is alsof het bijna geaccepteerd is ofzo."* (R10). Enkele andere respondenten vertelden dat vreemdgaan komt van de Marroncultuur waarbij polygamie normaal is. Daar is het toegestaan om zoveel vrouwen te hebben als iemand wil, zolang hij ze kan onderhouden. Ook een paar andere vrouwelijke respondenten verwezen naar de denkwijzen van de Marron. Een vrouwelijke respondent die een relatie heeft met iemand van Marronafkomst vertelde dat zij heel duidelijk heeft gemaakt dat vreemdgaan voor haar niet kan.

"Hij is Marron maar hij is in de stad geboren. En er zijn heel veel gebruiken da ze bij hun doen waar dat hij zelf ook ni zo mee akkoord is. Dus zeg maar da hij uit een Marronfamilie komt maar met een ietsje meer Europese gedachten. Hij moet niet proberen om met iemand anders te gaan." (R22).

Een aantal mannen zagen seks als het bevredigen van hun behoeften in plaats van een uiting van liefde en koppelen het los van gevoelens. Vrouwen zien dit volgens enkele respondenten anders en hebben enkel seks als ze een jongen leuk vinden. Een respondent gaf ook aan dat het daardoor erger is als een vrouw vreemdgaat dan een man.

Andere redenen zijn: te veel drinken, een vrouw die saai is in bed of te veel verleidingen tijdens het uitgaan. Een paar anderen vertelden dat het voor mannen stoer is om vreemd te gaan en meerdere vrouwen te hebben. Ook een vrouwelijke respondent verwees daarnaar. *"Omdat het eerder stoer is om meerdere vrouwen te hebben. Het is meer een machocultuur dan bij ons."* (R24). Ook opvoeding speelt volgens enkelen een belangrijke rol in het overnemen van gedrag. Sommige respondenten gaven aan dat vreemdgaan iets is wat ze van thuis hebben overgenomen. *"Eigenlijk ben ik er al aan gewend. Het doet me echt niks omdat het voor mij vanzelfsprekend is. En dat is best wel erg. Omdat zo hoort het niet te zijn vind ik. Maar ik ben ermee opgegroeid en je weet bijna niet beter."* (R10). Enkelen beseften dat dit gedrag niet normaal is.

Ook al gebeurt vreemdgaan regelmatig, toch vindt een groot deel van de mannen het niet normaal binnen een relatie. *"Ja het stoort me niet maar ik weet dat het niet normaal is. M'n seksuele behoeften werden niet goed genoeg bevredigd. Ik kan het niet helpen. Daarom voel ik me niet schuldig."* (R12). Enkele anderen gaven aan dat ze bewust geen vaste relatie willen, omdat ze nog niet klaar zijn om trouw te blijven aan één partner. Een paar andere respondenten zeggen dan weer dat ze weten dat de gevolgen erg pijnlijk zijn voor de vrouw.

Enkele respondenten vertelden dat het voor vrouwen niet altijd evident is om weg te gaan bij hun overspelige man, bijvoorbeeld omdat ze geen keuze hebben en financieel afhankelijk zijn.

"De typisch Surinaamse man die werkt en de vrouw blijft thuis. Dan kan je niet zomaar weg bij die man, want je hebt geen baan, je hebt geen huis, je hebt niks. En als je weg gaat heb je geen leven meer, moet je helemaal opnieuw beginnen. Maar vrouwen die, zelfstandige vrouwen, bij zulke vrouwen gebeurt het minder." (R1).

1.7 Rol van religie en bevolkingsgroep

Opvallend was dat vrijwel alle respondenten een beeld hadden over andere Surinaamse mannen in het kader van hun bevolkingsgroep en/of religie. Iedereen merkte andere dingen op per bevolkingsgroep en gaf aan dat elke etnische groep anders omgaat met relaties en seksualiteit. Deze specifieke verschillen zijn niet van toepassing in het kader van dit onderzoek.

"Er zijn verschillende etnische groepen en iedere etnische groep heeft z'n eigen provisie over iets. En daar kan ik niet specifiek over praten. Ik heb gemerkt dat het binnen verschillende bevolkingsgroepen anders is op vlak van seksualiteit en relaties. Het enige wat ik wel zie is dat iedereen wel hetzelfde nastreeft. Ze willen een relatie, ze willen kinderen. Anderen willen een goeie baan, goeie relatie. Maar die man is niet tevreden of andersom. Dat speelt ook een rol." (R4).

Ook de vrouwelijke respondenten benadrukten regelmatig de rol van religie en bevolkingsgroep. Zij zagen duidelijke verschillen tussen Marrons, Creolen, Hindoestanen, Javanen en Indianen.

1.8 Belangrijke rol van de moeder

Opvallend was dat wanneer gepeild werd naar de thuissituatie van de respondenten, meermaals alleen de moeder aan bod kwam als belangrijkste persoon van het gezin. Het is degene waar ze wel of geen dingen aan kunnen vragen betreffende seks en relaties. Vanwege het respect voor de moeder konden intieme zaken niet altijd bevraagd worden. Een ander segment van de geïnterviewde mannen gaf aan dat de opvoeding vooral van de moeder kwam, hun vader bleef vaak buiten beschouwing. Dat kwam omdat een deel van de respondenten enkel door de moeder is opgevoed en de vader niet vaak zag, bijvoorbeeld na een echtscheiding.

2 Surinaamse versus Europese vrouwen

2.1 Belangrijke vrouwelijke eigenschappen

Bijna alle respondenten zagen uiterlijk als één van de belangrijkste eigenschappen. Verschillende mannen hadden specifieke criteria en vertelden dat ze eerder de voorkeur hadden voor lichtkleurige dames of bepaalde lichaamskenmerken. *"Sowieso ze moet goeie borsten hebben. Ik ben geen mannetje die naar een billetje kijkt. Want ik ben geen homo. Een bil interesseert me niet."* (R13). Anderen hadden minder een specifieke voorkeur en vonden uitstraling erg belangrijk.

Onder andere zelfstandigheid zag een aantal respondenten als een belangrijke karaktereigenschap bij vrouwen. *"Je moet echt voor jezelf kunnen zorgen. Want als ik er vandaag of morgen niet meer ben, wat ga je doen?"* (R1). Een enkele respondent gaf aan dat zelfstandigheid samenhangt met 'verstandigheid'. Enkelen halen intelligentie aan als een vereiste. Anderen vinden het dan weer belangrijk dat de vrouw werkt. *"Je kan niet één hebben die zegt 'ik doe al het werk' en jij ligt thuis. Beide personen moeten actief zijn."* (R7). Samenhangend met deze zelfstandigheid en werkbereidheid vinden enkele Surinaamse mannen dat een vrouw vooruitstrevend moet zijn. Hieronder verstaan ze: ambitie, een doel in het leven, een eigen

droom en altijd het beste willen. Een vriendelijk karakter is ook belangrijk voor sommigen. Enkele respondenten keuren arrogante of onbeschofte vrouwen af.

Sommige respondenten hechten, zoals aangehaald, belang aan een goede communicatie in een relatie, ze spreken over 'op één lijn zitten', een klik hebben en als koppel elkaar beter maken. Ook wezen enkelen op het belang van goede en voldoende seks. Minder voorkomend waren de eigenschappen: sportief, hygiëne, eerlijkheid, humor, zelfzekerheid en vertrouwen. Luiheid en jaloezie is voor sommigen een afknapper.

2.2 Surinaamse vrouwen

Zo goed als alle Surinaamse mannen vonden Surinaamse vrouwen materialistisch en zien dit als een minpunt. Ze vertelden dat hoe meer geld een man heeft, hoe sneller vrouwen moeite voor hem zullen doen. *"Je hebt sommige vrouwen die meer van je goederen houden dan van jou zelf."* (R5). De intenties zijn niet altijd juist en een man moet veel moeite doen om een vrouw te bewijzen dat hij hen iets kan bieden. Volgens enkele respondenten kan het zijn dat in ruil voor bepaalde goederen vrouwen als tegenprestatie seks aanbieden. *"Er zijn meisjes die alles doen bijvoorbeeld alleen om een mobieltje te hebben. Er zijn een heleboel mensen hier zo cheap dat ze veel over hebben voor een telefoonkaart."* (R16). Enkele respondenten zeggen dat vrouwen dat doen omdat ze belang hechten aan hun uiterlijk en er goed willen uitzien met de nieuwste tas of de nieuwste telefoon, als een soort statussymbool. Anderen vertelden dat het economisch niet mogelijk is in Suriname om zoveel zaken te bezitten. Iemand anders gaf aan dat Suriname een ontwikkelingsland is en een verklaring kan zijn voor deze handelingen. *"Het is een land in ontwikkeling. Het heeft ook gebreken. En dat is één van ze, dat die meisjes best arm zijn en materialistisch daardoor worden. En voor luxe willen gaan."* (R2).

Vaak vertelden de respondenten dat de man de vrouw moeten onderhouden of 'geld geven'. Enkelen zeiden dat ze dat ook doen wanneer de vrouw een hoger loon heeft. De man is de kostwinner en zorgt voor de vrouw. Ook een paar Europese dames beaamden dit.

"De man is, runt het, is zo een beetje, niet de baas in huis,... ook weer ni. Maar zo, de man moet de vrouw onderhouden. Het is hier zo echt de gewoonte van de man onderhoudt de vrouw. Vrouwen zijn gewend dat de man hun geld geeft om dingen te kopen. Mijn vriend nu was ook zo met zijn ex. Hij wilde altijd alles voor haar voorzien." (R24).

Andere respondenten benadrukten ook dat ze het gevoel hebben dat Surinaamse vrouwen vinden dat de man meer moet verdienen als de vrouw. Eén geïnterviewde man duidde aan dat vrouwen niet ondernemend genoeg zijn om zelf vooruit te komen. Anderen vonden hen dan weer 'afhankelijk', vooral van de familie en de partner.

Ook vermelden ze dat Surinaamse vrouwen niet open zijn, maar een afstandelijkere uitstraling hebben, zich onbereikbaar opstellen en soms onvriendelijk zijn. *"Toch soms echt misschien, echt een lelijk gezicht opzetten of groet men niet ofzo. Niet allemaal hoor natuurlijk. Maar sommigen wel. Waardoor je soms, niet echt trek krijgt om met ééntje een relatie te beginnen of als je met ze wil praten."* (R8). Enkele respondenten gaven aan dat de Surinaamse dames niet openlijk praten over seks en zich geremder gedragen. Sommige vonden ook volgende eigenschappen kenmerkend: conservatief, jaloers, sterk bezig

met uiterlijk, lui, kunnen niets voor zichzelf houden, van kleine dingen een groot probleem maken en te hoge verwachtingen.

Het was opvallend dat de mannen overwegend negatieve eigenschappen aangaven. Een aantal respondenten indiceerden nochtans dat er een evolutie op gang aan het komen is bij de Surinaamse vrouwen, waarbij ze zelf belang beginnen hechten aan werk, ondernemen en geld verdienen.

"Er zijn nu wel steeds meer Surinaamse vrouwen die zelf werk zoeken, er zijn er ook heel veel die al werken. Die ook voor zichzelf kunnen zorgen. Dat stuk onafhankelijkheid, wat je er in Europa al van kleins af aan krijgt ingestampt, is hier ook onwijs aan het groeien. Waardoor ze steeds minder afhankelijk zijn van de man." (R6).

Een enkele respondent vindt Surinaamse vrouwen net wél zelfstandig maar op een andere manier.

"Surinaamse vrouwen ook hoor, als je kijkt naar hoe die vrouwen hier, de dorpen ofzo, dan zie je hoe zelfstandig die vrouwen zijn. Die werken kei hard, die krijgen dingen voor mekaar. Maar alleen wij bekijken het via een bepaalde manier. Als je vanuit de Europese visie bekijkt en de term zelfstandigheid plaatst, hoe definieer je dat? Een vrouw die twee kinderen heeft in Suriname, die zorgen dat ze rondkomen, die twee kinderen naar school sturen,... Is ook een bepaalde mate van zelfstandigheid." (R4).

Een aantal mannen vertelden dat Surinaamse vrouwen een eerder negatieve houding aannemen tegenover Europese vrouwen. Ze zien hen als concurrentie, zijn jaloers of voelen zich achteruit geschoven. Een enkele respondent zei dat sommige vrouwen er geen probleem mee hebben.

2.3 Europese vrouwen

"Bakra' dat is de naam wat wordt gebruikt voor blanke mensen. Maar dat zijn hele oude benoemingen. Dat komt gewoon uit de slaventijd." (R3). Een aantal respondenten vertellen dat 'bakra' het typische woord is voor stagiaires, blanken,... kortom, voor de Europese vrouw.

2.3.1 Gedrag

"Je ziet gewoon ze zijn gekomen naar Suriname en ze moeten alles pakken wat los en vast zit. Ze willen met zoveel mogelijk partners het land verlaten. Je hebt een deel dat komt voor de 'black experience' om het zo te zeggen." (R16). Een aantal respondenten vertelden dat stagiaires en studenten profiteren van de tijd in Suriname en interesse tonen in een bepaalde groep 'donkere' mannen, de zogenaamde 'black experience'. Er heerst volgens sommige respondenten de beeldvorming dat Europese dames vooral/enkel vallen op Creolen, op donkere mannen. *"Meisjes houden daar alleen van Creolen. Ze zeggen 'als je een Creool ni neukt, dan ben ik zomaar gekomen in Suriname'."* (R19). Een aantal respondenten gaven aan dat de Europese vrouwen zélf moeite doen om de mannen te veroveren.

"Ik zoek echt niet naar meiden, ze komen gewoon vanzelf. Als ik in de club ben, ik ben aan het dansen, dan komt er direct een dame met me praten van 'jij bent één van die dansjongens'. Elke keer dansen we in Havana met een groep en dan zijn ze echt van 'ik vind je leuk'." (R20).

Ze tonen volgens enkelen door oogcontact of ze iemand leuk vinden of ze stappen op de vrouwen af. Ook een paar vrouwelijke respondenten vertelden dat ze tijdens het uitgaan het idee krijgen dat sommige meisjes erg veel moeite doen. Een groot aantal jongens gaf aan dat meisjes dit vaak doen als ze dronken zijn. Toch is dit voor velen een afknapper. *"Ze zei dat ze dronken was, dat niks meer van weet of wij iets hebben gedaan of niet. En dat vond ik echt kut. En daarom zoen ik niet met dronken meisjes. Ik hou er niet van om met dronken meisjes te kletsen."* (R1). Enkele respondenten vertelden expliciet dat ze niet kussen of seks hebben met iemand die te veel gedronken heeft, omdat die er achteraf spijt van kan hebben. Een paar respondenten zei dan weer dat sommige mannen hier net gebruik van maken omdat het zo gemakkelijker gaat. Een vrouwelijke respondent gaf als voorbeeld dat het voor buitenlandse meisjes gemakkelijk is om goedkoop en snel dronken te worden in Suriname.

Europese vrouwen die dit gedrag vertonen hebben volgens een aantal respondenten een vriend in hun thuisland. Een aantal kiest ervoor vreemd te gaan en een aantal maakt aan de relatie een einde. *"Geloof me er gaat heel veel stuk in Suriname. Super veel. Meer dan dat je denkt."* (R16). Enkele mannelijke respondenten vertelden dat de vrouwen die naar hier komen vaak onwetend zijn over Surinaamse mannen en het uitgaansleven. Sommigen laten zich gemakkelijk meeslepen.

"Een meisje die bijvoorbeeld heel beschermd is opgevoed en die staat in één keer hier er is geen controle, ze kunnen doen wat ze willen. Is het iemand die al zelfstandig heeft gewoond in één van de grootsteden in Nederland, is het niet meer spannend. Die kennen het wel. Voor hun is het niet meer bijzonder." (R6).

Enkele andere mannen vertelden dat sommige meisjes misschien normaal minder aandacht krijgen en daarom nu een gemakkelijk 'slachtoffer' zijn. Ook enkele vrouwelijke respondenten vertelden dat de aandacht voor sommige meisjes nieuw is en ze moeilijk hun grenzen kennen. Andere mannelijke respondenten zeiden dan weer dat sommige meisjes erg jong zijn en daardoor ook een stuk naïever. Niet iedereen geniet echter van de aandacht of gaat er op in, enkelen vertelden dat sommige vrouwen net voorzichtig zijn met jongens en serieus bezig zijn met hun stage of studie. Ook enkele vrouwelijke respondenten hielden de boot af en gaven aan geen interesse te hebben in een Surinaams avontuur.

2.3.2 Eigenschappen

Volgens een aantal respondenten is zelfstandigheid en onafhankelijkheid een belangrijk kenmerk van de Europese vrouw. Ook het feit dat ze vrij zouden zijn is een vaak aangehaald kenmerk. Daarnaast zijn ze vrij op het gebied van seks en niet preuts. Anderen stipten aan dat Europese vrouwen erg vriendelijk zijn. Ze komen volgens enkelen open en toegankelijk over. Hun communicatie is duidelijk, ze zeggen waar het op staat. Andere eigenschappen die af en toe naar voren kwamen zijn: leergierigheid, geduld en doelgericht. Deze eigenschappen komen grotendeels overeen met algemene belangrijke vrouwelijke eigenschappen volgens Surinaamse mannen.

2.3.3 Vlaamse versus Nederlandse vrouwen

Opvallend was dat vrijwel alle respondenten verschillen zagen tussen de dames uit België en Nederland. Zowel in gedrag, karakter, humor, taal en kledingstijl. Een deel gaf aan dat Belgen rustiger, preutser, minder en mondig zijn dan Nederlandse meisjes. *"Een euh, Nederlandse dame is bazig, mondig, meer*

bazig, eigenwijs. En een Belgische dame is, ik heb ni gezegd dat ze allemaal zo zijn... Belgische dames zijn ouderwets, rustig." (R5). Enkele andere zeiden dat ze minder uitbundig zijn in het feesten en iets serieuzer omgaan met hun studie of stage. Kledij werd ook meermaals aangehaald als verschilpunt tussen Belgen en Nederlanders. *"Meisjes dragen meer van die rokjes. Ja ze hebben meer een jurkje aan. Hollandse vrouwen meer strakke dinges en hun schoenen, ja gewoon een All Star die trekken ze aan en een korte broek en een okselmouwtruitje."* (R5). Verder vinden een aantal Surinaamse mannen het moeilijker om Belgische vrouwen te begrijpen, zowel qua woordenschat als accent. Toch hebben de Surinaamse mannen niet specifiek een voorkeur naar de twee. Tot slot gaven enkele respondenten aan dat Belgische en Nederlandse meisjes niet echt met elkaar omgaan. *"De groepen zijn meer gescheiden. Het zijn meer aparte groepen. Wanneer Belgen hier zijn gaan ze met een groep Belgen en Nederlanders met een groep Nederlanders."* (R9).

2.4 Verschillen tussen Surinaamse vrouwen en Europese vrouwen

"Het is een groot verschil. Wat een Surinaamse vrouw heeft, heeft een Nederlandse niet en omgekeerd ook. Je kan het ook niet verwachten want het zijn twee totaal verschillende culturen." (R9). Bijna alle respondenten halen aan dat Europese vrouwen en Surinaamse vrouwen verschillen op een aantal vlakken. Enkele mannen vertelden dat het gemakkelijker is om in contact te komen met Europese vrouwen en om gesprekken aan te gaan. De communicatie zou vlotter verlopen. Andere geïnterviewde mannen vonden Europese vrouwen vrijer dan Surinaamse op vlak van communicatie en seks. *"Surinaamse vrouwen willen bepaalde dingen niet doen bij de seks die je eerder met een blanke vrouw kan doen."* (R15). Een andere punt is dat Europese vrouwen minder jaloers zijn dan Surinaamse vrouwen en minder een probleem maken over zaken. *"Ze maken je hoofd niet moe voor alle kleine dingetjes. Wat ik hier heb meegemaakt voor domme dingen kunnen ze hier problemen maken."* (R14). Sommige respondenten vertelden dat Europese meisjes minder verwachten van Surinaamse mannen, sneller tevreden zijn en minder belang hechten aan financiële en materiele zaken.

"Als Surinaamse man een mindere periode doormaakt of niet zo veel verdient is die Surinaamse vrouw eerder geneigd om bij die man weg te gaan dan de Europese vrouw. Die Europese vrouw stelt meer de emoties voorop. Ze houdt van je, 'we gaan er samen doorheen, we komen er wel bovenop'. Ook al duurt het drie vier vijf maanden, maakt niet uit. Maar de Surinaamse vrouw die denkt van 'ja maar hallo?! Je moet mijn make-up betalen, mijn kleren betalen,... ?'" (R6).

Andere zaken die soms terugkwamen is dat Europese vrouwen zelfstandiger zijn, onafhankelijker en actiever dan Surinaamse vrouwen.

Een paar respondenten zagen geen verschillen. Sommigen vonden dat elke vrouw verschillend is ongeacht hun afkomst. *"Elk mens is verschillend. Je hebt luie Hollandse vrouwen, je hebt luie Europese vrouwen maar je hebt ook flinke Europese en Surinaamse vrouwen. Dus dat is gewoon van mens tot mens."* (R13).

Een deel van de respondenten gaven expliciet aan dat hun voorkeur uitgaat naar een vrouw uit Nederland of België omwille van hun uiterlijk of karakter, maar nog een groter aantal zei dat het niet uitmaakt of het een Surinaamse vrouw of een Europese vrouw is. De eigenschappen die ze belangrijk vinden bij een vrouw moet ze bevatten. *"En bij mij hoeft het ook niet echt Nederlander te zijn of Belgisch ook. Ik kijk ook naar Surinaamse vrouwen. Ik kijk alleen naar mentaliteit, hoe je bent, hoe je denkt en dan maakt het niet uit"*

of het een Surinaams meisje is of een Nederlands.” (R1). Een ander deel van de respondenten vertelden dat ze mannen kennen die net niet op hen vallen.

2.5 Surinaamse mannen

2.5.1 Beeldvorming over Surinaamse mannen

“Ze hebben vast wel iets gelezen over Suriname en Surinaamse mannen. Of even iets gehoord, ze horen het op de TV, ze horen opmerkingen over Surinaamse mannen. Dat hoor je regelmatig denk ik. Dus je komt al met een bepaald beeld.” (R4). In de interviews gaf een deel van de mannen aan dat vrouwen naar hier komen met een bepaald beeld over Suriname en de ‘Surinaamse man’, bijvoorbeeld het idee dat Surinaamse mannen onbetrouwbaar zijn. Enkele respondenten gaven aan dat ze het jammer vinden dat dat beeld heerst, maar dat het vrouwen niet afhoudt om toch contact aan te gaan met hen. *“Ja hoor, waarvoor ze worden gewaarschuwd, willen ze juist hebben.” (R1).* Een enkele respondent zei dat sommige vrouwen net vallen voor het exotische van de Surinaamse man. *“Ik weet dat ze een Surinaamse man bijvoorbeeld exotisch vinden. Mijn vrouw vindt dat leuk. Wat je ook vaak hoort van, ‘ik zou graag leuke mixkindjes hebben’. Dat hoor je ook. Je kan ook letterlijk op zoek naar een exotische man.” (R4).*

Anderen houden de boot wel af, letten op wat ze doen en benaderen hen anders. Een paar respondenten merkten op dat het vroeger anders was.

“Want toen die eerste groep meisjes en die meisjes die nu komen, die verschillen. Ze hebben geen lef. Ze doen geen dingen. En ik snap het ook. Je bent in een ander land en je bent voorzichtig. En je hebt nog gevaarlijkere buurten in waar jullie vandaan komen. Ik snap het, een vrouw in een ander land. Kijk die groepen die hiervoor jullie er waren, waren écht leuke groepen hoor. Zeven, acht jaar terug. Waren de eerste groepen hier. Dat waren meisjes die niet met zen drieën zo naar toilet hoeven te lopen. En laten we eerlijk zijn, die jongens hebben ook een heleboel verpest. Want die jongens kwamen in die huizen terecht, en wat het ding is...Er zijn bijvoorbeeld laptops verdwenen in die meisjes hun woningen omdat die jongens kwamen en je weet toch.” (R2).

Door vroegere gebeurtenissen zijn meisjes die nu naar Suriname komen veel voorzichtiger. Ook de vrouwelijke respondenten vertelden dat ze met een bepaalde beeldvorming over de Surinaamse mannen naar hier kwamen. Ze werden op voorhand gewaarschuwd via allerlei negatieve verhalen.

“De blanke meisjes worden gewaarschuwd voor ze hier op stage komen voor dit soort mannen. De mannen weten dat ze worden gewaarschuwd. Ze weten het, ze spelen er gewoon doodleuk op in. En ze komen hier en leren een jongen kennen en ze hebben al, ze weten precies wat ze tegen die meisjes gaan zeggen. Ze hebben precies een tegenverhaal er op. En dan trappen die meisjes erin. Want ze kunnen je heel erg goed doen voelen echt waar. Het zijn hele leuke vlotte jongens. Je kan echt met ze lachen, ze kunnen je echt mooi en leuk en goed doen voelen.” (R23).

Enkelen gaven aan dat ze in het begin wel voorzichtig waren, maar daarna toch openstonden voor sommige mannen, omdat ze erg leuk zijn. Iemand gaf als voorbeeld dat ze vooral oplette voor ‘stagiairejagers’ maar dat ze wist dat niet iedereen zo is. Enkele andere meisjes houden de boot juist erg af en staan er helemaal niet voor open. *“Surinamers zou ik al helemaal niet snel vertrouwen. Omdat ze dus mooie praatjes hebben.*

Allemaal negatieve verhalen wat ik gehoord heb. Maar dat vind ik ook wel weer jammer. Want je hoort altijd verhalen. Ik wil ze niet in een hokje plaatsen van 'ze zijn allemaal slecht'. Ik wil ze ook wel een kans geven maar, ik zou niet snel een Surinaamse man kiezen nee." (R25).

2.5.2 Eigenschappen

Een aantal respondenten wees op het feit dat de positie van de man in Suriname anders is dan die van de vrouw. Een enkeling gaf aan dat het voor hen normaal is dat vrouwen thuisblijven en voor het huishouden zorgen. *"Vrouwen moeten thuisblijven of thuiszorg doen. Dat als je thuiskomt dat het eten klaar is. Dat is echt typisch aan de Surinaamse cultuur."* (R1). Een paar vrouwelijke respondenten merkten dit op en gaven aan dat mannen meer werken en de vrouw onderhouden, terwijl hun Surinaamse vrouw zorgt voor het huishouden. Ze vertelden dat dat in hun relatie niet zo is, maar dat het besef dat het ook anders kan niet meteen aanwezig was bij hun Surinaamse partner.

Opvallend is ook dat een groot deel respondenten praatte in naam van anderen en niet van zichzelf. Zo vond een aantal respondenten dat er jongens zijn die enkel op stagiaires jagen, de zogenaamde 'stagiairejagers'. *"Maar die Surinaamse jongens, de stagiairejagers die zijn er zo goed in. Die krijgen het zelfs voor mekaar dat die meisjes, drankjes voor hun kopen."* (R6). Enkel vertelden dat de jongens het niet houden bij één meisje maar er verschillende meisjes op nahouden. Een paar vrouwelijke respondenten vertelden dat ze er zo zijn uit te halen, maar dat niet alle Surinamers zo zijn. Sommige respondenten gaven aan dat sommige jongens geld krijgen van de meisjes, wat iemand persoonlijk meemaakte. Een andere respondent vertelde dan weer dat vooral Creoolse mannen zijn die op zoek gaan naar Europese vrouwen. Er werd een link gelegd met de slavernij van vroeger. Ook een paar andere vrouwelijke respondenten zagen dit en vonden dat ze vooral benaderd werden door Creolen.

"Eumh, bij de Creolen vooral. Ze gaan nu merendeels met de stagiaires. Dat hele ding is eigenlijk in het verleden gebeurd. In het verleden heb je de Nederlanders, zij hebben die slaven gebracht. En wat gebeurt er, zij mishandelen of misbruikten de slaven toen. Wat gebeurt er, nu gaan de Creolen, een relatie aan met een blanke. Ze gaan nu misbruiken. 'Wat je hebt gedaan in het verleden met men voorouders ga ik nu doen'." (R18).

Anderen benadrukken een verschil in mentaliteit tussen Surinaamse mannen en Europese mannen. *"Ik bedoel heel veel Surinamers met de mentaliteit die ze hier hebben zouden ze Europa en zeker omdat ik in Nederland vaker ben geweest - kan ik wel zo vergelijken-, niet overleven. Omdat ze discipline speelt ook wel een bepaalde rol. Het serieuze zakelijke ontbreekt wel behoorlijk bij heel veel Surinamers. Afspraken nakomen ... (lacht)." (R16). Surinaamse mannen zouden sneller tevreden zijn met wat ze hebben. Anderen zeiden dan weer dat ze vinden dat Surinaamse mannen moeilijk serieuze gesprekken kunnen aangaan. *"Het gaat vaak over seks, vrouwen, drugs, muziek ... Weet je, dat soort dingen. Maar echt serieuze gesprekken, weinig,. Er zijn er maar weinig die dat kunnen."* (R6). Een respondent vond dat opleiding een invloed heeft op de inhoud van de gesprekken. Ook enkele Europese dames merkten op dat gesprekken met Surinaamse mannen niet diepzinnig zijn en dat scholing hierbij een rol speelt.*

3 Verwachtingen van Surinaamse mannen over Europese vrouwen

Een idee dat heerst volgens bepaalde respondenten is dat Europese meisjes 'gemakkelijk' zijn om seks mee te hebben. Ze worden soms gezien als een seksobject. *"Ze vinden dat jullie makkelijk zijn om mee naar bed te gaan. Te makkelijk of sneller."* (R14). Een andere respondent zei dan weer dat sommige mannen denken dat vrouwen naar hier komen louter voor de seks, of andersom.

"Onder Surinaamse jongens is het nog altijd, eumh, een sport om een blanke vrouw in bed te krijgen of een relatie mee te hebben of wat dan ook. Maar in eerste instantie gaat het om seks. Altijd. Want ze weten zelf ook van die blanke vrouw gaat toch ooit weer ver weg. Dus nu voor een maand is het leuk en dan is ze weg, 'dan kan ik op zoek gaan naar een volgend slachtoffer'." (R6).

Enkele respondenten zeiden verschillende verwachtingen te hebben dan bij Surinaamse dames omdat Europese vrouwen voor een beperkte tijd in Suriname zijn. Ze bouwen daarom niets serieus op en laten niets meer van zich horen achteraf. Een enkele respondent vond dat spijtig en wilde achteraf vrienden blijven. Anderen vinden het sowieso anders omdat de Europese vrouwen niet in hun vertrouwde omgeving zijn in Suriname. Ze ervaren een vakantiegevoel zonder enige sociale controle, met ander gedrag dan bijvoorbeeld in Nederland tot gevolg.

"Ik zie het gewoon van, ze wonen ver van dit land, dus het heeft geen zin. Dus gewoon ben ik gezellig chill met ze." (R5). Sommigen weten dat ze na hun stage of studie weer naar Europa gaan en koesteren lage verwachtingen. Anderen zeggen dat ze op voorhand niets verwachten maar achteraf wel kregen wat ze wilden. Een andere respondent had lage verwachtingen. *"Ja, man. Boy, zulke meisjes krijg je niet in Suriname zomaar. Weet je hoe moeilijk het is? Ze houden ni van Hindoestanen."* (R19). Hij vertelde dat hij graag een blank meisje zou willen en daar alles voor zou doen. *"Ze willen ni geven wat je wilt. Dan moet je er medicijn geven dat ze het wel wil."* (R19). Daarom had hij iets toegevoegd aan het drankje van een meisje om zo seks met haar te kunnen hebben. Een andere respondent vertelde dat sommige mannen soms meisjes drogeren. *"Die dinges lees je dan heel weinig of niet in de krant hoor. Maar dat er wel meisjes verkracht zijn geworden. Ik weet ni hoe je die dingen, middeltjes noemt hoor. Maar gewoon dat je helemaal slap wordt en niets meer weet."* (R17).

Uit de interviews bleek dat enkele mannen dezelfde verwachtingen op vlak van seksualiteit en relaties kenden als ze hadden van Surinaamse vrouwen.

4 Omgang van Surinaamse mannen met Europese vrouwen

4.1 Ontmoeting

Het grootste aantal respondenten vertelde dat ze hun huidige Europese vriendin of *one night stand* leerden kennen in het uitgaansleven. Namen van clubs die terugkwamen waren Havana, Touché en 't Vat. Een aantal andere respondenten gaven aan dat het ook voor de hand liggend is waar iedereen zal uitgaan en elke discotheek zijn vaste dagen heeft. Het zijn meteen ook de plaatsen waar de jongens de meisjes opzoeken en omgekeerd. *"Dat zijn de plekken juist waar die meisjes gaan waar die jongens komen. Ze weten van 'dan gaan die jongens daar zijn'. 'Daarom gaan we daar zijn'. dus het is een team, de ene zoekt de andere en de andere zoekt de ene."* (R9). Een enkele respondent vertelde dat elke week dezelfde gezichten terugkomen in de discotheken, wat een paar vrouwelijke respondenten beaamden.

"Ge begint ge toch te zien van 'oh ja, da zijn al die jongens'. En dan begint ge zo die jongens te leren kennen van 'oh, da zijn er die tripjes doen' of 'oh, da zijn er die van da dansgroepje'. En dan plotseling begint ge daar echt op te letten van 'oh ik zag die gisteren me een meisje en nu is die plotseling hier weer met da meisje'. Die weten precies ook wel me wie da ze allemaal bezig zijn enzo. Ik weet ni hoe ze het doen maar die zijn daar precies goe in om zich met verschillende meisjes tegelijk bezig te houden." (R22).

Iemand stipte aan dat er veel veranderd is tegenover vroeger.

"Vroeger toen ik naar de Havana ging, was het gewoon een rustige club. Het was gezellig, veel stagiaires daar, maar toch gewoon een heel andere groep. Het was gewoon een avondje stappen na het werk. Maar nu is de Havana een soort modderpoel geworden waar je iedereen zogenaamd kon vissen. Als ik nu naar de gasten kijk... Afgelopen week was ik daar, zeker na een halfjaar, en als ik op me heen kijk, was dat 'hier voel ik me niet echt prettig meer bij'." (R3).

Een aantal zei dat er een stagecultuur op gang is gekomen door de komst van de Nederlandse en Belgische studenten.

"Het is een hele subcultuur. Het zijn eigenlijk twee werelden die parallel aan elkaar leven. Je komt hier toe, je zit in die bubbel die eigenlijk niets heeft te maken met wat locals doen. Je hebt stage, je hebt je huis, je hebt je Havana en Touché en je hebt Nederland. Verder heb je nergens mee te maken. Stagiaires lezen over het algemeen geen kranten, ze kijken geen TV. Als ik ze vraag wat de politieke situatie is, ze weten het niet." (R6).

Sommigen vinden dat stagiaires geen moeite doen om zich te integreren in het échte Surinaamse leven.

Andere plekken waar Surinaamse mannen Europese vrouwen leren kennen buiten het uitgaansleven is op toeristische tripjes of via vrienden. De meeste meisjes komen op stage of om te werken, daarnaast komen ook enkelen op vakantie. Uit sommige ontmoetingen groeit iets meer, soms blijft het bij vriendschap. Enkele geïnterviewde mannen gaven aan dat ze het op zich leuk vinden om met Europese dames om te gaan en te praten. Een paar respondenten vertelde dat Europese dames van de natuur houden, wat hen het ideale gezelschap maakt om het binnenland te verkennen of op uitstap te gaan. Enkele respondenten halen aan dat de komst van de stagiaires een aantal voordelen meebrengt voor de ontwikkeling van het land. *"Nou, ik zie het positieve erin. Ik vind dat door de stagiaires het toerisme een beetje stijgt. Want dan komen de ouders. De ouders vertellen aan familie waardoor Suriname meer wordt opgezocht."* (R13).

4.2 Kussen

Voor enkele Surinaamse mannen bleef het contact met de Europese vrouw beperkt tot kussen. Voor sommigen is dit nieuw, bij anderen gebeurt het regelmatig. *"Maar ik denk dat ik wel stuk of 20 tot 30 heb gezoend. Allemaal stagiaires."* (R16). Een deel van de vrouwelijke respondenten vertelde dat ze hier wel voor openstonden voorheen hun relatie. De vrijgezelle dames zijn verdeeld.

4.3 (Losse) seksuele contacten

Een groot deel van de respondenten vertellen dat ze regelmatig losse seksuele contacten hebben met de meisjes uit Europa. Meestal gebeurt seksueel contact niet op de avond van de ontmoeting, gewoonlijk gebeurt het later en is het niet éénmalig. *"Meestal niet dezelfde avond. Dat is niet zo vaak voorgekomen dat het dezelfde avond is. Volgens mij, twee of drie keer voorgekomen. Meestal ga ik ervoor gewoon voor een periode dat ze hier zijn tot dat ze er genoeg van hebben."* (R16). Een andere respondent vertelde dat stagiaires de *one night stands* in Suriname hebben geïntroduceerd. Enkele vrouwelijke respondenten vulden aan dat mannen veel moeite doen om over te gaan tot seksueel contact. Iemand zei dat de jongens het vaak echt goed aanpakken.

4.4 Relaties

"Al men vrienden waarmee ik naar de club ga hebben een blanke vriendinnen." (R15). Een groot deel van de respondenten had op het tijdstip van de interviews een relatie. Bij een deel woont de vriendin in België of Nederland en onderhouden ze contact via skype. *"Zij komt eerst hier en volgend jaar ga ik naar Nederland. Dus we gaan om de beurt. Nu is het meer appen, skypen, appen, skypen,... Merendeels. Dat is de enige manier."* (R18). De koppels zoeken een regeling waarbij ze elkaar afwisselend komen bezoeken. Een respondent heeft zijn vriendin al bijna een jaar niet meer gezien, onder meer door zijn financiële situatie waardoor hij geen ticket kan betalen. Eerder kwamen zaken aan bod die bij enkele vrouwelijke respondenten terugkomen in hun relatie met hun Surinaamse man. Zo gaf een vrouwelijke respondent het voorbeeld dat het in het begin van de relatie soms moeilijk was om elkaar te vinden.

"Ik heb het gevoel dat bijvoorbeeld, als Vlaming, ben je direct van 'samen'. Je gaat samen voor dingen zorgen terwijl dat ge hier merkt dat da precies meer is van dat de man voor alles moet zorgen, voor het geld bijvoorbeeld. Ik merkte dat het hij het niet gewend was om verantwoording af te leggen en gewoon deed wat hij wou." (R24).

Het verschil in rollenpatroon was voor haar aanvankelijk een werkpunt, net als een open communicatie. Voor anderen was eerlijkheid dan weer belangrijk, enkele respondenten kregen te maken met bedrog. *"Ik hoorde dat die op andere avonden dan eigenlijk met andere meisjes uitging enzo. In het begin geloofde da ni echt."* (R22). Een paar andere vertelden dat de jongens hun slechte opvoeding vaak misbruikten om de vrouwen voor zich te winnen of om vreemdgaan te verantwoorden. *"Maar dan zo die verhalen die je zo vertelt zo van, slechte jeugd gehad. En dan gaat u hartje zo van 'oh, zo zielig'."* (R22).

5 Drijfveren tot het overgaan van contact

Een deel van de respondenten vonden karaktereigenschappen, het belangrijkste argument om contact te zoeken met een dame uit Nederland of België. Een enkele vrouwelijke respondent beaamde dit en vertelde dat ze dacht dat zelfstandigheid voor Surinaamse mannen ook steeds meer een drijfveer vormt om contact te zoeken. Sommige anderen is het gewoon overkomen, ze zijn niet altijd specifiek op zoek naar deze karaktereigenschappen. *"Het is gewoon, we zijn verliefd geraakt het is ni dat we een contract hebben gemaakt van 'hey ik moet naar Europa gaan'. Ik hecht zelfs niet eraan."* (R14).

Voor een enkele respondent zorgt een relatie met een blanke vrouw voor status. *"Veel mensen gaan me zien toch, van 'ey je bent met een blanke meisje'. Dan is het goed voor me toch. Mensen gaan me*

respecteren." (R19). Iemand anders vult aan dat blanke meisjes vroeger misschien voor een betere status zorgden bij de Surinaamse man, maar nu niet meer, omdat het niet meer speciaal is vanwege het hoge aantal gemengde contacten. Een aantal andere respondenten spraken dat tegen in naam van andere Surinaamse mannen: *"Ja dat heeft te maken met het hebben van een Blanke vrouw wordt nog steeds een beetje als statussymbool gezien."* (R6). Een vrouwelijke respondent zei dat sommige jongens dat inderdaad nog zien als 'cool'.

Een enkeling spreekt niet uit naam van zichzelf, maar van andere Surinamers. Hij stelt dat vele mannen volgens hen contact met hen zoeken voor het plezier, om een leuke tijd te beleven.

Een paar respondenten vinden een lichte huidskleur aantrekkelijk. *"Blanke meisjes zijn lekker. Ze zijn wit toch, mooi toch, het is speciaal."* (R19). Een enkele respondent gaf aan dat Zuid-Amerikanen een lichte huidskleur mooier vinden, net zoals Europeanen iets donkerder willen zijn omdat ze dat mooier vinden.

"Jullie zijn lichtkleurig. Maar jullie willen juist donker worden. Niet donker worden maar donkere kleur. Is precies zo in Zuid-Amerika, zie je juist het tegenovergestelde. Wij willen juist lichter worden. Hoe lichter hoe mooier. Bij jullie is het hoe donkerder, hoe mooier. Dus vanaf dat je ook ziet dat een paar van de lichtere dames ook meer met Creolen gaan. Kijk als je kinderen gaat maken, wordt het een mooi kind." (R18).

Dezelfde respondent vertelde dat waardering voor Europese vrouwen samenhangt met hun lichte huidskleur. Enkele andere geïnterviewde mannen vertelden dat sommige mannen enkel focussen op blanke vrouwen. Iemand gaf ook aan dat Europese dames gewaardeerd worden. *"Een Nederlands meisje wordt zeer gerespecteerd vergeleken met een Surinaams meisje in Suriname. Je gaat ni makkelijk een jongen slecht zien praten over een Nederlands meisje."* (R12). Enkele vrouwelijke respondenten vermelden dat huidskleur op sommige jongens misschien een bepaalde aantrekkingskracht uitoefent. *"Dat is omdat ze blank zijn, maakt niet uit hoe ze uitzien. Ze willen die blanke meiden gewoon."* (R21). Iemand anders (R24) gaf in dezelfde lijn het volgende voorbeeld: *"Ik denk ook wel dat die dat ook wel exotisch vinden dat ge blank zijt en toch dikke billen hebt, ik zeg maar iets."* Omgekeerd gaven ook enkele vrouwelijke respondenten aan voor de donkere huidskleur van Surinaamse mannen te vallen.

Een paar respondenten waren nieuwsgierig naar hoe het is iets te hebben met een blanke vrouw, vooral het seksuele aspect, omwille van het onbekende. *"Ik wilde gewoon weten hoe het was, het was gewoon iets nieuws voor mij."* (R12). Ook hier maken we een onderscheid tussen wat de respondent over zichzelf zegt en wat hij zegt over anderen. Enkele respondenten vertelden over andere mannen dat nieuwsgierigheid de drijfveer is, niet alleen wat hun karakter betreft, maar ook op gebied van seks. *"Ze willen iets anders proberen dan gewoon de Surinaamse vrouw. Zien van 'hey hoe zijn Europese vrouwen?'. Ze verschillen van Surinaamse vrouw. Ik denk dat het een beetje, meer een nieuwsgierigheid is bij de mannen. Van 'hoe zijn Europese vrouwen?', 'hoe denken zij?'..."* (R17).

Een enkele respondent dacht dat blanke dames veel geld hebben en gaat specifiek daarom naar hen op zoek. *"Ja jij bent ook rijk. 'Waarom denk je dat?' Jullie zijn van andere plaatsen toch? 'Dus je denkt omdat wij van Europa komen dat we rijk zijn?' Ik wil rijk worden. Daarom kijk ik naar witte meisjes."* (R19). Een paar respondenten gaven aan dat er nog mannen zijn die zo denken. *"Veel mensen, ook wel de mannen*

maar ook zeker de vrouwen die denken dat als de Europeaan naar hier komt dat iedereen geld heeft. Ze zien gelijk eurotekens in die mens zen oogbollen. En zo denken van 'hey daar kan ik wel iets van afsnoepen'." (R16). Iemand vult aan dat Surinaamse mannen vaak niet weten dat in Europa hard gewerkt wordt en dat niet iedereen veel geld heeft. Iemand anders benadrukt dat het vooral de 'stagiairejagers' zijn die om financiële redenen achter meisjes aan lopen. Een vrouwelijke respondent had een relatie met iemand die haar geld vroeg.

"En dan begon zo de moment van 'oh ja ik heb geen geld bij', 'kunt gij da efkes voorschieten dan ga ik u straks terugbetalen',... Achteraf denk ik van 'hoe stom kon ge zijn'. Als da zo apart gebeurde dan denkt ge van 'ah hij heeft geen klein geld ik zal wel efkes betalen' of 'oei hij is zijne portemonnee vergeten, jongens zijn zo'. Maar ja dan pas achteraf als ge al die dinges samen zet denkt ge 'ja nee da was gewoon elke keer da hij geen geld had' of gewoon ni wou betalen." (R22).

Een andere vrouwelijke respondent vertelde dat ze het gevoel had dat de Surinaamse mannen denken dat Europeanen rijk zijn. *"Ze denken dat wij rijk zijn. Ik liep onlangs op straat en der stonden twee jongens langs de weg en die zeiden 'goeiemorgen schatje'. Ik reageerde gewoon niet en liep gewoon door. En toen was het meteen 'vieze rijke blanke, ga terug naar je land'." (R21).*

Er zijn respondenten die graag naar Europa zouden willen gaan als dit de relatie zou bevorderen, maar dat dat niet dé drijfveren is. Anderen zeiden dan weer dat ze heel graag naar Europa zouden willen omdat het daar beter is en ze er meer kunnen bereiken.

"Ik zou er alles voor doen. Zoveel mensen hebben me gevraagd van 'zou je wel in Nederland willen wonen?'. Ik zeg altijd: 'ja'. Dan vragen ze me 'waarom?' Dan zeg ik 'hier in Suriname kan ik niets bereiken met men dans'. Als je gewoon echt gewoon heel goed of beter wil zijn moet je gewoon weg uit Suriname. Maakt niet uit waar in Europa, maakt niet uit waar en welk land. Als je hier blijft gewoon verspil je het gewoon." (R15).

Een ander voorbeeld gaf volgende respondent (R19): *"Wij 'pinaren' in Suriname. Pinaren betekent, we leven niet goed in Suriname. Als je daar gaat daar is het goeie leven, beter. Je hoeft niet te werken en je hebt geld."* Er zijn ook een aantal respondenten dat het prima vindt in Suriname, niet naar het buitenland wil gaan. *"Nee dat, met die jonge jongens denk ik niet. Die vinden het hier prima. Want als je spreekt dan zijn ze wel nog altijd, ze houden van hun land. Suriname dit en Suriname dat. 'Het leukste land om te leven, ik zou het nooit willen inruilen en blabla.'" (R6).* Een paar vrouwelijke respondenten vertelden gemerkt te hebben dat Nederland of België toch een bepaalde aantrekkingskracht uitoefenen op de Surinaamse mannen. *"In hun hoofd is het daar allemaal veel beter. Je kan er betere opleidingen volgen, je krijgt ook vaak steun. Hier krijgt ge niks hé." (R22).*

Deel 4: Discussie en conclusie

In dit deel van de masterproef wordt een antwoord gegeven op de onderzoeksvragen en de meer algemene probleemstelling (Baarda, 2013). De centrale vraagstelling die we in dit onderzoek vooropstellen betreft de denkwijze van jonge Surinaamse mannen over Europese vrouwen op vlak van seksualiteit en relaties. Volgende onderdelen komen aan bod: de bespreking van de onderzoeksvragen, de praktische- en beleidsaanbevelingen, de beperkingen van dit onderzoek en ten slotte de conclusie.

1 Bespreking van de onderzoeksvragen

1.1 Algemene Surinaamse cultuur op vlak van seksualiteit en relaties

Seks is voor veel respondenten erg belangrijk, wat samenhangt met de idee dat Creolen een hoge seksuele drift hebben (Terborg, 2002). Dat kan volgens Terborg (2015) een gevolg zijn van het feit dat zwarte mannen zich houden aan deze beeldvorming en in hun seksualiteit willen voldoen aan het verwachtingspatroon. Sebald (1974) haalt aan dat deze stereotypering de nieuwsgierigheid van de blanke vrouwen nog meer aanwakkert, naar de zogenaamde *black experience*. ("Suriname: 'stagiaireland,'" n.d.). Vrouwelijke respondenten geven aan dat het gemakkelijk lijkt om seks te hebben met Surinaamse mannen. Het idee van een openbare losse seksuele cultuur heerst (Terborg, 2002). Toch vertellen een aantal respondenten dat het algemeen nog taboe is om erover te praten, wat ook Terborg (2002) en Botman & Sanches (2008) aangeven. In de privé seksuele cultuur en dagelijkse omgang zijn nog veel taboes.

De respondenten gaan al op een jonge leeftijd over tot seksueel contact. Verschillende onderzoeken tonen aan dat jongeren steeds vroeger aan seks beginnen en dat mannen meer sekspartners hebben dan vrouwen (Smiler, 2008). Uit literatuur blijkt dat Afrikaans-Amerikaanse jongens zich sneller engageren tot seksuele activiteiten dan hun blanke leeftijdsgenoten (McClellan, 1997). Tot slot spelen vrienden een belangrijke rol in denkwijzen en gedragingen rond seksualiteit, wat ook blijkt uit de literatuur (Allen & Thomas-Purcell, 2014; McClellan, 1997) en de interviews. Surinamers ervaren druk om over te gaan tot seksueel contact en willen zich bewijzen. Ze laten openlijk blijken wanneer ze iemand leuk vinden o.a. door te fluiten op straat naar blanke vrouwen. Die zijn dat niet gewend en vinden het niet altijd aangenaam. Volgens Terborg (2015) hangt dit samen met de sociale constructie van mannelijkheid waar al vroeg op ingezet werd. Tevens betreft het vooral lager opgeleide jongens met een straatgerichte levensstijl, waarbij versieren een essentieel onderdeel is van mannelijkheid.

Binnen partnerrelaties blijkt goede communicatie belangrijk, toch is dat niet vanzelfsprekend en kunnen moeilijke punten niet altijd worden besproken. Dat vloeit voort uit de taboesfeer die heerst in de Caraïben (Botman & Sanches, 2008; Terborg, 2015). Sommigen geven aan dat er veel gebroken relaties zijn in Suriname en dat men snel opgeeft in plaats van over problemen te praten. Slechte communicatie en problemen binnen relaties kunnen voor sommigen aanleiding zijn tot overspel. Vrijwel alle respondenten vinden vreemdgaan 'normaal' en geven aan dat het regelmatig gebeurt. Rahman & Jackson (2010) stellen via een essentialistische visie dat mannen een natuurlijk verlangen hebben om hun sperma te verspreiden, wat hun ontrouw zou kunnen verklaren. Terborg (2015) gaat uit van een sociaal constructivistische visie waarbij de Surinaamse mannen zelf het idee krijgen dat een man meerdere partners kan hebben. Ze verwijst naar een patriarchische visie waarbij de seksuele relatie ongelijk is omdat het bij mannen wel getolereerd is om vreemd te gaan en bij een vrouw niet. Toch gaan vrouwen volgens Terborg ook vreemd

en houden ze zich niet altijd aan de regels van een patriarchale genderideologie. Een aantal mannen zegt dat seks voor hen gelijk staat aan het bevredigen van hun behoeften en hangt dat niet altijd samen met liefde. Terborg (2015) zegt dat het idee van Creoolse mannen is dat hun seksuele behoeften bevredigd moeten worden. McClean (1997) stelt dat Afrikaans-Amerikaanse mannen gezien worden als hyperseksueel en Kempadoo (2008) zegt dat een man pas gezien wordt als man als hij seksueel actief is, wat hun drang naar vreemdgaan zou kunnen verklaren. Uit dit onderzoek blijkt dat vreemdgaan algemeen voorkomt in Suriname, bij elke bevolkingsgroep.

Voor enkele respondenten is vreemdgaan stoer. Die machocultuur kan gelinkt worden aan 'machismo', een sociale constructie van mannelijkheid die veelvuldig voorkomt in de Caraïben (Miville et al., 2013). Respondenten stellen het begrip monogamie meermaals in vraag en noemen het 'onnatuurlijk'. Andere Surinaamse mannen zeggen dat vreemdgaan eigen is aan de Surinaamse cultuur. Volgens sommigen is het overgenomen van de Marroncultuur waar polygamie normaal is. Polygamie komt wereldwijd voor, maar er zijn economische verplichtingen aan verbonden. Zo moet een man zijn vrouwen kunnen onderhouden (Johnson-Odim & Strobel, 1989; Terborg, 2015). Er zijn ook voordelen aan verbonden voor de vrouw, zoals de verdeling van huishoudelijke taken en verplichtingen (Johnson-Odim & Strobel, 1989). Via de kolonisatie is de cultuur van polygamie terechtgekomen in Suriname. "Before the Europeans invaded Africa, many African women were and remain oppressed through sexist practices such as polygamy, which we must recognize as sexist practices that often impugn the integrity of women's well-being" (Orelus, 2010, p. 71).

Volgens Terborg (2015) speelt de sociaal economische klasse een belangrijke rol bij polygamie. Wanneer een man weinig of onregelmatige toegang heeft tot een inkomen, hebben ze minder de neiging om vast te houden aan één vrouw. De condities om een vrouw te onderhouden ontbreken namelijk. Het grootste aantal respondenten met verschillende losse seksuele contacten moet geen vaste vrouw onderhouden en heeft geen kinderen. Terborg concludeert ook dat 'hoe hoger de opleiding, hoe minder er wordt vreemdgegaan'. Vrijwel alle mannelijke respondenten die overspel tolereren zijn laagopgeleid en hebben het middelbaar onderwijs niet afgemaakt. Ten slotte zijn er respondenten die benadrukken dat ze weten dat vreemdgaan niet normaal is binnen een relatie. Dit wil niet zeggen dat ze niet zouden vreemdgaan.

Het dominante discours van donkere bevolkingsgroepen (McClean, 1997; Terborg, 2002) in Suriname kan een invloed uitoefenen op andere bevolkingsgroepen zoals Javanen en Hindoestanen. Dat wijst er immers op dat niet enkel Creolen of Marrons er losse seksuele opvattingen of gedragingen op nahouden, maar doet vermoeden dat andere etnische groepen deze opvattingen en gedragingen overnemen. Het is dan ook wenselijk om in kader van dit onderzoek te spreken over een algemene Surinaamse seksuele cultuur en boven de afbakening te kijken van de zwarte seksuele cultuur.

Opvallend is de belangrijke rol van de moeder voor de Surinaamse mannen als belangrijkste persoon van het gezin en de opvoeding en als iemand waar veel respect voor geldt. De vader neemt de opvoeding waardoor zijn rol vaak buiten beschouwing bleef. Volgens enkele auteurs zoals Kempadoo (2008), Terborg (2002) is het patriarchaat het voornaamste systeem in de Caraïben. Toch blijkt uit de bevindingen van dit onderzoek het tegenovergestelde. Surinaamse mannen erkennen de dominante rol van de moeder en wijzen haar aan als belangrijkste persoon van het gezin. Quinlan (2006) en Sefa (2005) benadrukken dat matrifocale gezinnen veelvuldig voorkomen binnen de Caraïben. Hierbij is de patriarchale man afwezig (Blackwood, 2005).

1.2 Surinaamse mannen over de Surinaamse versus Europese vrouwen

Uiterlijk is erg belangrijk voor Surinaamse mannen, net als zelfstandigheid, intelligentie, vooruitstrevendheid en vriendelijkheid. Surinaamse mannen benadrukken dat Surinaamse en Europese vrouwen andere karaktereigenschappen bezitten. Volgens de respondenten zijn Surinaamse dames niet erg open, zowel in dagelijkse omgang (afstandelijk, onvriendelijk ...) als op seksueel vlak (preuts). Daarbij vinden Surinaamse mannen Surinaamse vrouwen overwegend materialistisch, omdat ze belang hechten aan het bezit van een man. Bovendien hebben ze veel over voor materiele zaken, zo kan seks een ruilmiddel zijn voor bepaalde goederen zoals een smartphone of telefoonkaart. Dit stemt overeen met bevindingen uit het onderzoek van Allen & Thomas-Purcell (2014) die stellen dat de materialistische cultuur die heerst in de Caraïben als gevolg kan hebben dat seks als ruilmiddel dient om een betere sociale en economische positie te verwerven. Volgens Mcclean (1997) hebben Afrikaans-Amerikaanse mannen gewoonlijk meer economische mogelijkheden dan Afrikaans-Amerikaanse vrouwen waardoor die laatste zich kunnen engageren tot niet-relatieve seks. Vrouwen verwachten dat de man voor hen kan zorgen wanneer het minder gaat (Mcclean, 1997), waardoor vrouwen contact zoeken met de man die het economisch goed heeft. "Every Afrikan American women wants a BMW (Black Man Working)" (Mcclean, 1997, p. 207). Volgens Walter & Lind (2003) hanteren Surinaamse vrouwen coping strategieën bij economische tegenslag.

Uit ons onderzoek blijkt dat vrouwen niet snel een relatie zullen beginnen met een man die het niet goed heeft, omdat ze willen dat de man de vrouw kan onderhouden of geld geven. Het kan best zijn dat de man minder verdient dan de vrouw maar toch de rol van kostwinner op zich moet nemen. Dit hangt volgens Terborg (2015) samen met de hardnekkige waardering van de patriarchale genderideologie waarbij de man de kostwinner is. In praktijk werken vrouwen ook of volgen ze een opleiding, maar verwachten ze tegelijk van de man de lasten te dragen, ook bij hoogopgeleide vrouwen die zelf economische zelfstandigheid genieten. Vrouwen vinden dan wel dat hij de lasten moet betalen, maar dit wil niet zeggen dat ze onderworpen zijn aan hem. Langs de ene kant hanteren ze voor moderne feministische opvattingen, maar langs de andere kant houden ze vast aan de traditionele genderideologie.

Uit de interviews blijkt dat vrouwen meer en meer belang hechten aan studeren en werken. Volgens Walter & Lind (2003) hebben financiële noden vrouwen gedwongen om vaker werk te zoeken. Terborg (2015) stelt dat de economische verzelfstandiging van de vrouwen ervoor zal zorgen dat ze modernere opvattingen krijgen.

Mannelijke respondenten geven aan dat de Surinaamse vrouwen niet blij zijn met de komst van de Europese vrouwen, omdat ze zich achteruit geduwd voelen. Mogelijk voelt de 'zwarte' vrouw zich beledigd door de witte dominantie van esthetische normen en stelt ze haar donkere huidskleur in vraag (Sebald, 1974).

In tegenstelling tot Surinaamse vrouwen krijgen Europese vrouwen bijna enkel positieve eigenschappen toegewezen, bijvoorbeeld zelfstandigheid en onafhankelijkheid. Ook zijn Vlaamse of Nederlandse dames open in de dagelijkse omgang en op gebied van seks. Ze communiceren duidelijk en doelgericht, zaken die Surinaamse dames volgens de respondenten missen. Tevens laten Europese dames een vrijere en actievere indruk achter, wat ook blijkt uit het onderzoek van Sebald (1974) waar zwarte mannen aangaven aan dat blanke vrouwen voor hen het toonbeeld zijn van vrijheid en vooruitgang. Ook opmerkelijk is dat zij in tegenstelling tot Surinaamse vrouwen minder belang hechten aan financiële en materiële zaken.

Samenvattend gaat de voorkeur uit naar Europese vrouwen omwille van hun uiterlijk en karaktereigenschappen, al maakt het voor sommigen niet uit zolang ze maar de eigenschappen bevatten die zij belangrijk vinden.

Volgens de Surinaamse mannen vertonen Europese vrouwen verschillend gedrag. Zo zijn er dames die specifiek interesse tonen in donkere mannen, in de 'black experience'. Uit de interviews blijkt dat een deel van de mannen weet dat een bepaald beeld over de Surinaamse man heerst. Ook Terborg (2015) geeft aan dat blanke vrouwen de beeldvorming kennen van donkere mannen. McClean (1997) stelt dat de zwarte seksualiteit sterk overdreven is. Deze stereotypering wekt volgens Sebald (1974) de nieuwsgierigheid van vrouwen in de hand. Europese vrouwen doen volgens respondenten vaak zelf moeite om mannen te versieren, ondanks de (vaak) negatieve beeldvorming. Andere dames laten zich gemakkelijk meeslepen door de Surinaamse mannen en gedragen zich 'jong' en 'naïef'.

Veel jongens houden het niet na op één meisje maar hebben meerdere dames achter de hand. Deze jongens worden 'stagiairejagers' genoemd en zijn goed in het strikken van verschillende meisjes. Opmerkelijk is dat sommige respondenten aangaven dat donkere mannen hun gedrag als een 'revenge' zien voor de tijd van de slavernij, wat ook in literatuur van McClean (1997) terugkomt. Daarnaast zijn er ook stagiaires en studenten die de boot afhouden, dankzij verschillende waarschuwingen over Surinaamse mannen gedragen ze zich voorzichtig. Anderen vinden de Surinaamse mannen gewoon niet interessant of vinden de gesprekken te oppervlakkig. Tot slot verschilt het gedrag tussen Nederlandse en Vlaamse vrouwen. Belgen zijn rustiger en minder uitbundig dan Nederlandse dames.

1.3 Verwachtingen van Surinaamse mannen over Europese vrouwen

Surinaamse mannen denken anders over Europese vrouwen dan over Surinaamse. Ze vinden Europese vrouwen vaak gemakkelijk in het overgaan tot seksueel contact. Ook Terborg (2015) geeft aan dat deze beeldvorming bestaat over stagiaires of studenten. Surinaamse mannen verwachten dat hun gedrag anders zal zijn dan in België of Nederland omdat in Suriname sociale controle ontbreekt. Sommigen hebben verwachtingen omdat ze weten dat ze weer terug gaan naar hun land. Tot slot zijn er ook mannen die dezelfde verwachtingen koesteren als bij Surinaamse vrouwen en hun niet anders benaderen.

1.4 Omgang van Surinaamse mannen met Europese vrouwen

Veel Surinaamse mannen leren de Europese meisjes kennen tijdens toeristische tripjes of in het uitgaansleven. Het is een wisselwerking want veel meisjes gaan zelf op zoek naar de jongens. Dankzij de komst van de vele Vlaamse en Nederlandse studenten is er een stagecultuur op gang gekomen waarbij velen in hun studentenkring blijven hangen en zich niet integreren. Dit komt overeen met de bevindingen op een recent seminarie rond Suriname ("Seminarie: 'Toename in Surinaamse stages en onderzoek: uitdagingen en opportuniteiten,'" 2016). Veel Europese dames komen op stage, enkelen voor vakantie of werk. Surinaamse mannen kunnen losse seksuele contacten hebben met hen, voor anderen blijft het contact beperkt tot kussen. Losse seksuele contacten kunnen eenmalig of meermaals tijdens een periode voorkomen, al staan niet alle Europese dames hiervoor open.

Een deel van de Surinaamse mannen en Europese vrouwen begint een relatie. Veel van de meisjes zijn op dat moment in Suriname, een ander deel is in Nederland of België. De vrouwen zien in relaties verschillen

met Europese mannen op vlak van communicatie en eerlijkheid. Literatuur stelt dat interetnische relaties gevolgen kunnen hebben voor zowel de blanke als de zwarte partner. Ze krijgen allebei het gevoel niet langer geaccepteerd te worden door de leden van hun respectievelijke ras (Hill & Thomas, 2000). Het kwalitatief onderzoek van Hill & Thomas (2000) merkt op dat alle vrouwen in interetnische relaties regelmatig te maken krijgen met racisme. Zo komt het voor dat mensen staren naar het koppel in een publieke setting of dat partners het gevoel krijgen zich steeds te moeten bewijzen aan buitenstaanders dat zij ook een 'goed koppel' kunnen vormen.

1.5 Drijfredenen tot het overgaan van contact met Europese vrouwen

Surinaamse mannen geven in de interviews zeven redenen om toenadering te zoeken met Europese vrouwen. Als eerste zijn karaktereigenschappen het belangrijkste argument. Surinaamse mannen vallen bijvoorbeeld voor de zelfstandigheid, anderen is het gewoon overkomen. Smiler (2008) stelt in zijn onderzoek omtrent datingmotieven dat het grootste deel van de jongens interesse heeft in de persoonlijkheid van de datingpartner en meisjes niet enkel ziet als seksueel object. Vervolgens is status een argument om toenadering te zoeken met een Europese vrouw. Smiler (2008) stelt dat hoe jonger je bent, hoe meer uiterlijk verkozen wordt boven persoonlijkheid. Jongens ervaren status als belangrijk tegenover hun leeftijdsgenoten. Andere jongens vertellen dat het zo vaak voorkomt dat het niet meer speciaal is. Ook plezier en een leuke tijd beleven is een belangrijke drijfreden. Ten vierde vinden Surinaamse mannen een lichte huidskleur aantrekkelijk. Yancy (2004) benadrukt dat dat een schoonheidsideaal is geworden, wie donker is wil lichter worden. Ook omgekeerd geven vrouwen aan dat ze vallen voor de donkere huidskleur van de mannen. Sebald (1974) onderstreepte eerder dat de zwarte vrouw zich beledigd voelt door de witte dominantie van esthetische normen. Vervolgens zijn mannen vaak nieuwsgierig naar een relatie met een blanke vrouw omwille van het 'onbekende' en 'mysterieuze'. Ten zesde denken Surinaamse mannen vaak dat blanke dames veel geld hebben. De mogelijkheid om geld te ontfutselen is een drijfveer om contact te zoeken of een relatie aan te gaan. Tot slot zien sommige mannen de mogelijkheid om naar Europa te trekken wanneer ze een relatie aangaan. In Europa hopen ze meer te bereiken.

2 Praktische- en beleidsaanbevelingen

Volgens Wekker (2008) vraagt de constructie van mannelijkheid in Suriname dringend onderzoeksaandacht. De aandacht ligt voornamelijk op vrouwen terwijl ook mannen nood hebben aan bescherming en leiding (Heemskerk & Apapoe, 2011, p. 26). Toch stelt Terborg (2015) dat het goed is om de focus op vrouwen te behouden en hun achterstandspositie weg te werken. De tijd die vrouwen besteden aan zorgtaken is groter dan bij mannen en mannen moeten meer hun verantwoordelijkheid opnemen.

Om aan een gelijke genderrelatie te werken moet de positie van de vrouwen verbeteren door bijvoorbeeld werk te maken van een gelijke betaling tussen mannen en vrouwen. Hierin heeft de Surinaamse overheid een belangrijke rol. Dat de genderrelatie niet gelijk is, komt naar voren uit de interviews, o.a. in de ongelijke seksuele genderverhouding. Vreemdgaan wordt eerder getolereerd bij mannen dan bij vrouwen, een denkwijze die door opvoeding en educatie tot stand is gekomen. Indien Suriname hier werk van wil maken, zullen ze hier in de toekomst meer op moeten inzetten.

3 Beperkingen van het onderzoek

Elk onderzoek kent bepaalde tekortkomingen. Ten eerste zijn de bevindingen niet generaliseerbaar naar de hele populatie Surinaamse mannen vanwege het beperkt aantal interviews. Het is dus aangewezen om de externe validiteit te vergroten (Mortelmans, 2013). Daarom werden de resultaten gekoppeld aan literatuur (Baarda, 2013; Mortelmans, 2013).

Ten tweede verzamelde dit masteronderzoek respondenten via de sneeuwbalsteekproef, met als nadeel dat de groep respondenten beperkt blijft tot een beperkte kring of subgroep van de populatie (Baarda, 2013; Roose & Meuleman, 2014). Via connecties in Paramaribo werden respondenten aangeduid die op hun manier weer nieuwe mensen doorgaven. Zo werden er interviews afgenomen met mannen die elkaar ook kennen uit een bepaalde kring. Daarom werd gevraagd naar personen waar ze minder contact mee hebben (Baarda, 2013).

Ten derde bakende dit onderzoek de bevolkingsgroep van de respondenten niet specifiek af. Toch is het opvallend dat er meer Creolen deelnamen dan Javanen en Hindoestanen. Er is geen evenredige verdeling tussen de verschillende bevolkingsgroepen.

Ten slotte werden slechts een beperkt aantal interviews uitgevoerd met Vlaamse en Nederlandse vrouwen in vergelijking met de twintig interviews met Surinaamse mannen.

4 Aanbevelingen verder onderzoek

Kempadoo (2008) onderstreepte al dat er slechts een beperkt aantal kwalitatieve studies rond seksualiteit in de Caraïben bestaan en dat er veel herhaling is van ideeën. Ook Terborg (2002) geeft aan dat er nog maar weinig bekend is over de denkwijze van mannen en vrouwen over seksualiteit. Dit viel op in het vinden van literatuur. Recent kwalitatief onderzoek rond seksualiteit en relaties in Suriname is onbestaande. Het meest recente en complete onderzoek is dat van Terborg (2002). Haar onderzoek betreft enkel Creoolse seksualiteit en kijkt niet naar andere bevolkingsgroepen in Suriname.

Volgens Wekker (2008) is onderzoek rond seksualiteit naar andere etnische groepen of overkoepelend voor de Surinaamse samenleving nochtans noodzakelijk. Dit onderzoek tracht overkoepelend te kijken naar verschillende bevolkingsgroepen en schepte een algemeen beeld van seksualiteit en relaties tussen Surinaamse mannen en Europese vrouwen. Toch zou het ook interessant zijn om apart te kijken naar seksualiteit bij Javanen en Hindoestanen. Literatuur over hen ontbreekt en in dit onderzoek werd duidelijk dat zij een licht verschillende denkwijze hadden dan donkere bevolkingsgroepen zoals Creolen en Boslandcreolen. Dit kan niet met zekerheid neergeschreven worden omdat onvoldoende Javanen en Hindoestanen bevraagd werden.

Ook onderzoek rond seksualiteit en relaties tussen Europese vrouwen was tot nu toe nog onbestaande. Verder onderzoek naar hoe vrouwen relaties met Surinaamse mannen beleven is relevant. Ten slotte behandelt de studie enkel interviews met Surinaamse mannen. Aangezien zij hun mening geven over de Surinaamse vrouwen is het aangewezen om ook hen te bevragen. Zo kunnen de opvattingen die over hen heersen worden afgetoetst.

5 Conclusie

In dit onderzoek is gekeken naar de denkwijze van jonge Surinaamse mannen over Europese vrouwen op vlak van seksualiteit en relaties.

Ten eerste beoogde dit onderzoek inzicht te krijgen in de Surinaamse cultuur op vlak van seksualiteit en relaties. Hieruit kan geconcludeerd worden dat er nog steeds de beeldvorming heerst dat donkere mannen een hogere seksuele drift hebben, wat terugkomt in literatuur van McClean (1997) en Terborg (2002; 2015) en een overblijfsel zou zijn van het zwarte koloniale verleden (Orelus, 2010). Dat verleden zou deels verklaren waarom de mannen in dit onderzoek veelvuldig vreemdgaan en dit normaal achten.

Vreemdgaan kan bekeken worden vanuit een essentialistische visie (Rahman & Jackson, 2010) en een sociaal constructivistische visie (DeLamater & Shibley Hyde, 1998; Kempadoo, 2008; Terborg, 2015). De stereotypering van een losse seksuele cultuur (Terborg, 2002) wakkert de nieuwsgierigheid van blanke vrouwen aan (Sebald; 1974) en doet verhalen ontstaan rond de *black experience* ("Suriname: 'stagiaireland,'" n.d.). Dit onderzoek wijst erop dat niet enkel Creolen of Marrons er losse seksuele opvattingen of gedragingen op nahouden, maar doet vermoeden dat andere etnische groepen als Javanen en Hindoestanen dit discours deels hebben overgenomen. Vanwege de beperkingen van het onderzoek moet deze vaststelling met nuance gelezen worden. Zo kan niet enkel meer gesproken worden van een zwarte seksuele cultuur maar van een algemene seksuele Surinaamse cultuur. Ten slotte zien we dat in praktijk en binnen partnerrelaties het idee van losse seksuele cultuur tekort schiet, wat ook blijkt bij Terborg (2002) en Botman & Sanches (2008) die aangeven dat er in de private seksuele cultuur en dagelijkse omgang nog steeds taboes zijn. Uit de interviews bleek dat er binnen partnerrelaties nog gewerkt kan worden aan een goede communicatie rond seksualiteit en relationele problemen. Surinaamse mannen vertelden eerder te praten met hun vrienden over seks i.p.v. met hun ouders. In dit onderzoek viel op dat de moeder een belangrijke rol, namelijk die van opvoeder, inneemt voor de Surinaamse mannen. Deze bevinding komt overeen met een matrifocale genderideologie met afwezigheid van de patriarchale man (Blackwood, 2005).

Ten tweede ging dit onderzoek na hoe jonge Surinaamse mannen kijken naar Europese en Surinaamse vrouwen. Surinaamse mannen gaven aan dat zij verschillen in karaktereigenschappen, waarbij Surinaamse dames belang hechten aan materiële zaken en veel over hebben voor bepaalde goederen. Volgens recent Caraïbisch onderzoek kan de materialistische cultuur in de Caraïben tot gevolg hebben dat seks als ruilmiddel dient voor een betere sociale en economische positie (Allen & Thomas-Purcell, 2014). De economische positie van de man is belangrijk, hij moet kunnen voorzien in hun onderhoud, wat ook terugkomt bij McClean (1997) die stelt dat vrouwen een man zoeken die het economisch goed heeft. Volgens Walter & Lind (2003) gaat het om *coping* strategieën. Surinaamse mannen gaven aan dat vrouwen steeds meer aan zelfstandigheid winnen op economisch vlak. Toch blijven zij vasthouden aan de traditionele genderideologie waarbij de man de kostwinner is (Terborg, 2015). De eigenschappen die hen worden toegeschreven zijn overwegend negatief. Europese vrouwen worden in dit onderzoek vooral positief beschreven: zelfstandiger, onafhankelijker, vriendelijker en opener. Tevens worden ze gezien als vrijer en ook uit eerder onderzoek bleek dat zwarte mannen aangeven dat blanke vrouwen staan voor vrijheid (Sebald, 1974). De Surinaamse man voelt zich aangetrokken tot deze progressieve eigenschappen. Opmerkelijk in de interviews was dat financiële en materiële zaken voor Europese dames onbelangrijk

lijken, wat Surinaamse mannen nog meer tot hen aantrekt. Sommigen beweren dat de interesse vanuit de Surinaamse man een revenge is voor de tijd van de slavernij (McClellan, 1997) en niet altijd oprecht is. De Surinaamse vrouwen zijn niet altijd even blij met de voorkeur van Surinaamse mannen voor Europese dames. Sebald (1974) stelt dat ze zich beledigd kunnen voelen door de witte dominantie van esthetische normen zodat ze hun afvragen of hun donkere huidskleur wel aantrekkelijk is.

Ten derde zijn de verwachtingen van jonge Surinaamse mannen over Europese vrouwen op vlak van (losse) seksuele contacten en relaties onderzocht. Hieruit is gebleken dat de verwachtingen kunnen verschillen, lager zijn of hetzelfde zijn.

Ten vierde is gekeken naar de omgang van jonge Surinaamse mannen met Europese vrouwen op gebied van (losse) seksuele contacten en relaties. Jongens leren de meisjes kennen tijdens toeristische activiteiten of in het uitgaansleven. Voor velen blijft het bij kussen of een *one night stand*, anderen beginnen een relatie of staan er niet voor open. Een relatie kan plaatsvinden in Suriname zelf tijdens een stage of vakantie en kan vanuit het thuisland worden verder gezet. Volgens Hill & Thomas (2000) kunnen in interetnische relaties zowel de man als de vrouw te maken krijgen met racisme en opmerkingen van buitenstaanders.

De laatste deelonderzoeksvraag beoogt inzicht te krijgen in de drijfveren van jonge Surinaamse mannen om contact te zoeken met Vlaamse of Nederlandse vrouwen. Dat doen ze omwille van hun karakter, uit nieuwgierigheid voor het onbekende of gewoon om een leuke tijd te beleven. Andere drijfveren zijn puur uit eigenbelang, zoals: het verwerven van status, geld ontfutselen of de mogelijkheid grijpen naar een beter leven in Europa. Tot slot oefent de lichte huidskleur van de Europese vrouw een aantrekkingskracht uit. Dit stelt ook Yancy (2004) die benadrukt dat een lichte huidskleur een schoonheidsideaal is geworden.

Hoewel deze masterproef licht werpt op bepaalde hiaten in literatuur omtrent seksualiteit en relaties binnen Suriname (Kempadoo, 2008; Terborg, 2015; Wekker, 2008), is er nog nood aan vervolgonderzoek. Verder onderzoek naar andere etnische groepen zoals Javanen en Hindoestanen of overkoepelend voor de Surinaamse samenleving, bleek eerder aangewezen (Wekker, 2008) en deze nood wordt na dit onderzoek meer duidelijk. Omdat enkel de denkwijzen van Surinaamse mannen en enkele Europese vrouwen is nagegaan zou ook kwalitatief vervolgonderzoek naar seksualiteit en relaties bij Surinaamse vrouwen leerzaam zijn. Ondanks dat de onderzoeksfocus volgens Wekker (2008) te weinig op mannen ligt, stelt Terborg (2015) dat het ook goed is om de focus te behouden op vrouwen. Ten slotte concludeert ze dat een algemene gelijke genderrelatie prioritair werk is van de Surinaamse overheid.

Deel 5: Bibliografie

Allen, C., & Thomas-Purcell, K. B. (2014). Strengthening the evidence base on youth sexual and reproductive health and rights in the Eastern Caribbean. *United Nations Population Fund*, 1- 119.

Baarda, D. (2013). *Basisboek kwalitatief onderzoek: handleiding voor het opzetten en uitvoeren van kwalitatief onderzoek*. Groningen: Noordhoff.

Bevolkings Statistieken - ABS. (2012). Algemeen Bureau Statistiek.

Blackwood, E. (2005). The Specter of the Patriarchal Man. *American Ethnologist*, 32(1), 42–45.

Botman, M., & Sanches, P. (2008). Van Punta Woi en Johannes de Doper tot Boegroe ing gi mi! Seksualiteit en erotiek in Suriname, 27(1), 1-10.

Brana-Shute, G. (1996). Suriname: A military and its auxiliaries. *Armed Forces and Society*, 22(3), 1-469.

Breger, L. (2014). Psychopathia Sexualis: Sexuality in Old and New Psychoanalysis: Psychopathia Sexualis. *Journal of Clinical Psychology*, 70(2), 147–159.

Buddingh', H. (1995). *Geschiedenis van Suriname*. Utrecht: Het Spectrum.

Butler, J. (2000). *Genderturbulentie*. Amsterdam: Boom/Parrèsia.

Cloutier-Fisher, D., Kobayashi, K., & Smith, A. (2011). The subjective dimension of social isolation: A qualitative investigation of older adults' experiences in small social support networks. *Journal of Aging Studies*, 25(4), 407–414.

DeLamater, J. D., & Shibley Hyde, J. (1998). Essentialis vs. Social Constructionism in the study of Human Sexuality. *The Journal of Sex Research*, 35(1), 10–18.

Funke, J. (2013). "We Cannot Be Greek Now": Age Difference, Corruption of Youth and the Making of Sexual Inversion. *English Studies*, 94(2), 139–153.

General Bureau of Statistics (ABS), Ministry of Foreign Affairs. (2014). *Government of the Republic of Suriname. MDG Progress Report 2014*.

Heemskerk, M., & Apapoe, I. (2011). *Gender Equality, Gender Relations and the Position of Women in Suriname. A Situation Analysis*. Paramaribo: Nationaal Bureau Gender Policy.

Hill, M. R., & Thomas, V. (2000). Strategies for Racial Identity Development: Narratives of Black and White Women in Interracial Partner Relationships*. *Family Relations*, 49(2), 193–200.

Johnson-Odim, C., & Strobel, M. (1989). Conceptualizing the History of Women in Africa, Asia, Latin America and the Caribbean, and the Middle East. *Journal of Women's History*, 1(1), 31–62.

Kempadoo, K. (2003). Sexuality in the Caribbean: Theory and research (with an emphasis on the Anglophone Caribbean). *Social and Economic Studies*, 52(3), 59–88.

Kempadoo, K. (2008). Caribbean Sexuality - Mapping the field. *Caribbean review of Gender Studies*, (3), 1–24.

Lightman, B. V., Zon, B., & Schmitt, C. (Eds.). (2014). *Evolution and Victorian culture*. Cambridge: New York: Cambridge University Press.

McClellan, V. (1997). Chapter 9: African American Men and Nonrelational Sex. In R. F. Levant & G. R. Brooks, *Men and sex: new psychological perspectives*. New York: J. Wiley.

Miville, M. L., Bratini, L., Corpus, M. J., & Diaz, M. (Eds.). (2013). *Multicultural gender roles: applications for mental health and education* (Vol. Chapter one: Gender role construction among men and women of color). Hoboken, N.J: Wiley.

Mortelmans, D. (2013). *Handboek kwalitatieve onderzoeksmethoden*. Leuven/ Den Haag: Acco.

Nurse, K. (2004). Chapter one: Masculinities in transition. Gender and the global problematique. In *Interrogating Caribbean masculinities: theoretical and empirical analyses* (Nachdr., Vol. Chapter one). Mona, Kingston: Univ. of the West Indies Press.

Orelus, P. W. (2010). *The agony of masculinity: race, gender, and education in the age of "new" racism and patriarchy*. New York: Peter Lang.

- Pardo, Y., Weisfeld, C., Hill, E., & Slatcher, R. B. (2013). Machismo and Marital Satisfaction in Mexican American Couples. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 44(2), 299–315.
- Quinlan, R. J. (2006). Gender and Risk in a Matrifocal Caribbean Community: A View from Behavioral Ecology. *American Anthropologist*, 108(3), 464–479.
- Rahman, M., & Jackson, S. (2010). *Gender and sexuality: sociological approaches*. Cambridge: Polity.
- Ram, J., Durant, I., & Howell, C. (2014). *Country strategy paper, 2014-2018. The Republic of Suriname. Caribbean Development Bank*. Retrieved from http://www.caribank.org/uploads/2014/12/BD53_14_CSP_Suriname_FINAL.pdf
- Reid, S. D. (2015). Time for a regional alcohol policy – A literature review of the burden of normative alcohol use in the Caribbean. *Journal of Public Health Policy*, 36(4), 469–483.
- Roose, H., & Meuleman, B. (2014). *Methodologie van de sociale wetenschappen een inleiding*. Gent: Academia Press.
- Safa, H. (2005). The Matrifocal Family and Patriarchal Ideology in Cuba and the Caribbean. *Journal of Latin American Anthropology*, 10(2), 314 – 338.
- Sebald, H. (1974). Patterns of interracial dating and sexual liaison of white and black college men. *International Journal of Sociology of the Family*, 4(1), 23–36.
- Seidler, V. J. (2006). *Transforming masculinities: men, cultures, bodies, power, sex and love*. London; New York: Routledge.
- Seminarie: "Toename in Surinaamse stages en onderzoek: uitdagingen en opportuniteiten." (2016). Presented at the Seminarie Suriname, Vrije Universiteit Brussel.
- Shaw, B. A., Krause, N., Liang, J., & Bennett, J. (2007). Tracking changes in social relations throughout late life. *Journals of Gerontology Series B-Psychological Sciences and Social Sciences*, 62(2), S90–S99.
- Smiler, A. P. (2008). "I wanted to get to know her better": Adolescent boys' dating motives, masculinity ideology, and sexual behavior. *Journal of Adolescence*, 31(1), 17–32.

Smiler, A. P., & Kubotera, N. (2010). Instrumental or Expressive?: Heterosexual Men's Expectations of Women in Two Contexts. *Men and Masculinities*, 12(5), 565–574.

Spengen, A. E. (2013). The Gendered Nature of Sexuality. *Sociology Publications*, (Paper 31).

Suriname: "stagiaireland." (2012). [Platform voor open journalistiek]. Retrieved February 25, 2015, from <http://www.verspers.nl/artikel/join/506/suriname-stagiaireland/#.VViCnftmko>

Swanborn, P. G. (2004). Kwalitatief onderzoek en exploratie. *Essay, Debat En Dialoog*, (26).

Sydie, R. (2006). 24. The sociology of gender. In *21st century sociology a reference handbook*. Thomson/Gale.

Terborg, J. (2015, November 10). Interview Julia Terborg.

Terborg, J. (2002). *Liefde en conflict. Seksualiteit in de Afro-Surinaamse familie*. Amsterdam.

Walter, L., & Lind, A. (Eds.). (2003). 18. Suriname. In *The Greenwood encyclopedia of women's issues worldwide. Central and South America* (pp. p. 439 – 453). Westport, CT: Greenwood Press.

Wekker, G. (2008). Tijdschrift voor Surinamistiek en het Caraïbisch gebied. *Op zoek naar Surinaamse seksualiteit*, 27(2), 11–27.

Yancy, G. (Ed.). (2004). *What white looks like: African-American philosophers on the whiteness question*. New York: Routledge.

Deel 6: Bijlagen

1 Interviewschema's

Interviewschema Surinaamse mannen	
Introductie en kennismaking	
Introductie	- Vragen of alles goed gaat, studente, thesisonderzoek, relaties en seksualiteit, het gesprek is anoniem en zal enkel gebruikt worden voor onderzoek, je mag zeggen wat je wil en hoeft niet op alles te antwoorden, herhalen dat wanneer je iets niet begrijpt je alles mag vragen,... - Belangrijk: vragen of het gesprek mag worden opgenomen (hier begin je met opnemen)
Kennismaking	- Persoonsgegevens (geboortjaar, geboorteplaats, leefsituatie, opleiding, werk, ...) - Etniciteit - Religie - ...
Topiclijst	
<u>Seksualiteit en relaties: algemeen</u>	
Onderwerp verkennen	- Surinaamse cultuur - o Relaties - o Seksualiteit en intimiteit - o Relationele en seksuele openheid - o Relationele en seksuele voorlichting - o Rol van religie en etniciteit - Vragen naar relaties in het verleden (focus op seksualiteit) - Monogamie en ontrouw
<u>Seksualiteit en relaties m.b.t. Europese vrouw VS Surinaamse vrouw</u>	
Algemeen	- Belangrijke eigenschappen van een vrouw - o Al dan niet verschillen Europese/ Surinaamse vrouw bevragen - o Kijk je anders naar Europese/ Surinaamse vrouwen?
Beeldvorming	- Over de Europese vrouw (studenten, stagiaires, etc.) - o Typische namen of benoelingen - o Vlaamse VS Nederlandse vrouwen

Omgang en verwachtingen	- Omgang met Europese vrouw: - o Relatie of seksueel contact gehad? - o Hoe leren kennen, hoe was het,... - Verwachtingen over Europese vrouw: - o Op vlak van relaties en (losse) seksuele contacten
Achterliggende reden(en)	- Waarom contact zoeken met Europese vrouwen?
Het gedrag van de vrouw zelf	- Hoe gedragen de vrouwen zich tegenover de Surinaamse mannen?
Ruimte voor feedback van het interview	

Interviewschema Vlaamse en Nederlandse vrouwen

Introductie en kennismaking	
Introductie	- Vragen of alles goed gaat, studente, thesisonderzoek, relaties en seksualiteit, het gesprek is anoniem en zal enkel gebruikt worden voor onderzoek, je mag zeggen wat je wil en hoeft niet op alles te antwoorden, herhalen dat wanneer je iets niet begrijpt je alles mag vragen,... - Belangrijk: vragen of het gesprek mag worden opgenomen (hier begin je met opnemen)
Kennismaking	- Persoonsgegevens (geboortjaar, geboorteplaats, leefsituatie, opleiding, werk, ...) - Etniciteit - Religie - ...
Topiclijst	
<u>Seksualiteit en relaties: algemeen</u>	
Onderwerp verkennen	- Surinaamse cultuur - o Relaties - o Seksualiteit en intimiteit - o Rol van etniciteit en cultuur - o Monogamie en ontrouw - Vragen naar relaties in het verleden (focus op seksualiteit)
<u>Seksualiteit en relaties m.b.t. Surinaamse mannen</u>	
Beeldvorming, verwachtingen	- Welk idee hadden/ hebben ze van Surinaamse mannen?

	○ Algemeen ○ (Losse) seksuele contacten ○ Relaties
Omgang Surinaamse mannen	- Relatie of seksueel contact gehad? - Hoe leren kennen, hoe was/ is het,...
Drijfredenen	- Waarom contact zoeken met Surinaamse mannen?
Het gedrag van de Surinaamse man zelf	- Hoe gedragen de mannen zich tegenover de Europese vrouwen?
Ruimte voor feedback van het interview	

2 Labelschema MAX-QDA

Code System	#
Code System	1387
ONDERZOEKSVRAAG 1	0
Seksualiteit in Suriname	0
Ideeën die heersen over donkere/ Caraïbische mannen	8
Seks krijgen is gemakkelijk	7
Seks is belangrijk	21
Taboe	18
Rol van vrienden	9
Eerste keer seks	10
Eerste relatie later	3
One night stands	8
Shortstays	12
Andere	8
Partnerrelaties in Suriname	0
Communicatie	16
Samenwerking	6
Elkaar ruimte geven	3
Positieve kijk	3
Gebroken relaties	4
Andere	12
Versieren	11
Seksuele openheid	0
Gezin (vader en/ moeder/ voogd)	30
Vrienden	12
(Seks)partner	6
Andere	7
Relationele openheid	0
Gezin (vader en/ moeder/ voogd)	22
Vrienden	4
Andere	1
Seksuele voorlichting	0
Algemeen	7
Gezin (vader en/ moeder/ voogd)	19
Vrienden	5
School	14
Vroegtijdige zwangerschappen	3
Andere	7
Monogamie	15
Vreemdgaan	0
Drank	2
Normaal, het gebeurt regelmatig	31
Stoer	7
Geen taboe	2
Deel van de cultuur (polygamie)	9

Vrouwen kunnen niet zomaar weg	4
Om jezelf op te laden	2
Loskoppelen van gevoelens	4
Rol van vrienden	2
Veranderend idee rond vreemdgaan en/ polygamie	6
Niet normaal	9
Andere	37
Rol van bevolkingsgroep, cultuur en religie	1
Respondent praat over zichzelf	16
Respondent praat over anderen	32
ONDERZOEKSVRAAG 2	0
Vrouwen in het algemeen	0
Belangrijke eigenschappen	0
Vriendelijk	6
Op één lijn zitten	4
Sportief	2
Uiterlijk	21
Seks	3
Zelf werken	5
Vooruitdenkend, ambitieus	12
Verstandig	6
Hygiënisch	2
Zelfstandig	11
Andere	20
Surinaamse vrouwen	0
Eigenschappen	0
Jaloers	4
Conservatief	3
Niet vriendelijk/ beleefd	8
Andere manier van zelfstandigheid	2
Niet duidelijk	3
Minder open	6
Materialistisch	27
Praten niet openlijk over seks	2
Afhankelijk	4
Geremd qua seks	6
Dom	2
Niet ondernemend	4
Sterk bezig met uiterlijk	2
Man moet vrouw geld geven/onderhouden	23
Vinden dat man meer moet verdienen als de vrouw	2
Nieuwere generatie: evolutie	3
Andere	14
Houding tegenover Europese vrouwen	11
Europese vrouwen	0
Gedrag	0
Willen in het algemeen plezier beleven	1

	Serius met stage of studie	2
	Doen zélf moeite	12
	Voorzichtig	4
	Onwetend	7
	Dronken	13
	Black experience	16
	Vreemdgaan	8
	Eigenschappen	0
	Vriendelijk	7
	Zelfstandig	6
	Duidelijke communicatie	4
	Vrij	10
	Vrijere seks	4
	Open	3
	Andere	8
	Beeldvorming over Europese vrouwen	0
	Waardering	1
	Vallen op Creolen	3
	Seksobject	5
	Typische namen	5
	Sommigen vallen juist niet op ze	4
	Andere	2
	Vlaamse versus Nederlandse vrouwen	29
	Al dan niet verschillen tussen Surinaamse en Europese vrouwen	35
	Voorkeur	26
	Surinaamse mannen	0
	Beeldvorming over Surinaamse mannen	0
	Horen vooraf zaken	0
	Houden het af	3
	Houden het niet af	5
	Andere	4
	Jaloers	4
	Hogere positie dan de vrouw	2
	Taak van de vrouw volgens Surinaamse mannen	8
	Andere	10
	ONDERZOEKSVRAAG 3	0
	Anders	14
	Laag	5
	Hetzelfde voor elke vrouw	4
	Andere	9
	ONDERZOEKSVRAAG 4	0
	Hoe leren kennen?	27
	Algemene omgang	17
	Kussen	5
	(Losse) seksuele contacten	24
	Relaties	20
	Praten over Surinaamse jongens en Europese meisjes	18
	Omgang met Europese vrouwen is anders als vroeger	6

ONDERZOEKSVRAAG 5	0
Karaktereigenschappen	1
Respondent zegt het over zichzelf	4
Respondent zegt het over anderen	3
Status, macho gedrag	0
Respondent zegt het over zichzelf	2
Respondent zegt het over anderen	4
Leuke tijd hebben	0
Respondent zegt het over zichzelf	0
Respondent zegt het over anderen	4
Huidskleur	0
Respondent zegt het over anderen	2
Respondent zegt het over zichzelf	6
Nieuwsgierigheid	0
Respondent zegt het over anderen	5
Respondent zegt het over zichzelf	3
Geld	0
Respondent zegt het over anderen	2
Respondent zegt het over zichzelf	1
Mogelijkheid om naar het buitenland te gaan	0
Respondent zegt het over zichzelf	6
Respondent zegt het over anderen	7
Andere	5
EXTRA	0
Ouders uit elkaar	4
Opvoeding	8
Rol van de moeder	15
Ontwikkeling land	5
Opleiding	3
Stagecultuur	6
Andere	1
EUROPESE VROUWEN	0
Surinaamse cultuur	0
Algemeen	5
Benadering naar vrouwen toe	16
Seksualiteit	1
Relaties	11
Rol van etniciteit en cultuur	16
Monogamie en ontrouw	18
Beeldvorming en verwachtingen Surinaamse mannen	0
Algemeen	13
(Losse) seksuele contacten	5
Relaties	2
Omgang Surinaamse mannen	0
Hoe leren kennen?	9
(Losse) seksuele contacten	10
Relaties	14

Andere	25
Gedrag van de Surinaamse man zelf	20
Gedrag van de Europese vrouw	9
Drijfmeden Surinaamse man	9
Drijfmeden Europese vrouw	11
Andere	3

3 Interviewvoorbeeld

Ik vraag altijd of ik het gesprek mag opnemen zodat het op tape staat.

Ja je mag het opnemen.

Allright merci. Vertel is wat over uzelf. Wanneer ben je geboren, waar ben je geboren,...

Ik ben K. Ik ben 24 jaar oud. Ik ben geboren in Paramaribo. Ik ben eigenaar van een printshop. Dat is het zo'n beetje. Men hobby's zijn, ik hou van zwemmen, ik hou van bewegen. Dat zijn men hobby's. Alles dat zo'n beetje met bewegen te maken heeft doe ik. En ik hou van het binnenland en shit.

Uhu.

Dat zo'n beetje.

Oké, goed. Woon je alleen?

Wat?

Woon je alleen?

Nee ik woon nog niet alleen.

Nee...

Nog niet. Maar ik ben bezig met men huis ik ben de laatste dingetjes aan het afronden.

Woon je bij je ouders dan nu?

Ja ik woon nog steeds bij men ouders.

Oké ça va. Wat heb je van opleiding eigenlijk gedaan? Nu werk je in een copyshop maar heb je daar iets speciaal voor moeten studeren ofzo?

Eumh ik doe nu een managementopleiding. Hoe je een bedrijf moet draaien. Bedrijfsmanagement. Ik heb de MULO-school afgemaakt en ik heb de middelbare school afgemaakt. Maar ik ben wel niet verder gegaan omdat ik...

Nee...

Omdat ik nu ondernemer ben.

Ja je wou niet verder studeren?

Nee studeren is niet echt mijn ding eerlijk.

Je wou meer iets?

Ik ben meer praktisch. Ik kan niet leren uit boeken. Ik moet leren uit ervaring.

Praktijk?

Praktisch.

Oké goed. Tot welke bevolkingsgroep reken je uzelf eigenlijk? Ik kan het niet goed afleiden.

Oké, ik ben zelf... Men moeder is een Indiaanse vrouw,...

Indiaans?

Ja. Men vader is een Creoolse man. Maar eerlijk ik voeg mezelf toe bij de Creolen, negers. Dat voel ik me.

En waarom?

Ik weet niet gewoon men gedrag denk ik.

U wat?

Ik voel me gewoon daar toe. Eerlijk gezegd ik let niet erop hoor.

Nee, nee.

Ik zie eerlijk gezegd geen kleur en verschil en dat soort dingen. Maar ik ben donker dus ik ben een neger.

Een neger... Maar je voelt uzelf dus een Creool. Meer als een Inheemse dan, als een Indiaan?

Eumh, ik weet niet. Ik zie mezelf als een neger. Maar als ik mezelf, als ik mezelf moet beschrijven denk ik dat ik heel ingewikkeld ben en niet echt als een neger denk en leef. Omdat een neger eet meestal geen pasta en dat soort dingen. Hij houdt niet van bepaalde dingen en ik juist wel. Misschien wat blanke doen, vind ik misschien wat gezelliger. Ik hou van skydiven en die dingen. Ik zie me als, een doorsnee Surinamer houdt niet van skydiven. Dus ik weet niet waar ik mezelf kan zien.

Ja ik snap wat ge bedoelt, goed. Je bent een beetje anders. Ben je religieus eigenlijk? Of ben je er mee bezig?

Religieus?

Ja. Is dat iets waar je mee bezig bent met religie ofzo?

Met?

Met religie. Ben je daar mee bezig?

Religie,... Ik ben Christen van huis uit ja.

Maar je bent er niet, ben je er mee bezig of...?

Mee bezig.... Ik ga niet naar de kerk ik bid wel gewoon thuis en ik leef volgens die standaarden of de regels van de kerk. Maar ik ga zelf wel niet naar een kerk. Ik heb gewoon geen tijd.

Nee, oké ça va. Goed ik ga eerst wat algemene vragen stellen om het onderwerp wat te verkennen en dan wat specifieker. Als eerste, hoe zou jij de Surinaamse cultuur beschrijven op vlak van relaties? Vrij algemeen,... Als je kijkt Suriname, Caraïben bijvoorbeeld, hoe gaan mannen hier om met relaties?

Eumh, ik denk dat we, dat we niet goed scoren qua relaties. Er is veel, er zijn veel misverstanden en als ik zo kijk naar Surinaamse relaties, stelt het voor mij niet echt iets voor omdat hier hebben we, hier kennen we geen lange relaties bijna meer. Eerlijk. Weet je hoeveel, hoeveel vrouwen er kinderen hebben met een man, maar ze zijn niet meer met een man. Het is heel groot, dus ik weet niet ik denk dat we aan de slechte kant toe zijn qua relaties.

Maar relaties zijn hier niet zo langlopend?

Nee, ik vind niet.

Nee, oké en aan wat ligt dat denk je?

Hmm, ik denk meer een deel aan goeie verstandhoudingen. Een goeie verstandhouding. Een goeie verstandhouding met je partner, ik denk dat we, dat we toch niet, dat we daar toch niet goed scoren.

Nee, oké.

Verstandhouding...

En je weet niet aan wat het ligt dat er een slechte verstandhouding is? Bij wie merk je dat die... Wat je nu zegt... Heb je daar voorbeelden van?

Ja, in men directe omgeving. Familie. Ik zie het ook bij men ouders. Vaker bij men ouders. Dat die verstandhouding heel slecht is. Als bijvoorbeeld men vader moet dingen werken, moet later werken,... En men moeder dient het in feite te begrijpen want we moeten allemaal eten. Daar begint die verstandhouding al en daar kunnen ze elkaar niet begrijpen. Ze kunnen op dat gebied niet eens effe, dat mensen van twee verschillende culturen komen. Het is denk ik veel moeilijker omdat je gaat leren respecteren. Je moet bepaalde normen en waarden van iemand leren respecteren. Maar als je in een relatie bent dan gaat het een beetje moeilijker.

Ja oké. En zijn er andere dingen die je nog merkt op vlak van relaties hoe dat mannen in Suriname daarmee omgaan met relaties? Partnerrelaties...

Ik begrijp je even niet.

Ja, je hebt nu net iets gezegd wat je opmerkt hé. Maar zijn er nog andere dingen dat je ziet.

Hmm, ik denk eumh, dat dat mij persoonlijk zo een beetje stoort van Surinaamse relaties toch, is overspel. Het is, het is, het is,... goed en gewoon voor ons. Het is niet, hoe moet ik het uitleggen. Het is normaal. Het is gewoon in je dagelijkse omgeving. Voor mij als ik het goed heb is het één op de vier mannen loopt uit en één op de zeven vrouwen in Suriname. Als ik het goed heb. Ik weet niet dat die cijfers kloppen.

En waar heb je die cijfers gehoord?

Ik hoorde een keer op TV iemand het vertellen. Maar zelf... Het is normaal. Want als ik ook kijk naar men vrienden bijvoorbeeld en eerlijk gezegd naar mezelf. Ze hebben allemaal een vriendin maar ze hebben allemaal ooit eens uitgelopen. Het is normaal voor ze. Het is niet dat ze zich schuldig voelen of denken van,... Het is normaal volgens hun.

Ja, en wat vindt die vriendin daar dan van?

Over overspel?

Ja.

Natuurlijk vindt ze het een kwalijke zaak.

Maar ja je bent niet alleen om het te doen natuurlijk hé. Alé. Maar dat stoort u dan wel hier?

Of het mij stoort?

Ja?

Tuurlijk stoort het me. Als het omgekeerd is stoort het me wel. Als jou vrouw voor je uitloopt, geloof me, voor mij is het erg ik weet ni hoe ik er mee om ga. Ik weet ni hoe of waarmee ik om ga. Daar probeer ik niet, ik probeer het niet te doen. Probeer het niet te doen. Want ik weet hoe pijnlijk het is voor jou als man. Maar ik weet niet voor hun, ik denk ook erg.

En wat is jouw mening dan? Uw mening is "je vindt het erg"?

Men mening eumh,... Ik vind het heel ingewikkeld hoor. Wat ik persoonlijk denk, ik persoonlijk denk, een vrouw gaat over tot overspel op basis van gevoelens. Een man op basis van behoeftes. Denk ik.

Dus voor jou is er een verschil tussen een man die het meer uit lust doet en een vrouw uit gevoelens?

Ja. En ik denk dat idee, hindert heel veel mannen. Want als je vrouw voor je uitloopt weet ik niet hoe je het gaat doen. Hoe ze doen om het te vergeven. Omdat ik zelf het niet kan.

Jij zou het ni kunnen vergeven?

Nee.

Nooit vergeven?

Nee.

Nooit?

Nooit. Het is me al overkomen.

En wat heb je toen gedaan?

Ermee stoppen.

Ja.

Ik wil het niet.

Dus als jou vrouw het doet ben je wel echt kwaad?

Ja. Ik denk meer teleurgesteld.

Ja. Maar "mannen doen het meer uit lust". Wat wil je daar mee zeggen dat ze het dan eerder mogen doen dan een vrouw omdat het een andere reden is? Snap je wat ik bedoel?

Ja ik weet wat je bedoelt. Ik weet precies wat je bedoelt. Ik zeg niet dat ze het mogen doen maar ik persoonlijk vind dat het minder erg is bij een man dan bij een vrouw. Een man doet het op basis van behoeftes. Als jouw vrouw je tekort komt thuis toch...

Ja.

En een man leeft van seks. Het is zuurstof. Als je tekort thuis komt en je het buiten gaat zoeken. In de meeste gevallen blijft het gewoon één keer als je het buiten gaat zoeken. Maar als een vrouw buiten gaat zoeken. Denk ik dat ze eerder het doet op basis van gevoelens. Misschien komt ze aandacht of liefde tekort komt.

En dat is veel erger?

Ja.

Ja oké. Maar daarstraks zei je van "ik probeer het niet te doen", heb je het dan wel al is gedaan?

Met men huidige vriendin of over het algemeen?

Algemeen. Nu bij uw huidige vriendin bijvoorbeeld?

Ja. En over het algemeen denk ik dat ik het altijd heb gedaan. Ik heb er nooit op gelet zoals ik je zei.

Ja, je dacht er nooit bij na gewoon.

Maar bij men huidige relatie ben ik wel altijd vreemd geweest.

Bij jou huidige vriendin ben je al vaak vreemd gegaan?

Niet vaak.

Niet vaak...

Niet vaak maar wel vreemd geweest.

En hoe lang zijn jullie al samen?

Niet lang. We zijn misschien vier maanden met elkaar, vijf maanden.

Vijf. En in die vijf maanden heb je wel is overspel gepleegd?

Ja.

En weet jouw vriendin dat dan?

Nee. Maar niet dat het me stoort ofzo.

Het stoort je niet?

Nee.

Ah, je voelt je niet schuldig bedoel je?

Nee.

Nee?

Nee.

Dus je vindt het op zich eigenlijk iets normaal dan?

Ja het stoort me niet maar ik weet dat het niet normaal is. Maar het stoort me gewoon niet omdat het als je het mij vraagt is het voor een reden. Ik wou,... men seksuele behoeften werden niet goed genoeg bevredigd. Ik kan het niet helpen. Daarom voel ik me niet schuldig. Maar zij is wel nummer één. En ik hou heel veel van der en ik doe alles voor der. Ik probeer der zo gelukkig mogelijk te maken. Er gaat nooit iemand zijn of een andere meid zijn of een ander meisje zijn waarmee ik omgang heb die boven haar gaat staan of. Of waarvan ik veel meer ga geven. Het gaat gewoon nooit gebeuren. Zij gaat altijd voor.

En hoe komt het dat die seksuele behoeftes niet zijn ingevuld? Je woont er toch bij samen ni?

Nee ik woon niet met haar samen.

Waar woont zij dan?

Ze woont nog bij der ouders. We zijn vaak met elkaar dus we kunnen nog niet praten over samenwonen.

Ah zij woont nog in Nederland?

Nee ze is naar Suriname verhuisd. Al vier jaar, zes jaar.

Ah maar ze is een Nederlandse he?

Ze is een Nederlandse.

Ze is geboren in Nederland?

Ze is geboren in Nederland.

En haar ouders wonen ook in Suriname?

Der vader woont nog steeds in Nederland en de moeder is samen met haar, zes jaar geleden naar Suriname gekomen.

En waarom? Hebben ze hier familie ofzo?

Ja ze hebben een kleine familie omdat die moeder half Surinamer is. Dan de moeder, de moeder is van Suriname en de vader van Nederland. Zo is haar moeder in Nederland opgegroeid. Toen zijn ze samen naar hier gekomen. Zij en de moeder. De vader is nog steeds daar.

Ah, ja! Dus zij woont nu met haar mama samen?

Ja.

Ah, oké, maar dus uw vriendin die weet ni dat jij al ooit bent vreemd gegaan? Gebeurt dat dan vaak?

Nee. Ik heb, nee, het gebeurt niet vaak. Ik doe het nu bijvoorbeeld nu heb ik er niet echt meer behoefte aan.

Is het maar één keer gebeurd dan?

Twee keer.

Twee keer toen je met jouw vriendin was?

Ja.

Maar en vraagt ze daar dan ni achter ofzo, vraagt ze niet van "ga je vreemd?". Heeft ze het ni door ofzo?

Nee ik geef haar nooit het idee dat ik vreemd ga. Maar laat me toch duidelijk maken. Toen ik vreemd ben gegaan waren we ook nog niet like 'together'. Het was voor mij één maand met elkaar enzovoort. En ik wou niet opdringen toen op seks gebied. Ik wou niet opdringen. Ik ken je pas. We daten,... alles is leuk we hebben misschien seks gehad maar niet genoeg voor mij. Niet genoeg voor mij. Maar ik wil niet opdringen omdat ik er pas ken.

Ah omdat je haar pas kende wou je niet te veel seks hebben bijvoorbeeld?

Ja, ik wou dat niet te veel vragen of, het moest ook niet voor haar. Het moet niet overkomen alsof ik alleen van der hou om seks. Dus dan liet ik het even. En dan zo probeerde ik men behoefte bij te stellen.

Ja, ik snap het. Waar deed je dat dan? Snap je wat ik bedoel? De meisjes waarmee je bent vreemd gegaan waar leer je die dan kennen?

Ik ben persoonlijk super vriendelijk. Ik weet het niet ik leer overal, overal waar ik ben kan ik meisjes leren kennen. Ik ben gewoon vriendelijk, ik ben open en wat me speciaal. Ik val altijd op girls die geen moeite hebben met overspel. Wat mij tot ze aantrekt is dat ik open ben. Ik ben iemand, je kan heel open met me praten. En ik ben niet judgement. Ik judge niet graag. Dus ik denk dat ik daardoor heel veel meisjes ken waarmee ik overspel kan plegen zonder er moeite mee te hebben.

Ja, maar dat is niet specifiek bij het uitgaan ofzo dat ge die leert kennen? Ik kan mij gewoon ni goe voorstellen hoe dat dat dan in zijn werk gaat? Snap je wat ik bedoel?

Laat me een voorbeeld geven. Als ik een leuk meisje in de shop krijg, ik praat met er, ik vraag haar der nummer. Ze geeft me men nummer. Ik ga haar op een leuke dag halen. We gaan pizza halen. Bijvoorbeeld, we gaan pizza halen. Heel leuk. We gaan misschien een andere dag, ik ga niet graag met je uit vooral als je niet men vriendin bent dus dat is het. Einde issue.

Je gaat niet graag wat?

Ik ga niet graag stappen. Een discotheek, ergens druk,... als ik een vriendin heb. Je ziet dat het niet gaat werken. Dus dan gaan we op, en daardoor leer ik je beter kennen. En voordat je het denkt kunnen we seks hebben. Of soms is het zo open dat je dezelfde dag seks kan hebben. Het is gewoon.

Ja en dan je spreekt daar gewoon mee af? En uw vriendin is dan gewoon bij uw mama en ze weet dat ni? Snap je wat ik bedoel?

Ja.

Ah, zo! Dus ze kan het ook nooit te weten komen want die meisjes komen naar hier dan?

Hmm, nee. Ik denk dat ze het te weten kan komen hoor. Ik hoop het niet maar ik denk het niet omdat ik zoals ik zei, zij is altijd nummer één. Zij mag wel bij mij in de winkel komen wanneer ze wil. Maar andere meisjes gaan dat niet doen. Ze weet dat ik een vriendin heb. Ze mag het niet doen en ze gaat het ook niet doen.

Ah die meisjes weten wel dat je een vriendin hebt?

Ik laat je altijd weten dat ik een vriendin heb.

En hebben zij dan ook een vriend?

Ja, meestal wel. En om eerlijk te zijn interesseert het me ook niet. Het interesseert me niet.

Het maakt u niet uit... Ja, nee dat snap ik wel. Nee, oké ça va. Zijn dat dan Surinaamse meisjes of Nederlandse meisjes?

Waarmee ik vreemd ga?

Ja. Alé zijn het meer Europese vrouwen of

Eerlijk gezegd meer Surinaamse meisjes.

Hmm. En hoe komt dat? Is daar een reden voor ofzo?

Ik weet het niet. Ik heb er eigenlijk nooit bij stil gestaan op dat gebied. Want Surinaamse meisjes. Ik weet het niet. Eerlijk ik weet niet hoe het komt of dingen. Want je hebt bepaalde die zijn los tegen hun vriendje. Ze zijn allemaal verschillend.

Ja, goed ça va. Eumh, ja we zijn al wat uitgeweken. Maar hoe zou je de Surinaamse cultuur op vlak van seksualiteit, ale we hebben het er al een beetje over gehad, beschrijven? Qua seks. Hoe belangrijk is seks hier in Suriname dan?

Behoorlijk, heel, voor de man is seks heel belangrijk. Het komt zelf ook als een ego voor. Als ik bijvoorbeeld. Als je een matti hebt bij jongens, Surinaamse jongens onderling. En hij heeft niet genoeg seks, gaan ze hem plagen. Of gaan ze hem er op wijzen of wat dan ook. Maar jij als man in Suriname moet genoeg seks hebben denk ik. Zo zie ik het hoor. Als ze onderling praten en onderling discussiëren, gaat het altijd over vrouwen bij Surinaamse mannen. Altijd om vragen en seks. Bij Surinaamse vrouwen, ik weet het niet hoor. Voor Surinaamse vrouwen moet je een vrouw dat vragen of seks, hoe ze over seks in Suriname denken. Ik heb geen idee. Ik weet sowieso dat ik bijna elk meisje die ik zie, die ik wil wel krijg. Ik krijg soms het idee alsof het heel belangrijk voor ze is.

En hoe komt dat dat dat hier zo belangrijk is? Heeft dat met iets te maken?

Ik weet niet ik denk dat het in onze cultuur zit. Seks in onze cultuur zit gewoon. Door de jaren heen enzovoort. Dat we gewoon zo zijn geworden. Dat seks heel belangrijk voor ons is geworden. Want als ik bijvoorbeeld naar men vriendin kijk, zij is er niet,... Ik denk niet dat zij seks zo belangrijk ziet als mij. Want het is vaker genoeg dat ik wel zin heb en zij niet. Het komt vaak genoeg voor.

Ja...

En zij geeft mij dan ook het gevoel alsof seks heel veel voor me is. Zij kan gewoon bijvoorbeeld één keer twee weken seks hebben. Maar ik kan dat niet. Ik moet zeker twee keer de week seks kunnen hebben. Dat is minimaal.

Uhu.

Maar ik weet niet eens of het veel is hoor.

Ik snap wat je bedoelt. Dus het is op zich hier wel echt belangrijk?

Ja.

En wat is zo de waarde ervan? Wordt daar los mee omgegaan of? Je geeft me zo het idee dat daar los mee wordt omgegaan met seks, in Suriname. Snap je wat ik bedoel?

Ja ik snap precies wat je bedoelt. Maar dat is weer ingewikkeld omdat je, mensen zijn weer verschillend. Jij hebt een bepaalde groep. Laat me het zo zeggen. Er zijn groepen, hoe ze er mee omgaan. Maar een boslandcreool onderling gaan heel nors om met seks. Dingen, negers onderling ook. Als je kijkt naar hun cultuur.

Wa bedoelt ge met negers? Wat is het verschil?

Boslandcreolen en negers er is een verschil. Boslandcreolen zijn iets donkerder en hebben weer een andere cultuur, enzovoort, andere gewoonten. Maar negers ook.

Ah ik dacht dat negers onder Creolen hoorden.

Ja negers, Creolen, maar boslandcreolen zijn heel anders. Zij wonen meer ver in het binnenland. Als je kijkt naar de manier van dansen, de manier van leven,... Alles duidt zo een beetje op seks. Het dansen lijkt bijna al op het seks hebben. Je hebt shows die ze organiseren waar ze seks hebben. Maar daar heb je weer een andere...

Wat bedoelt ge met "shows die ze organiseren waar ze seks hebben"?

Ja dus een show wordt georganiseerd. Ze dansen zoveel dat ze daarna gewoon seks hebben. Het is normaal dat je danst met iemand waarmee je seks hebt enzovoort.

Hoe op podium?

Nee niet op een podium. Het zijn meestal kleine feestjes. Dus daar heb je weer een andere groep die bijvoorbeeld seks als heel anders beschouwd. Die het waardeert als je het zo mag zeggen, met je partner enzovoort. Dat is weer een heel andere groep van de samenleving. Daar heb je weer een andere groep die heel, dat zijn meer eerlijk gezegd, mijn ervaring met Javaanse meisjes.

En hoe zijn Javaanse meisjes?

Javaanse meisjes? Ik weet ni hoe ik ze moet benoemen. Maar ik heb heel wa Javaanse meisjes,... Javaanse meisjes hebben geen probleem met groepsseks. Maar voor mij is het een issue. Ik kan geen vriendin hebben die ooit eens groepsseks heeft gehad of tweede keer. Ik... Javaanse meisjes no...

Gaan ze los om met seks bedoel je?

Ja, heel los.

En Javaanse jongens?

Javaanse jongens krijgen bijna geen seks omdat Javaanse meisjes niet van Javaanse jongens houden. Geloof me ze krijgen bijna geen seks. Ik heb ook Javaanse vrienden gehad. Javaanse jongens zijn het minst in Suriname. Wie kijkt naar een Javaanse jongen?

Wat bedoel je met minst? Het minst populair?

Ja het minst populair. Als je aan een meisje vraagt wat voor type jongen ze leuk vindt, ze gaat nooit zeggen een Javaanse jongen.

Waarom niet?

Een Javaanse jongen vindt meestal een Javaanse vriendin. Maar dat is ook wanneer ze helemaal. Als ze daar is geweest, daar is geweest, daarna blijft ze over met een Javaanse jongen. Geloof me de meeste Javaanse jongens hebben ex-hoertjes in hun huis. Het is gewoon zo.

Wat bedoelt ge met ex-hoertjes?

Wanneer ze klaar zijn. Wanneer ze zo uitgemolken zijn dat iedereen ze bijna heeft geneukt daarom...

Maar echte prostituees of gewoon?

Nee, geen echte prostituees, gewoon meisjes die losgaan met seks. Los omgaan met seks.

Die komen bij de Javaanse jongens terecht bedoelt ge?

Ja!

Oké, vertel maar verder. Interessant.

Dat zei ik je, de Javaanse jongens zijn het minst populair. Ze vinden, ze kunnen niet alle groepen meisjes vinden ook. Want blanke meisjes houden niet van Javaanse jongens in de meeste gevallen.

Hoe weet je dat?

Ik weet het gewoon omdat, je ziet niet makkelijk een blanke vrouw met een Javaanse jongen. Je ziet ze niet makkelijk.

Nee?

Nee. Een Hindoestaan kan nog passeren. Kan nog. Je ziet ze af en toe af en toe af en toe. Een Javaanse jongen met een neger meisje ga je niet makkelijk zien. Je kan wel een negerjongen met een Javaans meisje zien. Maar omgekeerd ga je het ni makkelijk zien.

Oké.

Bij een Hindoestaan met een Javaan is ook omgekeerd. Je kan een Hindoestaanse jongen makkelijk zien met een Javaans meisje. Maar je kan geen Javaanse jongen met een Hindoestaans meisje zien.

Javanen blijven bij Javanen dan bedoel je dat?

Ja, Javanen blijven bij Javanen.

Oké, vertel maar verder.

Nee dat is het zo'n beetje in Suriname.

En nu ben je zo de groepen aan 't zeggen. Maar en een Marron...

Een Marron... Eerlijk gezegd, zijn beetje, een klein beetje racistisch qua dingen.

Wacht wat bedoel je?

Een klein beetje racistisch qua seksualiteit. We blijven meestal bij elkaar. Maar de grote volk die het heeft zijn Hindoestanen. Hindoestanen blijven echt bij elkaar. Een Hindoestaan zoekt meestal een Hindoestaans meisje. Het is de laatste jaren, dat mag je ook vragen, je gaat hetzelfde horen. De laatste jaren is het zo een beetje gekomen dat Javanen, dat Hindoestanen nu naar negers kijken. Naar andere bevolkingsgroepen. Maar de doorsnee Hindoestaan blijft gewoon bij elkaar. Javaanse jongen Javaans meisje. Eumh, Hindoestaanse jongen Hindoestaans meisje!

Ja, ja... En wat zei je van Marrons?

Marrons zijn gewoon overal. Je ziet ze, je kan ze met elke andere bevolkingsgroep zien. Ze zijn niet echt specifiek.

Maar welke groep heb je dan nog? Je hebt Javanen, Hindoestanen, Marron, Creolen,...

Dat zijn de grootste bevolkingsgroepen. Javanen, Hindoestanen, eumh, Creolen, Boslandcreolen. Dat is het zo'n beetje.

En Chinezen?

Chinezen hoef je niet te gaan. Je gaat geen Chinees met een neger zien. Dat heb ik nog nooit in Suriname gezien. Een Chinees met een neger in een relatie (lacht). Dat gaat gewoon niet. Chinezen blijven echt bij Chinezen.

Ja. Oké, goed. Maar om terug te komen op dat... Aloewel neen, maakt ni uit. Trouwens speelt religie eigenlijk een rol? Want nu ben je zo etniciteit aan 't zeggen, maar en religie? Speelt dat een rol bij seksualiteit en relaties ofzo?

Ik begrijp je niet.

Speelt religie een rol bij seksualiteit en relaties?

...

Of hangt dat weer samen met die bevolkingsgroepen?

Het hangt weer samen met die bevolkingsgroepen. Bij Chinezen bijvoorbeeld is de religie, de manier van leven, doen, normen en waarden,... Alles duidt op een relatie heen. Je gaat een neger, een neger gaat dat van een Chinees bijna niet kunnen accepteren. En daarom heb je ook graag dat Chinezen met Chinezen zijn. In een relatie zijn of in een seksuele band, een seksuele band hebben. Chinezen onderling. Je hebt hetzelfde bijna, maar iets lichter bij Hindoestanen. Ja, dat is ook zo een beetje.

Oké, goed. Hier in Suriname. Wordt er openlijk over seks en relaties gepraat binnen het gezin bijvoorbeeld? Weet je daar iets van?

In het gezin? Nee, niet genoeg als je mij vraagt. Bij kinderen niet. Als je kinderen hebt in huis is het nog een taboe. Als je kinderen in huis hebt ga je niet makkelijk praten over seks. Ga je ze niet makkelijk bepaalde wijsmaken. Dat heb ik ook bij men ouders gezien.

Ja hoe was dat bij jou dan?

Ik moest zelf ontdekken. Ik moest bepaalde seksualiteit, seksuele dingen,... op een heel jonge leeftijd al zelf ontdekken omdat dat me nooit is gezegd geweest. Men mocht niet eens er over praten.

Thuis mocht je er niet over praten?

Nee.

En op school?

Op school wel maar toch minder want als ik,.. Ik vind dat er meer gesproken moet worden op school over seks. En seksualiteit. Ik vind niet dat het genoeg is. Het wordt je gewoon geleerd maar de dag dat je erover praat gaat je vrouw je een standje geven.

Gaat wat?

Gaat de vrouw je een standje geven als je zomaar over praat. Bijvoorbeeld als je in de klas bezig bent te praten over seks, over seksuele handelingen bijvoorbeeld dan heb ik het over de lagere school. Word je, krijg je zeker een standje van de juf.

Geen?

Wel.

De juf gaat zeggen welk standje?

Ja.

In de lagere school?

Ja.

Dan wordt er toch wel over gepraat?

In boeken maar bij boeken, maar verder mag je er niet meer over praten.

Ah in boeken toont ze dingen en dat is het?

Ja dat is het.

Oké, dus niet echt veel seksuele voorlichting dan?

Nee.

Oké. En met uw vrienden dan ofzo werd er daar dan wel over gepraat? Werd er met hun over seks gepraat of over relaties ofzo?

Vrienden?

Met je vrienden?

Kijk nu dat ik ouder ben geworden en we meer vrienden hebben praten we heel openlijk over seks. Dat heb ik met al men vrienden. Toen we jonger waren niet. Maar nu dat we allemaal volwassen zijn. Iedereen heeft een vriendin. Praten we wel vaker over seks en ja we praten vaak over seks.

Ja, oké. Dus je bespreekt met hun wel dingen? Stel da je vreemd gaat ofzo dan zeg je dat tegen uw vrienden?

Ja.

En ze gaan niks door zeggen bijvoorbeeld?

Daarom zijn het je vrienden toch?

Ja, ja, dus je kan hen echt wel vertrouwen. Oké ik snap het. En hoe is dat bij u gegaan als jij je eerste relatie had bijvoorbeeld, hoe oud was je toen?

Men eerste serieuze relatie was ik achttien.

Ja en dat was toen je uw vriendin mee naar huis nam?

Ja.

Toen uw mama voor de eerste keer iemand zag?

Ja.

En hoe was dat dan? Vonden ze dat oké dan uw ouders?

Ze vonden het prettig dat ik iemand naar huis had gebracht maar het is niet dat ze 100 procent oké ermee waren.

Hoezo?

Ze vonden dat ik te jong was. En dat ik bepaalde dingen niet begreep en dat ik me moest focussen op andere dingen.

Zoals?

School.

Je zat toen nog in middelbaar?

Wat zei je? Ja ik zat toen op de middelbare school.

Oké, dus uw ouders waren ni echt...

Voorstanders.

Nee...

En die relatie heeft dat dan lang geduurd? Was dat dan echt serieus dan?

Als ik nu weer terugdenk was het niet serieus genoeg. Toen der tijd denk ik wel, je bent jong. Maar nu niet echt. Het heeft ook niet echt lang geduurd. Acht maanden.

Ça va toch? Maar oké en dat was toen al, ging je toen al vreemd?

Ja ik had vanaf jongs af aan, vanaf ik seks begon te hebben, seksuele behoeften. Sinds ik veertien of vijftien jaar was en seks begon te krijgen,...

Wacht op veertien vijftien jaar had je seks maar was dat ni met een vaste vriendin?

Nee. Nee ik heb altijd wat meisjes gehad, op den duur leek het op een *33:22 niet begrepen*.

Wat bedoel je?

Omdat je constant naar nieuwe zoekt. Nieuwe, nieuwe, nieuwe, nieuwe, nieuwe, nieuwe,...

Je had altijd seks met iemand anders? En waar vond je die dan bijvoorbeeld? Op school of?

School, omgeving, wat ik je al eerder zeg. Overal waar ik ben kan ik meisjes ontmoeten.

En dat gaat vrij gemakkelijk hier dan?

Ja.

Dus die meisjes gaan daar dan los mee om?

Ja toch wel. Je hebt bepaalde, ik kan niet zeggen dat het voor iedereen zo is hoor. Je hebt bepaalde meisjes die verliefd raken enzovoort.

Nee oké, maar het lijkt zo of, je hebt veel seks enzo vroeger. Maar je kon er thuis niet over praten. Maar langs de ene kant wordt er dan toch los omgegaan met seks?

Ja.

Maar binnenshuis wordt er niet over gepraat dan?

Nee dat is zo.

Ik vind dat bizar snap je? Want het spreekt elkaar een beetje tegen...

Nee, thuis, ouders onderling,... Ouders onderling met hun kinderen wordt er niet over seks gesproken. Maar als het daarbuiten in gaan ze vreselijk los om met seks. Ik denk dat het fout is gegaan bij ouders omdat je niet met je kind praat over seks. Gaan ze op een heel jonge leeftijd al dingen proberen uit te vinden enzovoorts. En als ze éénmaal daar zijn belandt en ze nog steeds daar met jou niet over kunnen praten, daarbuiten gaat het mis. Wanneer je naar buiten gaat gaat het mis. Dan gaan ze vreselijk los om met seks. Maar binnen wordt er niet over gesproken begrijp je?

Ja, ja,...

Dat is het.

Oké. Iets anders, wat vind je aantrekkelijk in een vrouw bijvoorbeeld? Als je naar eigenschappen moet gaan kijken. Wat zijn dingen die je belangrijk vindt?

Als het om een relatie gaat? Een serieuze relatie? Dus als ik potentie zie?

Ja ge moogt ook allebei zeggen.

Als het gewoon seksueel is dan kijk ik liever naar een leuk lichaam, een leuke bil,... Dat trekt me het meest aan.

Wat bedoelt ge met een leuke bil (lacht)? Goed gevormd?

Niet te groot niet te klein.

Ja, oké.

Ja dat is het zo een beetje. En als ik potentie zie om een relatie met je te beginnen moet je vooruitstrevend zijn.

Vooruitstrevend ja...

Je moet vooruitstrevend zijn. Je moet volwassen denken en leven. Ja dat is het zo een beetje. Ik kijk meer naar karakter. Naar je karakter.

Wablieft?

Je karakter is belangrijk.

Ja, oké. Eumh en die eigenschappen dat ge nu net zei is dat dan een specifiek type vrouw? Kan dat een Surinaamse vrouw zijn, Europese vrouw?

Dat maakt niet uit welke vrouw het is.

Dat maakt ni uit...

Nee. Ze moet gewoon zo en zo zijn, zo trek je me aan. Omdat ik persoonlijk geen domme vrouw wil.

Je wil geen domme vrouw...

Nee.

Oké, maar de reden da ge nu met een Europese vrouw samen bent, hoe komt dat dan? Heeft dat iets te maken met die eigenschappen?

Jep.

Ja?

Jep.

Oké, hoezo?

De dag dat ik haar had gezien en met haar heb gesproken heb ik gelijk gezien dat zij heel anders is. En dat heeft me gelijk tot haar aangetrokken. En ze bezit al die eigenschappen.

Geef is een voorbeeld?

Eumh, ze zit nog steeds op school. Ze doet haar HBO-opleiding. Wat ik heel leuk vind. Ze is nog jong en ze is al zo ver, HBO-opleiding.

Hoe oud is ze?

Ze is 21.

Ze studeert in Nederland?

Nee ze studeert hier.

Hier HBO?

Ja, een HBO-opleiding.

En welke HBO-opleiding?

Bedrijfsmanagement. Iets met bedrijf.

Ja, oké.

Ze is vooruitstrevend en ze denkt ondernemend. En dat heeft me gelijk aangetrokken tot haar. En ze is verstandig. We kunnen heel verstandig praten en doen. Dat is zo.

Ja, oké. Maar en hoe heb je haar leren kennen dan weer?

Ik hielp der met er schoolwerk.

Ja...

Ze moest invoeren enzovoort, dan hielp ik er met er schoolwerk. En toen motiveerde ik er zo'n beetje ook.

Kwam ze hier in de winkel ofzo?

Ja ze kwam hier in de winkel.

Ah je hebt haar hier leren kennen?

Ja ik heb haar hier leren, kennen.

Ah, ja, ja, ja! En dan zo?

Ja en zo begon het. Maar het is ook niet gewoon begonnen want bij haar heb ik na lange tijd weer zo een band gehad. De meeste meisjes beginnen we eerst met seks enzovoort. Of we gaan uit en we hebben seks, en daarna kijken we, daarna wordt het een relatie. Maar bij haar moest ik der letterlijk daten. Ik moest, ik ging thuis bij der, ik nam der, we gingen naar de film, ik zette er weer thuis, ik bracht bloemetjes enzovoort. Het was heel anders bij haar. Heel anders. Ik denk dat ik daarom zoveel om der geef en van der hou.

Omdat je moeite hebt moeten doen?

Ja, ik had heel veel moeite moeten doen.

Ah ja!

Het is ook niet zo gegaan. Het was heel anders na lange tijd. Na lange tijd, heel lange tijd weer dat ik zoiets meemaak. Heel anders.

Ja, oké. Maar dus op zich wat je daarstraks zei, het is ni dat je specifiek voor een Europese vrouw valt?

Nee.

Het is gewoon die persoon ben je tegengekomen en die eigenschappen heeft die persoon, maar die eigenschappen kan je evengoed terugvinden bij een Surinaamse vrouw? Begrijp je wat ik bedoel?

Als ik het eerder kan vinden in een Surinaamse vrouw?

Kan je het ook bij hun vinden die eigenschappen?

Nee, ik denk eerder gezegd in een Europees meisje. Ga je sneller vinden. Je vindt het ook bij de Surinaamse vrouw maar je kan het sneller bij een Europese vrouw vinden.

Respondent krijgt telefoon

Wacht waar waren we nu. Dat je het moeilijker vindt die eigenschappen bij een Surinaamse vrouw?

Het is moeilijker te vinden bij een Surinaamse vrouw.

Oké, ça va. Maar zie je verschillen dan tussen Surinaamse vrouwen en Europese vrouwen? Tussen jou vriendin bijvoorbeeld en meisjes van Suriname, of vrouwen van Suriname?

Ja.

Ja?

Er is sowieso een verschil. Ze hebben, mijn vriendin is qua,... Ze heeft andere gewoontes. Andere normen en waarden dan een gewoon Surinaams meisje.

Ja, zoals?

De manier hoe zij met hem, bijvoorbeeld, wat mij stoort persoonlijk, de manier hoe zij omgaat met de moeder, kan ik ni omgaan met men moeder.

Hoe bedoel je?

Zij is veel vrijer met der ouders dan een Surinaams, gewoon een Surinaams meisje. Die is niet zo vrij met der ouders. Zij wel. Qua eten,... Zij eet heel anders. En ik eet heel anders. Ik eet Surinaams, bonen enzovoort. Zij eet pasta en aardappelen en broccoli, bloemkool,... Enzovoorts zie je.

Ja, oké. Maar zijn er dingen die u wel specifiek aantrekt in die Europese vrouw dan? Bijvoorbeeld in uw vriendin, die een Surinaams meisje bijvoorbeeld minder heeft in uw ogen.

Hmm, nog een keertje... één ding dat mij persoonlijk heel veel bevalt van men vriendin dan, dat ze Europees is, zij kan beter omgaan met jaloezie en dat soort dingen. Ik had na lange tijd niet zo een leuke vriendin die men hoofd niet moe maakt. Ze stoort me niet. Als ik zeg dat ik bezig ben bijvoorbeeld stoort ze zich niet. Een Europese vrouw gaat zich niet storen. Ze stelt der vertrouwen op je. Maar weet je hoe moeilijk het is voor Surinaamse vrouw om der vertrouwen in een man te stellen? Het is veel dingen, ze hebben veel issues qua dat. En dat vind ik persoonlijk bij een Europese vrouw, veel, veel, veel, veel leuker. Dat is gewoon een dik pluspunt voor mij.

Oké, zijn er nog dingen? Dus je vindt gewoon minder jaloezie en ze laten u meer doen?

Ja, ja, ja...

De Surinaamse vrouw is jaloerser bedoel je?

Ja ik vind bijvoorbeeld bij mij ook, mijn huidige vriendin nu vind ik het leuk dat we heel anders zijn. We gaan, we maken tijd om uit te eten, eumh, uit te eten, naar de film te gaan, buiten de stad, we maken regelmatig tijd voor leuke dingen. Maar bij een Surinaamse vrouw is het heel anders. Het is gewoon je gaat der zien, je gaat met der moeder praten,... Het is meer familie. Bij de Europese vrouw is het meer 'wij', als gezin, 'wij'. We maken meer tijd voor onszelf. Als je met een Surinaamse vrouw bent moet je tijd maken voor haar en bij de moeder, gaan zitten met een hele grote familie, uit eten met de hele grote familie enzovoort. En dat is het verschil tussen een Surinaamse en een Europese vrouw. En dat vind ik persoonlijk veel leuker aan een Europese vrouw.

Ja, oké. Zijn er nog dingen dat u eerder storen bij een Surinaamse vrouw bijvoorbeeld? Als je naar de Surinaamse vrouw kijkt, zijn er dingen dat ge daar echt ni aantrekkelijk aan vindt? Eigenschappen of hoe ze zijn bijvoorbeeld? Begrijp je?

Ja maar ik kan niet op iets komen wat ik ook nog steeds van Surinaamse vrouwen hoor, niet echt iets zie dat ik kan zeggen van "dat stoort me echt echt echt".

Ale echt, dingen dat ge liever, dat u wel storen dat ge eerder, dat een Europese vrouw niet heeft of omgekeerd. Gewoon de verschillen.

Ik heb een betere verstandhouding met een Europese vrouw dan met een Surinaamse vrouw.

Ja...

En dat is een minpunt van een Surinaamse vrouw. Maar het is ook niet men eerste Nederlands meisje die ik heb leren kennen. Zij is wel de enigste van wie ik heb gehouden maar ik heb wel een Nederlandse...

Dat wou ik nog vragen, heb je al veel...

En die verstandhouding is veel beter. Dat is een minpunt voor Surinaamse vrouwen.

En waarom is die verstandhouding beter?

Zoals ik je zei, in een relatie, in Surinaamse relaties heb je altijd een probleem met verstandhouding of een goeie verstandhouding,...

Communicatie bedoel je dan?

Communicatie. Ja is moeilijk.

En gaat beter met een...

Ja voor mij gaat het beter met een Europese vrouw.

En aan wat ligt dat heeft dat met jou zelf ook te maken misschien?

Ik denk met mezelf.

Ja?

Ik denk met mezelf denk ik wel, ja.

Je weet ni...

Ik kan beter communiceren met een buitenlands meisje, een Europees meisje.

Dat heeft niks te maken met hoe dat gij zijt bijvoorbeeld?

Wat zei je?

Dat heeft niks te maken met hoe da gij bent bijvoorbeeld?

Ik weet het niet. Ik denk het omdat ik heel anders denk. Gewoon, ik denk anders dan de doorsnee Surinaamse man. En ik leef ook niet als de doorsnee Surinaamse man.

Nee hoezo?

Ik ben vooruitstrevend. Ik denk groter dan de Surinaamse man. Want als ik kijk ben ik veel verder dan men leeftijdsgenoten. Zo zie ik het al. Mijn leeftijdsgenoten denken nog steeds aan uitgaan en fun hebben. Ik heb inmiddels al men eigen huis, men eigen bedrijf en men eigen auto. Alles heb ik al al ben ik even oud als hun. Ik denk heel anders denk ik dan. Ik heb andere gewoontes, een Surinaamse jongen houdt van voetballen en rondlopen. Ik ben dat niet. Ik hou niet van voetballen enzovoort.

Nee, oké. Maar je zei, je hebt al eerder Nederlandse vriendinnetjes gehad?

Ja.

En hoe heb je die dan leren kennen? Omdat je zegt dat je niet uitgaat.

Cafétjes, toen ik jonger was hield ik ervan om naar cafétjes te gaan en daar zie je zeker stagiaires.

Oké, vertel... Interessant!

Ja maar niet veel hoor.

Wat is niet veel?

Ja, stagiaires zijn super vriendelijk. Stagiaires zijn super vriendelijk.

Ja?

Ja.

Oké.

Je kan gewoon met ze praten. Ze zijn niet als Surinaamse meisjes. Je praat met ze en dan trekken ze een lange mond op of zo voort. Nee ze praten graag terug, maakt ni uit hoe je eruit ziet ofzo. Ja als je leuk bent, een leuk babbeltje kan maken heb je misschien der nummer. Als je der nummer hebt kan je een keertje met haar uitgaan. Wanneer ze uit met je gaat en ze weet dat ze ook niet lang in het land gaat blijven heeft ze graag fun. Je kan misschien één tot twee keer seks met ze hebben. Heel gezellig en het blijft gezellig. Dat is zo. Zo heb ik ze leren kennen.

Dus je hebt wel is seks met hun gehad dan?

Ja.

Ja en was dat dan vaak met hetzelfde meisje of?

Met één heb ik wel vaak seks gehad. We hebben seks gehad zelfs tot de laatste dag toen ze terug naar Nederland moest.

Ja en hoeveel keer heb je met een Surinaams, nee met een Europees meisje iets gehad? One night stand of alé,... Is dat vaak voorgekomen dan?

Met een Europees meisje one night stand? Nooit. Nooit gelijk op dezelfde dag.

Ja nooit op dezelfde dag maar wel...? Wel altijd seks bedoel je?

Wel altijd seks maar nooit op dezelfde dag.

Maar was dat dan serieus?

Nee ik heb maar één serieuze relatie gehad, met dat Europees meisje.

En dat is het meisje van nu.

Ja.

Maar die stagiaires bijvoorbeeld, had je bepaalde verwachtingen van hun op vlak van seks bijvoorbeeld?

Ik verwacht het, ik kick letterlijk op seks. Ik wil gewoon weten hoe, het was gewoon iets nieuws voor mij. Ik verwacht niet, ik kijk niet naar je attitude ik kijk niet naar je bil of wat dan ook. Zolang ze leuk was.

Maar je verwachtte wel seks?

Ja.

En verwachtte zij dat ook of alé?

Ik denk dat zij het ook hebben verwacht ik heb ze toch geneukt dus. Je weet ni.

Maar het is ni da ge andere verwachtingen hebt dan? Over hun dan over een Surinaams meisje op vlak van die dingen?

Ja, ze zijn anders zoals ik zei. Die verwachtingen, dat maakt het leuker. Omdat ze anders zijn. Ze denken anders, je kan bijvoorbeeld ze kan lekker met ze naar het binnenland gaan. Lekkere dingen doen. Ze houden van het bos. Gewoon andere gewoontes en dat trekt je aan.

Dus uw verwachtingen liggen wel anders naar hun?

Ja.

Gewoon omdat ze anders zijn?

Ja.

Maar je verwacht ni bijvoorbeeld dat ze eerder overgaan tot snel seksueel contact dan of? Snap je wat ik bedoel?

Ik denk niet dat ik dat verwacht hoor want ik heb het nooit, anders had ik eerder een one night stand met een Nederlands meisje of een Europees meisje kunnen hebben.

Oké. Maar je zei eerder al dat ze vriendelijk zijn. Zijn er zo typische benamingen ofzo voor die meisjes? Voor stagiaires bijvoorbeeld?

Typische benamingen?

Ja, hoe praten de jongens hier in Suriname over hun?

Nee, ze hebben eerlijk gezegd, ondanks ze heel veel seks hebben met Surinaamse jongens,... Hebben ze nog altijd die waardering en die respect van die Surinaamse jongens. Een Nederlands meisje wordt zeer gerespecteerd vergeleken met een Surinaams meisje in Suriname.

Ja, hoezo?

Je gaat ni makkelijk een jongen slecht zien praten over een Nederlands meisje. Het komt ni makkelijk voor.

Nee?

Nee.

En aan wat ligt dat dan?

Ik weet het niet, die waardering misschien, ik weet het niet.

Je weet niet aan wat die waardering zou kunnen liggen?

Ik weet het niet. Ik heb er nooit echt bij stilgestaan.

Maar jij praat ook wel positief dan over hun?

Ja.

Oké, goed. Merk je eigenlijk een verschil tussen meisjes van Vlaanderen en meisjes van Nederland? Meisjes uit België of meisjes uit Nederland. Merk je een verschil?

Dat kan ik ni beantwoorden omdat ik nooit een Belgisch meisje heb gehad. Altijd Nederlanders.

Ja, oké ça va. Oké. Wat maakt denkt ge dat andere mannen contact zoeken met die meisjes? Europese meisjes?

Nogmaals?

Wat maakt denk jij dat andere mannen, dus jou vrienden bijvoorbeeld, contact zouden zoeken met die Nederlandse meisjes, met die stagiaires?

Ik denk puur om seks hoor.

Ja?

Omdat je, je weet dat je niet er op gaat kunnen boos zijn, het zijn stagiaires. En als je een Nederlands meisje die hier hebt, die hier woont of geen stagiaire is of wat dan ook. Heeft ze meestal ook altijd der vriend. En eerlijk ik denk niet dat ze vaak vreemdgaan. Als ze in een relatie zijn hier.

Nee, hoezo?

Ze vinden seks niet zo belangrijk zoals ik eerder had aangegeven.

Ja je ziet dat gewoon bij je vriendin nu? Of had je dat al gemerkt met?

Ik heb opgemerkt bijvoorbeeld bij men vriendin dat seks niet zo belangrijk is voor der.

Ja, ja.

Dan dat voor mij is.

En heb je dat ook gemerkt bij de meisjes waar je one night stands mee hebt gehad dan?

Surinaamse meisjes?

Nee, met Nederlandse meisjes waar je losse seksuele contacten mee hebt gehad?

Dat seks niet zo belangrijk voor ze is?

Ja heb je dat ook bij hun gemerkt dan?

Ja toch wel. Maar bij hun gaat het meer om vorm. Dus dat is heel anders. Kijk mijn vriendin is een, seks is voor haar niet belangrijk maar dat is omdat we in een relatie zitten. Een stagiaire, seks is ook niet echt haar, niet zoals wij het zien. Het is niet like "we moeten seks hebben, we moeten seks hebben". Het gebeurt bij een stagiaire gewoon omdat we fun hebben, alles doen en lekker zin. En gewoon met vriendelijk met elkaar, daardoor gebeurt het, daardoor kom je tot een seksuele contact.

Ja...

Maar niet dat ze je gaan bellen en zeggen dat ze seks nodig hebben.

Ja en een Surinaamse vrouw doet dat wel?

Ja.

Ze zeggen echt dat ze het nodig hebben?

Ja.

Oké, ça va. Goed ik ben bijna klaar.

Oké.

Eumh, hoe gedragen de Europese vrouwen zich tegenover de Surinaamse mannen?

Hoe gedragen ze zich? Vriendelijk gewoon.

Vriendelijk gewoon...

Vriendelijk.

Maar je kan ni zien aan hun dat ze iets meer willen bijvoorbeeld? Tegenover jou hoe gedragen ze zich? Vriendelijk?

Dat ze meer willen... Ik denk dat ze meer van ons verwachten ofzo.

Ja, ja, oké ça va. Ik heb alles gevraagd. Eumh hebt ge nog feedback voor mij? Of heb je nog iets da je denkt van, "dat moet ik misschien nog zeggen", daar kan ze toch iets mee doen, in de lijn van wat ik al gevraagd heb.

Eumh, ik denk persoonlijk dat wij in Suriname heel, dat we heel veel, dat mannen heel afhankelijk zijn van seks, dan buitenlanders en dat het persoonlijk, dat het een kwalijke zaak is in feite. Om dat je daarmee,... Seks is belangrijk maar is niet, het is niet een must ofzo, zo bouw je je relatie niet op. Door communiceren en een betere verstandhouding en

dat is wat ik denk, dat wij als Surinaamse mensen, vrouwen en mannen, er beter aan kunnen werken. En meer communicatie en een goeie verstandhouding, dan alleen op het gebied van seks.

Ja, oké. Maar je denkt dat wel maar toch vind je het persoonlijk wel moeilijk?

Het is wel heel moeilijk...

Voor jou om te doen? Snap je? Omdat seks blijft gewoon belangrijk dan? Mag ik het zo zeggen?

Ja.

Oké, ça va. Maar je weet ni aan wat dat ligt? Dat dat hier zo iets is?

Ik denk dat het onze cultuur is. Je bent gewoon zo.

Ja, oké. Ge ziet het als van "ik ben gewoon zo"?

Ik ben gewoon zo. Ja, ik denk dat het door onze cultuur is door de jaren heen. Enzovoorts.

Alright! Goed, merci.

Pardon?

Merci! Nog iets anders dat ge graag wilt zeggen?

Nee dat is het zo'n beetje.